SÖZLÜKBİRİMLERİN TANIMLANMASI BAĞLAMINDA TÜRKÇE VE İNGİLİZCE SÖZLÜK KARŞILAŞTIRMASI

Hatice Yasemen Güven

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eskişehir

2012

SÖZLÜKBİRİMLERİN TANIMLANMASI BAĞLAMINDA TÜRKÇE VE İNGİLİZCE SÖZLÜK KARŞILAŞTIRMASI

Hatice Yasemen Güven

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eskişehir

2012

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Hatice Yasemen Güven **tarafından hazırlanan** ***"Sözlükbirimlerin Tanımlanması Bağlamında Türkçe ve İngilizce Sözlük Karşılaştırması"*** **başlıklı bu çalışma** ***26.06.2012*** **tarihinde Eskişehir Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından** ***Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim*** **dalında** ***Yüksek Lisans Tezi*** **olarak kabul edilmiştir.**

Başkan Doç.Dr. Mehmet Mahur Tulum
Akademik Ünvanı ve Adı Soyadı

Üye Yrd.Doç.Dr. Didem Ateşi
Akademik Ünvanı ve Adı Soyadı
(Danışman)

Üye Prof.Dr. Mehmet Kartal
Akademik Ünvanı ve Adı Soyadı

Üye .....
Akademik Ünvanı ve Adı Soyadı

Üye .....
Akademik Ünvanı ve Adı Soyadı

ONAY
.../ .../ 20....
(İmza)
(Akademik Unvanı, Adı-Soyadı)
Enstitü Müdürü

ÖZET

SÖZLÜKBİRİMLERİN TANIMLANMASI BAĞLAMINDA,

TÜRKÇE VE İNGİLİZCE SÖZLÜK KARŞILAŞTIRMASI

GÜVEN, Hatice Yasemen

Yüksek Lisans-2012

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç Dr. Dilek Ataizi

Bu tez çalışması Türkçe ve İngilizce sözlüklerin karşılaştırılması üzerinedir. Karşılaştırma için 10 ayrı tema ve her bir tema için de 10 farklı kelime seçilmiştir. Bütün temaların incelenme ve irdelenme kıstasları farklı olup, tema sonlarında durum tablosu yer almaktadır. Türkçe ya da İngilizce sözlüğün hangisinin daha "nitelikli" ve "kapsamlı" olduğu hususunda bir karara varabilmek için o dildeki en etkin sözlükler seçilmiş ve gerekli olan yerde test sözlükleriyle de sav desteklenmiştir.

Anahtar Sözcükler: İngilizce ve Türkçe sözlük karşılaştırması, Sözlükbirim üzerine bir çalışma, sözlük karşılaştırması

ABSTRACT

A COMPARISON OF TURKISH AND ENGLISH

DICTIONARIES IN THE CONTEXT OF LEXEME

GÜVEN, Hatice Yasemen

Yüksek Lisans-2012

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Adviser: Yrd. Doç Dr. Dilek Ataizi

This study is based on a comparative method which clarifies the comparison of Turkish and English dictionaries. Therefore, ten different and suitable words were chosen from the dictionaries for each theme. However, every theme has its own specific criterions and over all statement. To decide on which dictionary is "more qualified" and "more comprehensive" than the other one, we compared the best dictionaries of this subject matter. Also we used test dictionaries to be sure about the evaluation.

Key words: a comparison of Turkish and English dictionaries, a study on lexical morphemes, a comparison of dictionaries

ÖNSÖZ

Sözlükbilim, Türk dili için çok önemli bir sahadır. Günlük hayatımızda makale yazarken, proje hazırlarken genellikle yazılışından emin olmadığımız kelimeler için sözlük kullanırız. Özellikle Türkçe sözlüklerin "donanımlı", "yeterli" ve "nitelikli" olması hem bizim açımızdan hem de yabancı kullanıcılar açısından oldukça mühimdir. Bir sözlüğe bütün bu özellikleri yükleyebilmek için onun her bakımdan incelenmiş ve irdelenmiş bir çalışmanın ürünü olması şarttır. Yapmış olduğumuz bu tez çalışmasında, Türkçe sözlüğünün özelliklerini, eksikliklerini, artılarını belirleyebilmek için İngilizce sözlüklerle karşılaştırdık. Böylelikle sözlükbilim mevzusundaki eksilerimiz ve artılarımız göz önüne sermiş olduk. Ayrıca bu alanda ne kadar iyi veya kötü olduğumuzu görmüş olduk.

Bu çalışmada, Türkçe ve İngilizce sözlüklerde kelimenin tanımlanma, açıklanma yolu ve yöntemi üzerinde benzerlik ve farklılıkları tespit etmek için 10 temaya ait rast gele seçilmiş 10'ar kelime karşılaştırılmıştır. İkisi karşılaştırma (temel), ikisi test sözlüğü olmak üzere toplam dört sözlük yer almaktadır. Karşılaştırma (temel) sözlükleri; TDK Türkçe Sözlük ve Merriam Webster's Collegiate Dictionary, test sözlükleri ise; Misalli Büyük Türkçe Sözlük ve Oxford Advanced Learner's Dictionary'dir.

Tercümeler için Kadirhas Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olan Naz Bayatlı'dan ve Doğuş Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Doç. Dr. Ayşe Nihal Akbulut'tan, organ teması için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp fakültesi öğretim görevlilerinden, çiçek teması için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Biyoloji bölümündeki öğretim görevlilerinden ve temaların istatiksel veri tabloları için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İstatistik Bölüm Başkanı Zeki Yıldız'dan yardım aldım. Kendilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Tezin her safhasında ve bu konuda attığım her adımda benden yardımını esirgemeyen saygıdeğer tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Dilek Ataizi'ne teşekkür ederim.

Hatice Yasemen GÜVEN

Haziran 2012 Eskişehir

İÇİNDEKİLER

ÖZET ……..…… i

ABSTRACT ……... ii

ÖNSÖZ ……...……... iii

KISALTMALAR LİSTESİ ……...……. xiii

GİRİŞ …….……..... 1

1. SÖZLÜK VE SÖZLÜKÇÜLÜK ……...…….……..... 1

2. BATIDA VE DOĞUDA SÖZLÜKÇÜLÜK …….……..…….. 3

3. TÜRKÇE SÖZLÜK VE SÖZLÜKÇÜLÜK …….…….…….… 5

4. İNGİLİZE SÖZLÜK VE SÖZLÜKÇÜLÜK …….……..….... 8

5. ÇALIŞMADA İZLENEN YOL …….…..……....… 9

6. ÇALIŞMADA KULLANILAN SÖZLÜKLER ÜZERİNE NOTLAR 11

1. BÖLÜM

ORGAN TEMASI

1.1. ORGAN ADLARI ……....……... 12

1.1.1. Kol/Arm …….…..…. 12

1.1.2. El/Hand ……..…... 14

1.1.3. Göz/Eye ……. 15

1.1.4. Ayak/Foot …...……..….…..... 18

1.1.5. Dil/Tongue ……..…..……. 19

1.1.6. Kalp/Heart ……...…….. 21

1.1.7. Kulak/Ear …….…. 23

1.1.8. Burun/Nose ……..……..... 25

1.1.9. Böbrek/Kidney ……..…… 27
1.1.10. Akciğer/Lung ……..……. 30

1.2. TEMA TABLOSU ……..…….... 32

1.2.1. Tablo Yorumu ……..……. 33

2. BÖLÜM

RENK TEMASI

2.1. RENK ADLARI ……..… 35

2.1.1. Kırmızı/Red …….....…. 35

2.1.2. Pembe/Pink …….....….. 37

2.1.3. Mavi/Blue ……..…..…… 38

2.1.4. Beyaz/White ……..…..… 40

2.1.5. Siyah/Black …….....…. 42

2.1.6. Kahverengi/Brown ……..…... 44

2.1.7. Mor/Purple ……..…..... 46

2.1.8. Sarı/Yellow …….....….... 48

2.1.9. Gri/Gray/Grey ……..... 50

2.1.10. Yeşil/Green ……...…...… 51

2.2. TEMA TABLOSU ……..…... 54

2.2.1. Tablo Yorumu …….....….... 55

3.BÖLÜM

ÇİÇEK TEMASI

3.1. ÇİÇEK ADLARI ……..... 57

3.1.1. Gelincik/Corn poppy …….….....57

3.1.2. Kaktüs/Cactus …….……...… 59

3.1.3. Yasemin/Jasmine …….……...… 62

3.1.4. Nilüfer/Water lily …….……...… 65

3.1.5. Mine Çiçeği/Vervain ……...……...… 68

3.1.6. Gül/Rose ……...…..… 71

3.1.7. Leylak/Lilac ……...…..… 73

3.1.8. Sardunya/Geranium ……...…..… 76

3.1.9. Lale/Tulip …….……..…..... 79

3.1.10. Menekşe/Violet …….……...…..…..….. 81

3.2. TEMA TABLOSU ……..……..... 85

3.2.1. Tablo Yorumu ……..…….……... 86

4. BÖLÜM
AKRABALIK TEMASI

4.1. AKRABALIK ADLARI ……..……..… 88

4.1.1. Amca/Uncle …….…..... 88

4.1.2. Teyze/Aunt ……..…. 90

4.1.3. Kız kardeş/Sister …….…. 91

4.1.4. Ağabey/Big brother ……. 93

4.1.5. Anneanne/Grand-mother ……...…..… 95

4.1.6. Dede/Grand-father ……..……..... 96

4.1.7. Kayınvalide/Mother-in-law ……..…..…. 98

4.1.8. Kayınbaba/Father-in-law ……..…..…..… 99

4.1.9. Üvey anne/Step-mother ……..…..... 101

4.1.10. Üvey baba/Step-father ……..……..... 102

4.2. TEMA TABLOSU ……..…..……..... 105

4.2.1. Tablo Yorumu ……..……..... 106

5. BÖLÜM

SAYI TEMASI

5.1. SAYI ADLARI ……..…… 107

5.1.1. Dört/Four ……. 107

5.1.2. Sekiz/Eight …….. 109

5.1.3. Üç/Three …….. 111

5.1.4. Bir/One ……..... 113

5.1.5. İki/Two ……..... 115

5.1.6. Altı/Six ……..……..... 117

5.1.7. Dokuz/Nine ……..…..…… 119

5.1.8. Yedi/Seven ……..……..…..…. 121

5.1.9. On/Ten ……..…… 123

5.1.10. Beş/Five ……..…… 125

5.2. TEMA TABLOSU ……..... 128

5.2.1. Tablo Yorumu ……..……. 129

6. BÖLÜM

DUYGU TEMASI

6.1. DUYGU ADLARI ……...…… 130

6.1.1. Mutluluk/Happiness ……...……..……. 130

6.1.2. Zevk/Pleasure …….…..…….. 132

6.1.3. Acı/Pain …….…… 134

6.1.4. Keder/Sorrow ……...…….…… 136

6.1.5. Sevinç/Joy ……. 138

6.1.6. Istırap/Misery …… 140

6.1.7. Kızgınlık/Anger ……...……. 142

6.1.8. Aşk/Love …….……...……..… 144

6.1.9. Nefret/Hate ……...……..... 146

6.1.10.Korku/Fear ……..…… 149

6.2. TEMA TABLOSU ……..... 152

6.2.1. Tablo Yorumu ……... 153

7. BÖLÜM

İÇECEK TEMASI

7.1. İÇECEK ADLARI ……..…… 154

7.1.1. Çay/Tea …….……...…. 154

7.1.2. Süt/Milk ……..…….. 156

7.1.3. Kahve/Coffee ……...…… 158

7.1.4. Soda/Soda Water ……...…….……...… 161

7.1.5. Limonata/Lemonade ……..…….…….. 163

7.1.6. Bira/Beer ……..…….……...… 165

7.1.7. Şarap/Wine ……..……..…...…. 167

7.1.8. Rakı/Raki ……..……..…..…. 170

7.1.9. Punç/Punch ……..……..…..……... 172

7.1.10. Viski/Whiskey ……..……...…..... 175

7.2. TEMA TABLOSU …….……..... 178

7.2.1. Tablo Yorumu …….……....…. 179

8. BÖLÜM

YİYECEK TEMASI

8.1. YİYECEK ADLARI ……...…… 181

8.1.1. Sandviç/Sandwich ……..……...… 181

8.1.2. Ekmek/Bread ……..……...… 183

8.1.3. Pizza/Pizza ……..…….. 185

8.1.4. Cips/Chips ……..……... 187

8.1.5. Çikolata/Chocolate ……..…..… 189

8.1.6. Kek/Cake ……..…..... 191

8.1.7. Turta/Pie …… 193

8.1.8. Bisküvi/Biscuit …….……..... 195

8.1.9. Omlet/Omelet/Omelette …… 197

8.1.10. Reçel/Jam …….……... 199

8.2. TEMA TABLOSU ……..... 201

8.2.1. Tablo Yorumu ……... 202

9. BÖLÜM

GİYECEK TEMASI

9.1. GİYECEK ADLARI …… 203

9.1.1. Ayakkabı/Shoe ……..... 203

9.1.2. Çorap/Sock ……..... 205

9.1.3. Pantolon/Pant ……..…. 207

9.1.4. Elbise/Dress …….. 209

9.1.5. Ceket/Jacket …….……. 210

9.1.6. Kazak/Jersey ……. 212

9.1.7. Mont/Coat ……..…...… 214

9.1.8. Pijama/Pajamas …….…… 216

9.1.9. Terlik/Slipper …….……...… 218

9.1.10. Eldiven/Glove …….……..... 219

9.2. TEMA TABLOSU ……..... 222

9.2.1. Tablo Yorumu …….…….. 223

10. BÖLÜM

ŞİİR TERİMLERİ TEMASI

10.1. ŞİİR TERİMLERİ ADLARI ……..……..… 224

10.1.1. Şair/Poet …….. 224

10.1.2. Şiir/Poem ……..…….…….. 226

10.1.3. Mısra/Verse ……. 227

10.1.4. Kıta/Stanza …….……..… 229

10.1.5. Nazım/Poetry ……..…… 231

10.1.6. Akrostiş/Acrostic ……..…….. 233

10.1.7. Aliterasyon/Alliteration ……..… 235

10.1.8. Beyit/Couplet ……..……..… 237

10.1.9. Ahenk/Harmony ……..…….... 239

10.1.10. Sone/Sonnet ……..... 240

10.2. TEMA TABLOSU ……..... 243

10.2.1. Tablo Yorumu ……..… 244

SONUÇ ……... 245

KAYNAKÇA …….. 258

KISALTMALAR LİSTESİ

AF:	Anglo-French “Anglo-Fransızca”
alter.:	alteration “değişik”
Am:	American English “Amerikan İngilizcesi”
anat.:	Anatomi
Ar:	Arabic “Arapça”
Ar.:	Arapça
attrib:	attributive, attributively “niteleyici”, “niteleyici olarak”
bef:	before “önce”
bkz:	bakınız
bot.:	botanik
c:	century “yüzyıl”
C:	cilt
ca:	circa “dolaylarında”
cent:	century “yüzyıl”
çn:	çeviri notu
dial.:	dialect “diyalekt”
dim.:	diminutive “kısaltılmışı”
ed.:	edebiyat
esp:	especially “özellikle”
Eng.:	English “İngiliz”, “İngilizce”
fem.:	feminine “kadınlara özgü”
Fr:	France, France “Fransa”, “Fransızca”
F:	French “Fransızca”
Far.:	Farsça
G:	German “Almanca”
Ger:	German “Almanca”
Gk:	Greek “Yunanca”

Gmc: Germanic “Alman”

Hindi&Urdu: Hint&Urdu dili

İng.: İngilizce

is.: isim

Ir: Irish “İrlandaca”

İt.: İtalyanca

It, Ital: Italian “İtalyanca”

Lat: Latin “Latince”

lit.: literally “edebī”

Lith: Lithuanian “Litvanyaca”

masc.: masculine “erkeklere özgü”

MBTS: Misalli Büyük Türkçe Sözlük

ME: Middle English “Orta İngilizce”

mec.: mecaz

MF: Middle French “Orta Fransızca”

MW: Merriam Webster’s Collegiate Dictionary

n: northern, noun “kuzeyden gelen”, “isim”

n: numara

neut.: neuter “nötr”

NL: New Latin “Yeni Latince”

obs.: obsolete “artık kullanılmayan”

OC: Old Occitan “Eski Oksitanca”

OCS: Old Church Slavic “Eski Kilise Slavcası”

OD: Oxford Advanced Learner’s Dictionary

OE: Old English “Eski İngilizce”

OF: Old French “Eski Fransızca”

OHG: Old High German “Eski Yüksek Almanca”

ON: Old Norse “Eski Norveççe”

perh.: perhaps “belki”

Pers: Persian “Farsça”

pl: plural “çoğul”

prob.: probably “muhtemelen”

s:	sayfa
ScGael:	Scottish Gaelic “İskoçca”
Sp:	Spanish “İspanyolca”
Skt:	Sanskrit “Sanskritçe”
TS:	Türkçe Sözlük
ultim.:	ultimately “değişik”
usu.:	usually “genellikle”, “bazen”
Vulgar L:	Vulgar Language “avam dili”
W:	Welsh, west, western “Galce”, “batı”, “batıya ait”
yy:	yüzyıl

GİRİŞ

1. Sözlük ve Sözlükçülük

Sözlük, bir dilin söz varlığını ve kelime hazinesini yansıtan düzenli bir bilgi kaynağıdır. Ahmet Topaloğlu'na göre sözlük; 'bir dilin ya da bir dilin bir bölümünün genel olarak veya belirli bir zamanda kullanılan kelime ve deyimlerini umumiyetle alfabe sırasına, bazen de kavram alanlarına göre ele alıp aynı dille tanımlarını yapan, örnek vererek açıklayan veya başka bir dildeki karşılıklarını yazan kitap'[1] olarak tanımlamıştır. Bana göre sözlük, dilimizi ayakta tutan, ona dair geçmişten izler taşıyan ve geleceği de bu izlerle aydınlatan bir bilgi kaynağıdır.

Sözlükçülük, tarihte oldukça eski ve bir o kadar da köklü bir alandır. Sözlük, dilin kullanıcıları ve o dili öğrenenler açısından oldukça önemli bir kaynaktır.

Dünya üzerindeki herhangi bir milletin kullandığı dilin hayata dair verebileceği en güzel hediye, nitelikli ve kapsamlı hazırlanmış bir sözlüktür. Çünkü onun sayesinde o millet kendi dilini, hem komşularına hem de bütün kıtalara tanıtabilir ve dil camiasında kendine yer edinebilir.

Emin Eminoğlu'nun 'Sözlükçülük Geleneği İçinde Temel Türkçe Sözlük Düzenleme Yöntemleri' adlı yazısında değindiği üzere, yazının tarihi, Uruk'ta bulunmuş kil tabletler üzerine bir tür resim yazısı ile yazılmış ilk yazılı belgelerdeki sözcük listeleriyle başlatılır. Uruk, Sümer şehri olarak bilinmektedir. Ayrıca, sözlükçülüğün tarihi de bu zamana kadar

[1] Ahmet Topaloğlu, 'Türkçe'de Genel ve Özel Sözlükler ile Sözlük Yazımı', Türkiye'de ve Dünya'da Sözlük Yazımı ve Araştırmaları Uluslar Arası Sempozyumu, 1. baskı, Özal Matbaası, İstanbul, 2010, s. 25.

uzanmaktadır. Eminoğlu'na göre, Sümerler üzerinde hakimiyet kuran Sami kavimleri, Sümerceyi öğrenme gereği duymuştur. Bunun sonucu, oluşturulan Sümerce sözcük ve cümlelerin Akadca karşılıklarını veren tabletleri de sözlükçülüğün ilk örnekleri olarak kabul etmek mümkündür. Ayrıca Sami Asurilerin çivi yazısından harfli yazıya geçince karşı karşıya geldikleri zorlukları gidermek için dinî törenlerde okudukları metinlerin sembolik terimlerini bir araya getirdikleri ve Ninova'daki Asurbanipal Kütüphanesi'nde korudukları bu metinlerin gereçleri de ilk sözlük tanımlamaları arasına girmektedir.

Bir sözlüğü nasıl değerlendirebiliriz? Onu hangi açılardan başka bir sözlük ile karşılaştırabiliriz? Ona yükleyeceğimiz "yeterli", "yetersiz" sıfatlarını neye göre seçmeliyiz? Yetersiz sözlüğü tanımlamak yeterli olanını tanımlamaya kıyasla daha kolaydır. Yetersiz bir sözlükte oturtulmuş belirli bir düzen yoktur, madde tanımları yetersizdir, eksik açıklamalar ve yanlış bilgiler mevcuttur. Yeterli bir sözlük ise her açıdan kullanıcısına nitelikli bir hizmet sunar ve bu, ancak sözlüğün uzun soluklu ve özverili bir çalışma sonucu oluşturulmasıyla mümkün olabilir. Sözlüğün içerisindeki her madde belirli kıstaslarla çerçevelenir ve bu düzene göre bir veri elde edilir. Halil İbrahim Usta'nın titizlikle yazmış olduğu 'Türkçe Sözlük Hazırlamada Yöntem Sorunları' adlı makalede sözlük hazırlama ilkeleri şu şekilde verilmiştir.[2]

Sözlükbilimine göre öncelikle:

1. 'Amaç' belirlenmelidir.

2. Bu amaca ulaşmak için kullanılacak 'dil malzemesi'nin sınırları çizilmelidir.

3. Bu malzemenin derleneceği 'kaynaklar' belirlenmelidir.

[2] Halil İbrahim Usta, 'Türkçe Sözlük Hazırlamada Yöntem Sorunları', Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, ed.: Doç. Dr. Ülker Öktem v.d., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 46/1, Ankara, 2006, s. 226.

4. Bu kaynakları kullanarak sözlüğü hazırlayacak olan sözlükbilimciler (fakat asla yalnızca dilci ve/veya edebiyatçılar değil) bir araya getirilmelidir. Burada adı geçen 'amaç' sözlüğün türünü belirler, 'malzeme' sözlüğün hacmini/içeriğini belirler, 'kaynaklar' sözlüğün hangi zaman dilimine ait olacağını belirler, 'ekip' sözlüğün kalıcı, yararlı ve eksiksiz olmasını sağlar.

Ancak yukarıda çizdiğimiz bu yol, bazı kaynaklarda farklı bir sıra izlemektedir:

1. Ekip hazırlanmalıdır.

2. Ekip özel olarak eğitilmelidir.

3. Her türden yayını takip etmeleri için fırsat, zaman, imkân ve mekân temin edilmelidir.

4. Ekip bir kartotek/korpus hazırlamalıdır.

2. Batıda ve Doğuda Sözlükçülük

Sözlükbilim, oldukça hassas ve bir o kadar da özen gerektiren bir alandır. En ufak bir hatayı bile affetmeyen çalışmalarda nitelikli bir ürün ortaya koymak, ancak yüksek basamakları sırasıyla atlamadan çıkmakla mümkün olabilir. Milletler, medeniyetler veya kültürler; bunların hepsinin tek bir ortak ihtiyacı vardır: İyi hazırlanmış, kapsamlı ve nitelikli bir sözlük. Bu bakımdan, tarihte Hıristiyan toplumlar için Latince ve Yunanca, Yahudi toplumlar için İbranice, Müslüman toplumlar için de Arapça ve Farsça bazı sözlükler yapılmış ve basılmıştır.

Nadir İlhan, Geçmişten Günümüze Sözlükçülük Geleneği ve Türk Dili Sözlükleri adlı kitabında, 'dünyada ilk sözlük çalışmaları' mevzusunda Doğan Aksan ve Nuray Yıldız'ın görüşlerine yer vermiştir:

Aksan'a göre, 'Dünyada ilk sözlüğün nerede hazırlandığı, hangi dili temel aldığı konusunda bilgimiz yoktur. Bildiklerimiz de ancak bize kadar

gelen yapıtlara dayanıyor. Bugünkülere benzer ilk sözlük olarak İskenderiye Müzesi kütüphanecisi Bizanslı Aristophanes'in (İ.Ö. II. yy.) hazırladığı yapıt anılır. İ.S. 1. yüzyılda İskenderiyeli Pamphilus'un Yunanca sözlüğü ve Latinlerde Marcus Verrius Flaccus'un yapıtı anılması gereken örneklerdir.'

Yıldız'a göre, 'En eski etimolojik çalışmaları yürütenlerden biri, M.Ö. 380 yılında Pontus'daki Herakleia'da doğan Herakleides Pontikos'dur. Bu gramerci çeşitli konularda pek çok eser vermiştir. Bizim için önemli olan, onun, etimoloji konusundaki Peri Etymologia'sıdır. Ancak ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır. Sözlük ve ansiklopedilerin hazırlanması için gerekli zemin Musaion'da gerçekleşmiştir. Filoloji bilimi doğmuş, gramer, metin eleştirileri, tarih yorumu ve orijinal metin belirlemeleri yapılmıştır. Grek yazarı Parium'lu Neoptelemus şair, edebiyat eleştirmeni ve filolog idi. Onun Peri Glosson Homerou adlı eserinde etimolojik çalışmaları bulunmaktadır.'

17. yüzyılda batıda tek dilli olarak hazırlanan bazı önemli sözlükler şunlardır:

İngiltere'de:

1. Robert Cawdrey, A Table Alphabetical (Alfabetik Döküm-1604)
2. Henry Cockeram, The English Dictionary (Oxford İngilizce Sözlük 1879-1928'de tamamlanmış, 1923'de 13 cilt halinde basılmıştır)

İtalya'da:

Crusca Akademisi, Vocabulario (Sözlük 1612)

İspanya'da:

Kraliyet Akademisi, Diccionario de la Lengua Cestallana (Kastilya Dili Sözlüğü 6 Cilt, 1726-1739)

Fransa'da:

1. Fransız Akademisi Sözlüğü (1694)
2. Maxsimilien Paul-Emile Littre, Dictionnaire de la Langue Français (Fransızca Sözlük 1863-1873)

Almanya'da:

Grimm, Jacob-Grimm, W, Deutsches Wörterbuch (Almanca Sözlük-1960).

Batıdakinin aksine doğudaki sözlükçülük geleneği oldukça eskilere dayanmaktadır.

10. yüzyılda Farablı İsmail Cevheri'nin Sihâh-ı Cevheri adlı Arapça sözlüğü, 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lugâti't- Türk'ü, 12. yüzyılda Zamehşeri'nin Mukaddimetü'l- Edeb adlı Arapça-Farsça-Moğolca sözlüğü, 14. yüzyılda Deşt-i Kıpçak denilen bölgede hüküm süren Kumanlardan kalan ve 1303 tarihi taşıyan Codex Cumanicus adlı sözlük, 16. yüzyılda Karahisarlı Ahteri Mustafa Efendi'nin Arapça'dan Türkçe'ye Ahterî Kebir adlı lugatı, Firuzâbâdî'nin Kamusu'l-Muhit (Okyanus Sözlüğü) adlı Arapça'dan Arapça'ya sözlüğü ve Tebrizli Hasan'ın Burhan-ı Kati'ı, doğu dünyasında yazılmış mühim sözlüklerdendir.[3]

3. Türkçe Sözlük ve Sözlükçülük

Türk sözlükçülüğü denilince akla ilk gelen sözlükçü Kaşgarlı Mahmut ve ilk sözlük ise onun yazdığı 'Divanü Lugâti't- Türk'tür. Bu sözlük, oldukça kapsamlıdır ve kullanıcıların aradığı her türlü detay da mevcuttur. Ayrıca, binlerce eylemin toplandığı Divan'da, Kaşgarlı hemen her eylemin geniş zamanını (-ur ile mi yoksa –ar ile mi olacağını) göstermiştir[4]. Ancak Kaşgarlı, sözlükteki Türkçe kelimeleri Arap sözlükçülüğüne bağlı olarak sıralamıştır.

[3] Nadir İlhan, Geçmişten Günümüze Sözlükçülük Geleneği ve Türk Dili Sözlükleri, 1. baskı, Örnek Ofset ve Matbaacılık, Elazığ, 2007, s.17-21.
[4] Mehmet Ölmez, "Türk Dillerinin Sözlükleri *ve* Türk Sözlükçülüğü", Uygulamalı Dilbilim Açısından Türkçenin Görünümü, Dil Derneği Yayınları, Ankara, 1994, s.11.

Eminoğlu, Divan'dan sonra yazılmış olan en mühim sözlüklerden biri, Ebu'l-Kâsım Cârullâh Mahmûd bin Ömer bin Muhammed bin Ahmed ez-Zemahşerî el-Hârizmî'nin 12. yüzyılda yazdığı 'Mukaddimetü'l-Edeb' isimli sözlük olduğunu söyler. Buna ek olarak, Harezm Türkçesi sözlüklerinden bir diğeri ise Cemâlü'd-dîn ibn Mühennâ'nın yazdığı 'Kitâb Hilyetü'l-İnsân ve Halbetü'l-Lisâ ni'l-Etrâk'dır. Ardından, Çağatay sahasına bakacak olursak, burada pek çok Çağatayca-Farsça sözlük hazırlanmıştır. Abuşka, Badaiu'l-Lügât ve Senglâh bu sahanın en eski sözlüklerindendir.

16. yüzyılda, Vankulu Mehmet Efendi, 'Kitab-ı Lugat-ı Vankulu' sözlüğünü yazmıştır. Ayrıca buna ek olarak, Osmanlı'da manzum sözlükler de hazırlanıp basılmıştır. Bunlar arasında Sünbülzade Vehbi'nin 'Tuhfe-i Vehbi'si, Farsça'dan Türkçe'ye manzum sözlüğüdür. Bu sözlük, uzun yıllar okullarda bir ders kitabı olarak okutulmuştur. 18. yüzyıla bakacak olursak, bu dönemde Esat Mehmet Efendi, 'Lehçet-ül Lugat' adında bir sözlük hazırlamış ve sözlüğünde Türkçe kelimeleri temel alarak, Arapça ve Farsça karşılıklarını vermiştir. Ayrıca Mütercim Asım, Tebrizli Hüseyin Bin Halefi'nin 'Burhan-ı Katı' isimli Farsça sözlüğünü, 'Tıbyan-ı Nafi der Tercüme-i Burhan-ı Katı' olarak Türkçe'ye çevirmiştir. Mütercim, çeviriyi yaparken bilgileri başka kaynaklardan kontrol ederek yazmış ve sözlüğe, yeni bilgiler eklemiştir. Bu sözlüğe, Farsça kelimelerin öztürkçe karşılıkları da ilave edilmiştir. Fakat yazı dilinde bulunmayan karşılıklar için, Antep halk ağzından seçilen sözcükler yazılmıştır. Mütercimin ikinci önemli çevirisi ise, 'Kâmûs Tercümesi'dir. Eser, üç cilt olarak 1810 yılında "El-okyanus-ül-basit fitercemet-il-kamus-ül muhit" ismi ile Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Ayrıca bu çeviriye de birtakım eklemeler yapılmış ve Arapça sözcüklere öztürkçe karşılıklar bulunmaya çalışılmıştır. Bu sözlükte kelimeler, köklerindeki son harflere göre alfabetik sırasına konmuştur.[5]

[5] Zekeriya Bingöl, 'Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma', Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler e-Dergisi, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgız, Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat, Kırgızistan, S:9, Mayıs 2006, s.6, 7.

19. yüzyılda Şeyh Süleyman Efendi'nin yazdığı Lûgat-i Çağatay ve Türkî-i Osmânî adlı sözlüğünün yanında, Abbas tarafından hazırlanan Hulâsa-i Abbâsî ve Muhammed Yakup Çingi'nin Kelürname adlı sözlüğünü de önemli sözlükler arasına dâhil etmek geremektedir. Daha sonra, bu yüzyılda ve sonrasında Türkçe'nin lehçelerinin sözlükleri de yapılmıştır. Ayrıca Şeyhülislâm Mehmed Esad Efendi'nin Lehcetü'l-Lügât, Ahmed Vefik Paşa'nın Lehçe-i Osmânî, Şemseddin Sami'nin Kâmûs-i Türkî gibi sözlükleri, madde başı olarak aldıkları Türkçe sözcüklerin açıklamalarını da ilk defa Türkçe veren sözlükler olmaları bakımından mühimdir. Bununla beraber Osmanlıcanın söz varlığını Türkçe açıklayan sözlükler arasında Kitâb-ı Müntehabât-ı Lügât-i Osmâniyye, Eser-i Şevket, Lügât-i Naci gibi sözlükler ilk akla gelenlerdendir.[6]

Çağdaş bağlamda Türkçe'nin ilk sözlüğü Şemseddin Efendi tarafından hazırlanmıştır. Bu sözlük, 20. yüzyılın ortalarına kadar üzerinde çalışılıp geliştirilememiştir. O dönem için bu, büyük bir eksikliktir. Ayrıca yine aynı yüzyılda ilk çeyreğe kadar yazılan galatat sözlükleri de mevcuttur. Arapçadan dilimize girmiş galat 'yanlış' ve çoğulu galatât 'yanlışlar' sözcüğü, geçmişte olduğu gibi bugün de daha çok başka dillerden dile giren, ses, biçim ve anlam bakımından değişikliğe uğrayan sözcük ve yapıları göstermek için bir terim olarak kullanılmaktadır.[7]

Paşa Yavuzarslan'a göre, Türk sözlükçülüğü, Kaşgarlı'nın Divan'ıyla Arap Sözlükçülüğü modelinde doğup gelişmiş ve daha sonra Kıpçak, Çağatay ve Osmanlı sahası gibi çeşitli kollara ayrılarak varlığını sürdürmüş bir Türklük bilimi alanıdır. Yavuzarslan, yazmış olduğu 'Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si' adlı makalesinde şunları vurgulamaktadır; Osmanlı Devletinde Tanzimat'la gündeme gelen dil tartışmaları, sözlükçülük alanında

[6] Emin Eminoğlu, 'Sözlükçülük Geleneği İçinde Temel Türkçe Sözlük Düzenleme Yöntemleri' Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, ed.: Dr. Yusuf Akçay, S.4, İstanbul, Yaz 2011, s. 93-99.
[7] Emin Eminoğlu, 'Galat Sözlükleri ve Mehmed Hafîd Efendi'nin Galatât Sözlüğündeki Çağatayca Sözcükler', Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 6/1, Ankara Winter 2011, s. 997.

da etkisini göstermiştir ve bununla birlikte pek çok yenilikçi adımlar atılmaya başlanmıştır. Bunun yanı sıra, Osmanlı aydınları, Osmanlı Türkçesinin bütün söz varlığı ve dil hazinesini kapsayan sözlükler yazma çabası içerisine girişmiştir. Bu girişimcilerin ilk temsilcisi, Lehce-i Osmânî adlı sözlüğü ile tanınan Vefik Paşa'dır. Türk dilinin kelime varlığını bütünüyle Batı sözlükçülük normlarında işleyen en gelişmiş sözlük ise Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'sidir. Kâmûs-ı Türkî, Türk sözlükçülüğüne yeni bir boyut kazandırmış ve bugünkü Türkçe sözlüklerin esasını oluşturduğu gibi varlıklarına da sebep olmuştur.[8]

Saydığımız sözlüklerin haricinde bir de Satır Arası Kur'an Tercümesi, Codex Cumanicus gibi önemli yapıtların sözlükleri, eserleri daha iyi anlamak bakımından tanınmış yazarlar tarafından hazırlanmıştır. Böyle sözlüklerin varlığı, yazılan eserlerin, yapılan tercümelerin ve edebiyatımızın inceliklerini görmek açısından önemlidir.

4. İngilizce Sözlük ve Sözlükçülük

İngiliz tarihinde sözlükbilim kavramı oldukça eskidir. Gülzura Cumakunova'nın yazmış olduğu 'Türk Sözlük Biliminin Etkileşim Alanları' adlı makalesinde belirttiği üzere, Anglo-Amerikan sözlükçülüğünün tarihi sembolik olarak Robert Cawdrey'in sözlüğünden başlar. Bu sözlük, 86 adet kelimeden oluşmaktadır. Buna ek olarak, İngiliz dilinin akademik alanda yapılmış ilk sözlüğü, Samuel Johnson'a aittir. 'A Dictionary of the English Language' isimli bu sözlük, 18. yüzyılın ortasında yayımlanmıştır. Jonhson'un sözlüğüne ansiklopedik değer ve yüzyıllara meydan okuyacak nitelik kazandıran en önemli özellik, kelimelerin kullanılış özelliklerini küçük ayrıntılarına kadar açıklayabilen çok zengin örneklerinden kaynaklanır.

[8] Paşa Yavuzarslan, 'Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si', Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, ed.: Doç. Dr. Ülker Öktem v.d., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 44/2, Ankara, 2004, s. 199.

Amerikan sözlükbiliminin başlangıcı, Webster'in ismi ile başlar; 19. yüzyılın başlarında hazırladığı 'A Dictionary of the American Language' adlı deneme sözlüğü bugün dünyaca tanınan "Webster's New World Dictionary" sözlük dizilerinin öncüsüdür. Günümüzde, Webster ismi ösel isim olmaktan çıkıp sözlükte önemli bir marka hâline gelmiştir. İngiliz dilinin en eski Anglo-Sakson döneminin çağdaş döneme kadarki tarihi verilerini kapsayan 12 ciltli büyük sözlüğü 'A New English Dictionary on Historical Principles'dır.[9]

5. Çalışmada İzlenen Yol

Bu çalışmada, Türkçe ve İngilizce sözlükleri, sözlükbirimlerin tanımlanması bağlamında inceleyip karşılaştırdık. Sözlükbirim nedir? Sözlükbirim, Kaare Grönbech'e göre, gösterdiği kavramın bütününü kapsar; elma, tek bir elmayı değil, bu türdeki bütün elmaları ifade eder.[10] Bu kavram adlarını oluşturan isimlerin herhangi bir dilbilgisel niteliği yoktur. Bunun yerine yan anlam ve temel anlamlarından söz edebiliriz. Sözlüklerde her iki anlama da rastlarız.

Sözlükbirimler yalın ve anlamlıdırlar. Neyi ifade ettikleri ya da ne oldukları açıkça bellidir. Sözlüklerde, sözlükbirimleri oluştururken sentaktik, leksik ve morfolojik hususlar göz önünde bulundurulur. Ancak niye sözlükler isimlerden oluşur? Eylem adları ve varlık adları olmak üzere sözlükteki isimler ikiye ayrılır. Bu birimler ve temsil ettikleri anlamlar her bir madde hatta madde içlerinde bile farklıdır.

Türkçe ve İngilizce sözlüğün madde içlerinde pek çok kısaltma kullanılmıştır. Bunları bir liste halinde sıraladık ve yanlarına açıklamalarını da ilave ettikten sonra tezin içinde sunduk. Çalışmamızda, 100 adet kelimeyi

[9] Gülzura Cumakunova, 'Türk Sözlük Biliminin Etkileşim Alanları', Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, S.4, İstanbul, Yaz 2011, s. 23-25.
[10] Kaare Grönbech, *Türkçenin Yapısı*, çev.: Mehmet Akalın, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1995, s.22-50.

Türkçe ve İngilizce sözlüklerden belirleyip toplam 200 maddeyi inceledik. Bunlar bize izlememiz gereken yolu göstermiş, araştırmalarımız ise bu yoldaki metodumuzu belirlemiştir.

Yaptığımız araştırmanın objektif olması için her temanın sözcüklerini tek tek belirli kıstaslar çerçevesinde inceledik. Karşılaştırma sözlüklerinden belirli bir sıra olmadan 10'ar tema ve her bir tema için de 10'ar kelime seçtik. Bütün kelimeleri teker teker inceleyip belirli kıstaslarla ayırdık, ardından tema sonlarına durum niteliği taşıyan tabloları koyduk. Bu çalışmanın en zor kısmı, yabancı dildeki sözlüğün karşılaştırmasını neye göre yapacağımızı belirlemekti. Bunu açığa kavuşturmak için ilk olarak her bir maddenin tercümesini yaptım. Sonra tez hocamla bu tercümeleri Türkçe sözlükteki maddelerle yan yana koyup tartıştık ve üzerinde düşündük. Bu yolda uzun soluklu araştırmalar yaptık. Tezde, organ adları, renk adları, çiçek adları, akrabalık adları, sayı adları, duygu adları, içecek adları, yiyecek adları, giyecek adları ve şiir terimleri teması olmak üzere toplam 10 tema bulunmaktadır.

Türk Dili yüksek lisans öğrencisi ve İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü mezunu olarak her iki alanda edindiğim bilgileri sentezleme imkânı bulduğum bu tez çalışmasında, giriş ve sonuç kısımları haricinde toplam 10 bölüm bulunmaktadır.

Her bölüm bir tema içermektedir, her bir temada ise 10 ayrı kelime bulunmaktadır. Bunlar sırası ile "Organ Teması", "Renk Teması", "Çiçek Teması", "Akrabalık Teması", "Sayı Teması", "Duygu Teması", "İçecek Teması", "Yiyecek Teması", "Giyecek Teması" ve "Şiir Terimleri Teması"dır.

Sıralamada önce Türkçe sözlüğün açıklamasına, sonra da İngilizce sözlüğün hem açıklamasına hem de çevirisine yer verdik. Tercüme yaparken bire bir olmasına ve anlaşılabilirliğe önem verdik. Her bir temanın maddeleri için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Orta Doğu

Teknik Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi kütüphanelerinin kaynaklarından faydalandım.

Bölüm sonlarında her temanın kendi sonuç tablosu ve bir alt başlıkta ise açıklamasına yer verilmiştir. Bu bilgilerden elde edilen verilerle bir sonuca gidilmiştir. Tezin sonuç kısmında ise yapılan çalışmanın hem özeti hem de varılan sonuçlar örnekleriyle birlikte verilmiştir.

6. Bu Çalışmada Kullanılan Sözlükler Üzerine Notlar

Çalışmamızda, Türkçe Sözlük'ün referans ölçütünde birkaç problem olduğunu tespit ettik. Seçtiğimiz temalar içerisinde yer alan Arapça, Farsça kökenli bazı maddelerin referansı, orijinal dildeki şeklinin kullanımını doğru ifade etmemektedir. Bu sebeple çalışmamızdaki grafikler de sonucu tam yansıtmamakta ve çalışmamızın objektifliğini etkilemektedir.

kırmızı/red:

'TS'de Ar. Kirmizi' olarak geçmektedir ancak doğrusu: Ar. kırmız 'kırmız böceğinden çıkarılan parlak, al boya'[11] dır.

pembe/pink:

TS'de Far. Penbe olarak geçmektedir ancak doğrusu: Far. Penbe 'pamuk'[12]tur.

Ayrıca bu ölçüt, MW'ye kıyasla yetersizdir. MW'deki referanslarda, oldukça detaylı bir bilgi sunulurken, TS'de bazı temaların referansları bile yoktur. Renk ve akrabalık temalarında, TS'de eş ad ölçütü oldukça düşük düzeyde kullanılmıştır. Ancak dilimizde, renk ve akraba isimlerinin çoğunun eş anlamlı kelimeleri mevcuttur ve bunların sözlükte de yer alması gerekmektedir.

[11] Ferit Devellioğu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 1986, s. 618
[12] Ferit Devellioğu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 1986, s. 1026

1. BÖLÜM

ORGAN TEMASI

1.1. ORGAN ADLARI

1.1.1. kol/arm

TS: *is.* anat. İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm

1. Alan: anat.

2. Yer: insan vücudunda

3. İşlev: -

4. Tasvir: omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm

5. Eş ad: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. OE earm; akin to L armus shoulder, Skt īrma arm) (bef. 12c): a human upper limb; esp: the part between the shoulder and the wrist

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir earm; eş anlamlısı; Latince armus "omuz", Sanskritçe īrma "kol", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): İnsanın üst uzvu; özellikle omuz ile el bileği arasındaki kısım]

1. Alan: -

2. Yer: insanın üst uzvu

3. İşlev: -

4. Tasvir: omuz ile el bileği arasındaki kısım

5. Eş ad: -

6. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir earm; eş anlamlısı; Latince armus "omuz", Sanskritçe īrma "kol", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Tasvir**	+	+
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Kol organının tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "insanın üst uzvu", TS'de ise "insan vücudunda" olarak verilmiştir. **İşlev**; her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "omuz ile el bileği arasındaki kısım", TS'de ise "omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan kısım" olarak verilmiştir. MW'deki anlambirimcikte "el" dâhil edilmezken TS'de dâhil edilmiştir. Bu durumda test sözlüklerine bakılmış OD'de; MW'dekine benzer "connect the shoulders to the hands=omuzu ellere bağlar"; MBTS'de ise; TS'dekine benzer "omuzdan parmak uçlarına kadar olan" şekilde verilmiştir. **Eş ad;**

her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir earm; eş anlamlısı; Latince armus "omuz", Sanskritçe īrma "kol", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.2. el/hand

TS: is. anat. Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü

1. Alan: anat
2. Yer: kolun bilekten parmak uçlarına kadar
3. İşlev: tutmaya ve iş yapmaya yarayan
4. Tasvir: -
5. Eş Ad: -
6. Referans: -

MW: n, often attrib (ME, fr. OE; akin to OHG hant hand) (bef 12c) the terminal part of the vertebrate forelimb when modified (as in humans) as a grasping organ

[isim, niteleyici (Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hant "el", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12.yy'dan önce görülmüştür): İnsanlarda olduğu gibi tutma organı olarak değişiklik gösterdiğinde, bir omurgalının ön ayağının (ÇN: yani hayvanlarda kemik yapısı itibarıyla kol, yüzgeç, kanat ve bacak gibi organların) ucu]

1. Alan: -
2. Yer: bir omurgalının ön ayağının ucu
3. İşlev: bir tutma organı
4. Tasvir: -

5. Eş ad: -

6. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hant "el", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12.yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	-	-
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

El organının tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "bir omurgalının ön ayağının ucu", TS'de ise "kolun bilekten parmak uçlarına kadar" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "bir tutma organı" TS'de ise "tutmaya ve iş yapmaya yarayan" olarak verilmiştir. **Tasvir**; her iki sözlükte de yoktur. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hant "el", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12.yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur

1.1.3. göz/eye

TS: is. anat. Görme organı

1. Alan: anat.
2. Yer: -
3. İşlev: görme organı
4. Tasvir: -
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n (ME, fr. OE ēage; akin to OHG ouga eye, L oculus, GK ōps eye, face Skt aksi eye) (bef. 12c) a specialized light-sensitive sensory structure of animals that in nearly all vertebrates, most arthropods, and some mollusks is the image-forming organ of sight; esp: the nearly spherical usu. Paired hollow organ of sight in vertebrates that is filled with a jelly-like material, is lined with a photosensitive retina, and is lodged in a bony orbit in the skull

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir ēage, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ouga "göz", Latincede oculus, Yunancada ōps, 'göz', 'yüz', Sanskritçe aksi "göz", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Hemen hemen bütün ormurgalı hayvanlarda, eklem bacaklılarda ve bazı yumuşakçalardaki özel hafif-hassas duyusal yapı, görüntüyü oluşturan görme organı; özellikle neredeyse küre biçimdedir. Omurgalılardaki, ikili, delikli, jelimsi bir materyalle dolu olan, ışığa duyarlı bir retinayla bağdaşan ve kafatasında bulunan kemikli göz çukurunda duran görme organı]

1. Alan: -
2. Yer: hemen hemen bütün ormurgalı hayvanlarda, eklem bacaklılarda ve bazı yumuşakçalarda, "kafatasında bulunan kemikli göz çukurunda duran
3. İşlev: görüntüyü oluşturan görme organı
4. Tasvir: özel hafif-hassas duyusal yapı, görüntüyü oluşturan görme organı

neredeyse küre biçimdedir

omurgalılardaki, ikili, delikli, jelimsi bir materyalle dolu olan, ışığa duyarlı bir retinayla bağdaşan

5. Eş ad: -

6. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir ēage, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ouga "göz", Latincede oculus, Yunancada ōps, 'göz', 'yüz', Sanskritçe aksi "göz", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	-
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	+	-
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	4	2

Göz organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "hemen hemen bütün ormurgalı hayvanlarda, eklem bacaklılarda ve bazı yumuşakçalarda" ve "kafatasında bulunan kemikli göz çukurunda duran" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **İşlev**; MW'de "görüntüyü oluşturan görme organı", TS'de ise "görme organı" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "özel hafif-hassas duyusal yapı, görüntüyü oluşturan görme organı", "neredeyse küre biçimdedir" ve "omurgalılardaki, ikili, delikli, jelimsi bir materyalle dolu olan, ışığa duyarlı bir retinayla bağdaşan" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir

ēage, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ouga "göz", Latincede oculus, Yunancada ōps, 'göz', 'yüz', Sanskritçe aksi "göz", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.4. ayak/foot

TS: is. anat. Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü

1.Alan : anat.
2.Yer: bacakların bilekten aşağıda bulunan
3.İşlev: yere basan
4.Tasvir: -
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n, pl feet also foot (ME fot, fr. OE fōt; akin to OHG fuot foot, L ped-, pes, Gk pod-, pous) (bef. 12c) terminal part of the vertebrate leg upon which an individual stands

[isim, çoğulu feet ayrıca foot (Orta İngilizcede fot, Eski İngilizcede fōt'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada fuot, Latince ped-, pes, Yunanca pod-, pous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Omurgalının üzerinde dikildiği bacak bağlantı kısmı]

1. Alan: -
2. Yer: bacak bağlantı kısmı
3. İşlev: omurgalının üzerinde dikildiği
4. Tasvir: -
5. Eş ad: -

6. Referans: Orta İngilizcede fot, Eski İngilizcede fōt'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada fuot, Latince ped-, pes, Yunanca pod-, pous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	-	-
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Ayak organının tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "bacak bağlantı kısmı", TS'de ise "bacakların bilekten aşağıda bulunan" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "omurgalının üzerinde dikildiği" TS'de ise "yere basan" olarak verilmiştir. **Tasvir**; her iki sözlükte de yoktur. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizcede fot, Eski İngilizcede fōt'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada fuot, Latince ped-, pes, Yunanca pod-, pous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.5. dil/tongue

TS: is. anat. Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı

1. Alan: anat.
2. Yer: ağız boşluğunda
3. İşlev: tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan
4. Tasvir: etli, uzun, hareketli organ
5. Eş ad: tat alma organı
6. Referans: -

MW: n (ME tunge, fr. OE; akin to OHG zunga tongue, L lingua) (bef. 12c) a fleshy movable muscular process of the floor of the mouths of most vertebrates that bears sensory end organs and small glands and functions especially in taking and swallowing food and in humans as a speech organ.

[isim (Orta İngilizcede tunge, Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada zunga, Latince lingua, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Bütün omurgalıların ağız tabanının duyusal uç organlarına, küçük bezlere ve fonksiyonlarına değen özellikle yiyecekleri almada ve yutmada ve insanlarda konuşma organı olarak kullanılan hareket edebilen, etli ve adaleli çıkıntı]

1. Alan: -
2. Yer: ağız tabanı
3. İşlev: özellikle yiyecekleri almada ve yutmada ve insanlarda konuşma organı" olarak kullanılan
4. Tasvir: Bütün omurgalıların ağız tabanının duyusal uç organlarına, küçük bezlere ve fonksiyonlarına değen", "hareket edebilen, etli ve adaleli çıkıntı
5. Eş ad: -
6. Referans: Orta İngilizcede tunge, Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada zunga, Latince lingua, bu kelime ilk olarak İngilizcede 2. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Yer**	**+**	**+**
3	**İşlev**	**+**	**+**
4	**Tasvir**	**+**	**+**
5	**Eş ad**	**-**	**+**
6	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	4	5

Dil organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "ağız tabanı", TS'de ise "ağız boşluğunda" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "özellikle yiyecekleri almada ve yutmada ve insanlarda konuşma organı olarak kullanılan", TS'de ise "tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "bütün omurgalıların ağız tabanının duyusal uç organlarına, küçük bezlere ve fonksiyonlarına değen" ve "hareket edebilen, etli ve adaleli çıkıntı", TS'de ise "etli, uzun, hareketli organ" olarak verilmiştir. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "tat alma organı" olarak verilmiştir. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizcede tunge, Eski İngilizceden gelmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada zunga, Latince lingua, bu kelime ilk olarak İngilizcede 2. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.6. kalp/heart

TS: is. Ar. Kalb anat. Göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında, vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, yürek

1. Alan: anat.
2. Yer: göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında
3. İşlev: vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan
4. Tasvir: -
5. Eş ad: yürek
6. Referans: Ar. Kalb

MW.: n (ME hert, fr. OE heorte; akin to OHG herza heart L cord- cor, Gk kardia) (bef 12c) a hollow muscular organ of vertebrate animals that by its rhythmic contraction acts as a force pump maintaining the circulation of the blood.

[(Orta İngilizcede hert, Eski İngilizcede heorte'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada herza, Latince cord-cor, Yunanca kardia, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Bir tulumba gibi ritmik kasılma hareketleriyle kan dolaşımını sağlayan, omurgalı hayvanların delikli adaleli organı]

1.Alan: -
2.Yer: omurgalı hayvanlar
3.İşlev: bir tulumba gibi ritmik kasılma hareketleriyle", kan dolaşımını sağlayan
4.Tasvir: delikli adeleli organı
5.Eş ad: -
6.Referans: Orta İngilizcede hert, Eski İngilizcede heorte'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada herza, Latince cord-cor, Yunanca kardia, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür.

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	+	-
5	**Eş ad**	-	+
6	**Referans**	+	+
	Toplam	4	5

Kalp organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "omurgalı hayvanlar", TS'de ise "göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında" olarak verilmiştir, MW'de omurgalı hayvanlarda olduğu belirtilmiş TS'de ise sadece fiziki olarak yeri tasvir edilmiştir. **İşlev**; MW'de "bir tulumba gibi ritmik kasılma hareketleriyle" ve "kan dolaşımını sağlayan", TS'de ise "vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "delikli adeleli organı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de "yürek" olarak verilmiştir. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizcede hert, Eski İngilizcede heorte'tan geçmiştir, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada herza, Latince cord-cor, Yunanca kardia, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür', Latince cord-cor, Yunanca kardia eş anlamlıdır, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. Kalb" olarak verilmiştir.

1.1.7. kulak/ear

TS: is. anat. Başın her iki yanında bulunan işitme organı.

1. Alan: anat.
2. Yer: başın her iki yanında
3. İşlev: işitme organı
4. Tasvir: -
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n (ME ere, fr. OE ēare; akin to OHG ōra ear, L auris, Gk ous) (bef.12c) the characteristic vertebrate organ of hearing and equilibrium consisting in the typical mammal of a sound-collecting outer ear separated by the tympanic membrane from a sound-transmitting middle ear that in turn is separated from a sensory inner ear by membranous fenestrae.

[isim (Orta İngilizcede ere, Eski İngilizcede ēare'dan geçmiştir; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ōra, Latince auris, Yunanca ous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Omurgalıların karakteristik işitme organı ve memelilere özgü bir ses toplamadan oluşan denge durumu. Dış kulak, kulak zarı ile ses ileten orta kulaktan ayrılır, böylece zarımsı fenestra vasıtasıyla duyusal iç kulaktan ayrılır.]

1. Alan: -
2. Yer: omurgalılar ve memelilere özgü
3. İşlev: ses toplamadan oluşan denge durumu
4. Tasvir: omurgalıların karakteristik işitme organı dış kulak, kulak zarı ile ses ileten orta kulaktan ayrılır, böylece zarımsı fenestra vasıtasıyla duyusal iç kulaktan ayrılır
5. Eş ad: -
6. Referans: Orta İngilizcede ere, Eski İngilizcede ēare'dan geçmiştir; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ōra, Latince auris, Yunanca ous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	+	-
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	4	3

Kulak organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "omurgalılar ve memelilere özgü", TS'de ise "başın her iki yanında" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "ses-toplamadan oluşan denge durumu", TS'de ise "işitme organı" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "omurgalıların karakteristik işitme organı" ve "dış kulak, kulak zarı ile ses ileten orta kulaktan ayrılır, böylece zarımsı fenestra vasıtasıyla duyusal iç kulaktan ayrılır" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizcede ere, Eski İngilizcede ēare'dan geçmiştir; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ōra, Latince auris, Yunanca ous, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.8. burun/nose

TS: is. anat. Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli, koklama ve solunum organı.

1. Alan: anat.
2. Yer: alınla üst dudak arasında bulunan
3. İşlev: koklama ve solunum organı
4. Tasvir: çıkıntılı, iki delikli
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n (ME, fr. OE nosu; akin to OHG nasa nose, L nasus) (bef. 12c) the part of the face that bears the nostrils and covers the anterior part of the nasal cavity; *broadly***:** this part together with the nasal cavity.

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir nosu, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada nasa, Latince nasus, bu kelime ilk olarak İngilizcede 2. yy'dan önce görülmüştür): Burun deliklerini üzerinde bulunduran ve geniz boşluğunun ön kısmını kapsayan yüzün bir parçası, genel olarak; bu kısım ile birlikte geniz boşluğu]

1. Alan: -
2. Yer: geniz boşluğunun ön kısmını kapsayan yüzün bir parçası, genel olarak; bu kısım ile birlikte geniz boşluğu
3. İşlev: -
4. Tasvir: burun deliklerini üzerinde bulunduran
5. Eş ad: -
6. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir nosu, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada nasa, Latince nasus, bu kelime ilk olarak İngilizcede 2. yy'dan önce görülmüştür.

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	-	+
4	**Tasvir**	+	+
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	4

Burun organının tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "geniz boşluğunun ön kısmını kapsayan yüzün bir parçası, genel olarak; bu kısım ile birlikte geniz boşluğu", TS'de ise "alınla üst dudak arasında bulunan" olarak verilmiştir. **İşlev;** MW'de yoktur, TS'de ise "koklama ve solunum organı" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "burun deliklerini üzerinde bulunduran", TS'de ise "çıkıntılı, iki delikli"olarak verilmiştir. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden gelmiştir nosu, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada nasa, Latince nasus, bu kelime ilk olarak İngilizcede 2. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.9. böbrek/kidney

TS: is. anat. Kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan, omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organlardan her biri.

1. Alan: anat.
2. Yer: omurganın sağ ve sol yanında bulunan

3. İşlev: kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan
4. Tasvir: çift organ
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n, pl kidneys (ME) (14c) one of a pair of vertebrate organs situated in the body cavity near the spinal column that excrete waste products of metabolism, in humans are bean-shaped organs about 4½ inches (11½ centimeters) long lying behind the peritoneum in a mass of fatty tissue, and consist chiefly of nephrons by which urine is secreted, collected, and discharged into a main cavity whence it is conveyed by the ureter to the bladder

[isim, çoğulu kidneys (Orta İngilizce, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): Karın boşluğunda, omurga bel kemiğinin yakınında bulunan metabolizmanın zararlı maddelerini vücuttan çıkaran bir çift omurgalı organı. İnsanlarda, fasülye şeklinde yaklaşık 11 ½ santimetre uzunluğunda, yağ doku kütlesi içinde karın zarının arkasında uzanan ve idrarın saklandığı, toplandığı ve boşaltıldığı ana boşluk içindeki başlıca nefronlardan oluşur. İdrar, idrar yolu tarafından idrar kesesine iletilir]

1. Alan: -
2. Yer: karın boşluğunda, omurga bel kemiğinin yakınında bulunan
yağ doku kütlesi içinde karın zarının arkasında uzanan
3. İşlev: metabolizmanın zararlı maddelerini vücuttan çıkaran bir çift omurgalı organı
karın zarının arkasında uzanan, ana boşluk içinde saklandığı, toplandığı ve boşaltıldığı yerden idrar yolundan idrar kesesi ile iletilen organ
idrarın saklandığı, toplandığı ve boşaltıldığı ana boşluk içindeki başlıca nefronlardan oluşur

4. Tasvir: insanlarda, fasülye şeklinde yaklaşık 11 ½ santimetre uzunluğunda

5. Eş ad: -

6. Referans: Orta İngilizce, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	+	-
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	4	3

Böbrek organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "karın boşluğunda, omurga bel kemiğinin yakınında bulunan" ve "yağ doku kütlesi içinde karın zarının arkasında uzanan", TS'de ise "omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organlardan her biri" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "metabolizmanın zararlı maddelerini vücuttan çıkaran bir çift omurgalı organı", "karın zarının arkasında uzanan, ana boşluk içinde saklandığı, toplandığı ve boşaltıldığı yerden idrar yolundan idrar kesesi ile iletilen organ" ve "idrarın saklandığı, toplandığı ve boşaltıldığı ana boşluk içindeki başlıca nefronlardan oluşur", TS'de ise "kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "insanlarda, fasülye şeklinde yaklaşık 11 ½ santimetre uzunluğunda" , TS'de ise "çiftorgan" olarak verilmiştir**. Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizce, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

1.1.10. akciğer/lung

TS: is. anat. Göğüs kafesinin büyük bir bölümünü içten kaplayan, kanı temizleyen, sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı.

1. Alan: anat.
2. Yer: göğüs kafesinin büyük bir bölümünü içten kaplayan
3. İşlev: kanı temizleyen
4. Tasvir: sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı
5. Eş ad: -
6. Referans: -

MW: n (ME lunge, fr. OE lungen; akin to OHG lungun lung, līhti light in weight- more at LIGHT) (bef. 12c) one of the usually paired compound saccular thoracic organs that constitute the basic respiratory organ of air-breathing vertebrates.

[isim (Orta İngilizcede lunge, Eski İngilizcede lungen'dan geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada lungun 'akciğer', līhti hafif ağırlıkta- daha fazlası için LIGHT'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Omurgalıların temel solunum organını oluşturan ikili, birleşik ve saküler göğüs organları]

1. Alan: -
2. Yer: omurgalılar
3. İşlev: temel solunum organı
4. Tasvir: ikili, birleşik ve saküler göğüs organları
5. Eş ad: -
6. Referans: Orta İngilizcede lunge, Eski İngilizcede lungen'dan geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada lungun 'akciğer', līhti hafif ağırlıkta-

daha fazlası için LIGHT'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Yer**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Tasvir**	+	+
5	**Eş ad**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	4	4

Akciğer organının tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "anat." olarak verilmiştir. **Yer**; MW'de "omurgalılar", TS'de ise "göğüs kafesinin büyük bir bölümünü içten kaplayan" olarak verilmiştir. **İşlev;** MW'de "temel solunum organı", TS'de ise "kanı temizleyen" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "ikili, birleşik ve saküler göğüs organları", TS'de ise "sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı"olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar;** MW'de "Orta İngilizcede lunge, Eski İngilizcede lungen'dan geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada lungun 'akciğer', līhti hafif ağırlıkta- daha fazlası için LIGHT'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		A N L A M Ö L Ç Ü T L E R İ											
		ALAN		**YER**		**İŞLEV**		**TASVİR**		**EŞAD**		**REFERANS**	
		MW	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**
O R G A N L A R	Kol	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-
	El	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
	Göz	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	-
	Ayak	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
	Dil	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
	Kalp	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
	Kulak	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-
	Burun	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
	Böbrek	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-
	Akciğer	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-
	Toplam	0	10	10	9	8	9	7	4	0	2	10	1
	Yüzde %	0	100	100	90	80	90	70	40	0	20	100	10

1.1.TEMA TABLOSU

1.1.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 organ tanımında;

Alan ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %100'dür. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de 0, MBTS'de 0'dır. Bu durumda İngilizce sözlüklerde alan ölçütü kesinlikle kullanılmamakta, Türkçe sözlüklerde ise yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Yer ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %90'dır. TS'de yalnızca "göz" organının tanımında yer ölçütü yoktur. Bu durumda yer ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

İşlev ölçütü için MW'de 8 TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %80'e %90'dır. Her iki sözlükte de "kol" organının işlevi yoktur. Bundan başka MW'de "burun" organının tanımında işlev ölçütü yoktur. Bu durumda işlev ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Tasvir ölçütü için MW'de 7, TS'de ise toplam 4 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %70'e %40'dır. Her iki sözlükte de "el" ve "ayak" organlarının tanımlarında tasvir ölçütü yoktur. TS'de ise ayrıca "kulak" ve "böbrek" organlarının tanımlarında da yoktur. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %30, MBTS'de ise %60'dır. Bu durumda yer ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Eş Ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %20'dir. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %0, MBTS'de %1'dir. Bu durumda İngilizce sözlüklerde alan ölçütü

kesinlikle kullanılmamakta, Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 1 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %10'dur. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %40, MBTS'de %90'dır. Bu durumda referans ölçütü İngilizce sözlüklerde Türkçe sözlüklere göre daha yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

2. BÖLÜM

RENK TEMASI

2.1. RENK ADLARI

2.1.1. kırmızı/red

TS: is. Ar. Kirmizi. Al, kızıl renk.

1. Eş Ad: al

kızıl

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: -

4. Benzetme: -

5. Canlılık: -

6. Referans: Ar. kirmizi

MW: n (bef. 12c) a color whose hue resembles that of blood or of the ruby or is that of the long-wave extreme of the visible spectrum

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Tonu kana veya yakuta benzeyen renk, görünür spektrumun uzun dalga ekstremi]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: görünür spektrumun (izgenin) uzun dalga ekstremi

4. Benzetme: Tonu kana veya yakuta benzeyen renk

5. Canlılık : -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Eş Ad**	-	+
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	-
4	**Benzetme**	+	-
5	**Canlılık**	-	-
6	**Referans**	+	+
	Toplam	3	2

Kırmızı rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "al" ve "kızıl" olarak verilmiştir. **Zıt ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "görünür spektrumun (izgenin) uzun dalga ekstremi", TS'de ise yoktur. **Benzetme**; MW'de "Tonu kana veya yakuta benzeyen renk" TS'de ise yoktur. **Canlılık**; her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu

kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. kirmizi" olarak verilmiştir.

2.1.2. pembe/pink

TS: is. Far. Penbe. Beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk.

1. Eş Ad: -
2. Zıt Ad: -
3. Tasvir: beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk
4. Benzetme: -
5. Canlılık : -
6. Referans: Far. Penbe

MW: n (1678) any of a group of colors bluish red to red in hue, of medium to high lightness, and of low to moderate saturation

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1678'de görülmüştür): Tonu mavimsi kırmızıdan kırmızıya, orta tondan en açığa ve en düşükten orta dereceli canlılığa kadar olan herhangi bir renk grubu]

1. Eş Ad: -
2. Zıt Ad: -
3. Tasvir: Tonu mavimsi kırmızıdan kırmızıya, orta tondan en açığa
4. Benzetme: -
5. Canlılık: en düşükten orta dereceli canlılığa kadar
6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1678'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	-
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Benzetme**	-	-
5	**Canlılık**	+	-
6	**Referans**	+	+
	Toplam	3	2

Pembe rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "Tonu mavimsi kırmızıdan kırmızıya, orta tondan en açığa", TS'de ise "beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk" olarak verilmiştir. **Benzetme** her iki sözlükte de yoktur. **Canlılık**; MW'de "en düşükten orta dereceli canlılığa kadar" TS'de ise yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1678'de görülmüştür", TS'de ise "Far. Penbe" olarak verilmiştir.

2.1.3. mavi/blue

TS: is. Ar. Mai. Yeşil ile menekşe rengi arasında bir renk, bulutsuz gökyüzünün rengi.

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Yeşil ile menekşe rengi arasında

4. Benzetme: bulutsuz gökyüzünün rengi

5. Canlılık: -

6. Referans: Ar. Mai

MW: n (13c) a color whose hue is that of the clear sky or that of the portion of the color spectrum lying between green and violet

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): Açık gökyüzü tonunda veya renk spektrumunun (izgesinin) bir parçası olan mor ile yeşil arasındaki renk]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: renk spektrumunun (izgesinin) bir parçası olan mor ile yeşil arasındaki renk

4. Benzetme: Açık gökyüzü tonunda

5. Canlılık: -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Eş Ad**	**-**	**-**
2	**Zıt Ad**	**-**	**-**
3	**Tasvir**	**+**	**+**
4	**Benzetme**	**+**	**+**
5	**Canlılık**	**-**	**-**
6	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	3

Mavi rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "renk spektrumunun (izgesinin) bir parçası olan mor ile yeşil arasındaki renk", TS'de ise "Yeşil ile menekşe rengi arasında" olarak verilmiştir. **Benzetme** MW'de "Açık gökyüzü tonunda", TS'de ise "bulutsuz gökyüzünün rengi" olarak verilmiştir. **Canlılık** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. mai" olarak verilmiştir.

2.1.4. beyaz/white

TS: is. Ar. Beyaz. Ak, kara, siyah karşıtı

1. Eş Ad: ak

2. Zıt Ad: kara

3. Tasvir: siyah karşıtı

4. Benzetme: -

5. Canlılık: -

6. Referans: Ar. Beyaz

MW: adj whit-er; whit-est (ME, fr OE hwīt*;* akin to OHG hwīz white and prob. to OCS světŭ light, Skt śveta white, bright) (bef. 12c) a: free from color *b***:** of the color of new snow or milk; *specifically***:** of the color white *c* **:** light or pallid in color <~ hair> <lips~with fear> *d* **:** lustrous pale gray: SILVERY ; also made of silver

[sıfat whit-er; whit-est (Orta İngilizce, Eski İngilizcede hwīt; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hwīz ‘beyaz’ ve muhtemelen Eski Kilise Slavcasında světŭ ‘açık renk’, Sanskritçe śveta ‘beyaz’, ‘parlak’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): a: renksiz b: taze kar veya sütün rengi; özellikle: rengi beyaz c: açık veya soluk renkli <~ saç> <dudaklar~korkuyla> d: parlak uçuk gri; GÜMÜŞİ; ayrıca gümüşten yapılmış]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: renksiz

parlak uçuk gri

4. Benzetme: taze kar veya sütün rengi; özellikle rengi beyaz

açık veya soluk renkli <~ saç> <dudaklar~korkuyla>

GÜMÜŞİ; ayrıca gümüşten yapılmış

5. Canlılık: -

6. Referans: Orta İngilizce, Eski İngilizcede hwīt; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hwīz ‘beyaz’ ve muhtemelen Eski Kilise Slavcasında světŭ ‘açık renk’, Sanskritçe śveta ‘beyaz’, ‘parlak’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	**-**	**+**
2	**Zıt Ad**	**-**	**+**
3	**Tasvir**	**+**	**+**
4	**Benzetme**	**+**	**-**
5	**Canlılık**	**-**	**-**
6	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	4

Beyaz rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** MW'de yoktur, TS'de ise "ak" olarak verilmişitr. **Zıt ad** MW'de yoktur, TS'de ise "kara" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "renksiz" ve "parlak uçuk gri", TS'de ise "siyah karşıtı" olarak verilmiştir. **Benzetme** MW'de "taze kar veya sütün rengi; özellikle rengi beyaz", "açık veya soluk renkli <~ saç> <dudaklar~korkuyla>" ve "GÜMÜŞİ; ayrıca gümüşten yapılmış" olarak verilmiştir. TS'de ise yoktur. **Canlılık** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "Orta İngilizce, Eski İngilizcede hwīt; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada hwīz 'beyaz' ve muhtemelen Eski Kilise Slavcasında světŭ 'açık renk', Sanskritçe śveta 'beyaz', 'parlak', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. Beyaz" olarak verilmiştir.

2.1.5. siyah/black

TS: is. Far. Siyah. Kara (II), beyaz karşıtı.

1. Eş Ad: Kara

2. Zıt Ad: beyaz

3. Tasvir: beyaz karşıtı

4. Benzetme: -

5. Canlılık: -

6. Referans: Far. Siyah

MW: n (bef. 12c) the achromatic color of least lightness characteristically perceived to belong to objects that neither reflect nor transmit light

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür) Karakteristik olarak nesnelere ait algılanan ışık geçirmeyen veya yansıtmayan en düşük açıklığın akromatik[13] rengi]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Karakteristik olarak nesnelere ait algılanan ışık geçirmeyen veya yansıtmayan

akromatik renk

4. Benzetme: -

5. Canlılık: en düşük açıklık

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

[13] "Akromatik: sıfat, fizik Beyaz ışığı çözümlemeden geçiren, renksemez Akromatik mercek. Akromatik teleskop." *Türkçe Sözlük*, TDK, Ankara, 2005, s. 57.

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	+
2	**Zıt Ad**	-	+
3	**Tasvir**	+	+
4	**Benzetme**	-	-
5	**Canlılık**	+	-
6	**Referans**	+	+
	Toplam	3	4

Siyah rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** MW'de yoktur, TS'de ise "Kara" olarak verilmiştir. **Zıt ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "beyaz" olarak verilmiştir. **Tasvir**; MW'de "Karakteristik olarak nesnelere ait algılanan ışık geçirmeyen veya yansıtmayan" ve "akromatik renk", TS'de ise "beyaz karşıtı" olarak verilmiştir. **Benzetme**; her iki sözlükte de yoktur. **Canlılık;** MW'de "en düşük açıklık" olarak verilmiştir, TS'de ise de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Far. Siyah" olarak verilmiştir.

2.1.6. kahverengi/brown

TS: is. Kavrulmuş kahvenin rengi

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: -

4. Benzetme: kavrulmuş kahvenin rengi

5. Canlılık: -

6. Referans: -

MW: n (13c) any of a group of colors between red and yellow in hue, of medium to low lightness, and of moderate to low saturation

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): Tonu kırmızı ile sarı arasında, orta tondan düşük açıklığa ve orta dereceliden düşük canlılığa kadar olan herhangi bir renk grubu]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Tonu kırmızı ile sarı arasında, orta tondan düşük açıklığa kadar

4. Benzetme: -

5. Canlılık: orta dereceliden düşük canlılığa kadar olan herhangi bir renk grubu

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Eş Ad**	-	-
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	-
4	**Benzetme**	-	+
5	**Canlılık**	+	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	1

Kahverengi renginin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 1 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "Tonu kırmızı ile sarı arasında, orta tondan düşük açıklığa kadar" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Benzetme**; MW'd eyoktur, TS'de ise "kavrulmuş kahvenin rengi" olarak verilmiştir. **Canlılık;** MW'de "orta dereceliden düşük canlılığa kadar olan herhangi bir renk grubu" olarak verilmiştir, TS'de ise de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür", olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

2.1.7. mor/purple

TS: is. Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk, menekşe renginin kırmızıya çalanı.

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk

4. Benzetme: menekşe renginin kırmızıya çalanı

5. Canlılık: -

6. Referans: -

MW: n (15c) any of various colors that fall about midway between red and blue in hue

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): Tonu kırmızı ile mavi arasına giren çeşitli renklerden herhangi biri]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Tonu kırmızı ile mavi arasına giren çeşitli renklerden herhangi biri

4. Benzetme: -

5. Canlılık: -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	-
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Benzetme**	-	+
5	**Canlılık**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	2	2

Mor rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 1 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "Tonu kırmızı ile mavi arasına giren çeşitli renklerden herhangi biri", TS'de ise"Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk" olarak verilmiştir. **Benzetme**; MW'de yoktur, TS'de ise "menekşe renginin kırmızıya çalanı" olarak verilmiştir. **Canlılık;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür", olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

2.1.8. sarı/yellow

TS: is. Yeşil ile turuncu arasında bir renk, limon kabuğu rengi.

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Yeşil ile turuncu arasında bir renk

4. Benzetme: limon kabuğu rengi

5. Canlılık: -

6. Referans: -

MW: n (bef. 12c) a color whose hue resembles that of ripe lemons or sunflowers or is that of the portion of the spectrum lying between green and orange

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): Tonu olgun limona veya ayçiçeğine benzeyen renk veya yeşil ile turuncu arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: yeşil ile turuncu arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü

4. Benzetme: Tonu olgun limona veya ayçiçeğine benzeyen renk

5. Canlılık: -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	-
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Benzetme**	+	+
5	**Canlılık**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	2

Sarı rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "yeşil ile turuncu arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü", TS'de ise"Yeşil ile turuncu arasında bir renk" olarak verilmiştir. **Benzetme**; MW'de "Tonu olgun limona veya ayçiçeğine benzeyen renk", TS'de ise "limon kabuğu rengi" olarak verilmiştir. **Canlılık;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

2.1.9. gri/gray/grey[14]

TS: is. Fr. Gris. Kül rengi, boz renk

1. Eş Ad: boz renk

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: -

4. Benzetme: Kül rengi

5. Canlılık: -

6. Referans: Fr. Gris

MW: n (13c) any of a series of neutral colors ranging between black and white

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): Siyah ile beyaz arasında seyreden nötr renkler grubundan biri]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Siyah ile beyaz arasında seyreden

nötr renkler grubundan biri

[14] (ÇN: Amerikan İngilizcesi "gray", İngiliz İngilizcesi "grey")

4. Benzetme: -

5. Canlılık: -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	+
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	-
4	**Benzetme**	-	+
5	**Canlılık**	-	-
6	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Gri rengin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** MW'de yoktur, TS'de ise "boz renk" olarak verilmiştir. **Zıt ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "Siyah ile beyaz arasında seyreden" ve "nötr renkler grubundan biri" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Benzetme**; MW'de yoktur, TS'de ise "Kül rengi" olarak verilmiştir. **Canlılık;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Fr. Gris" olarak verilmiştir.

2.1.10. yeşil/green

TS: is. Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan, bitki yapraklarının çoğunda görülen renk.

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan

4. Benzetme: bitki yapraklarının çoğunda görülen renk

5. Canlılık: -

6. Referans: -

MW: n (13c) a color whose hue is somewhat less yellow than that of growing fresh grass or of the emerald or is that of the part of the spectrum lying between blue and yellow

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): Tonu yeni çıkan taze çimden veya zümrütten kısmen daha az sarı olan veya mavi ile sarı arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü]

1. Eş Ad: -

2. Zıt Ad: -

3. Tasvir: mavi ile sarı arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü

4. Benzetme: Tonu yeni çıkan taze çimden veya zümrütten kısmen daha az sarı olan

5. Canlılık: -

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Eş Ad**	-	-
2	**Zıt Ad**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Benzetme**	+	+
5	**Canlılık**	-	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	3	2

Yeşil rengin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **eş ad** ve **zıt ad** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir**; MW'de "mavi ile sarı arasında olan görünür spektrumun (izgenin) bir bölümü", TS'de ise"Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan" olarak verilmiştir. **Benzetme**; MW'de "Tonu yeni çıkan taze çimden veya zümrütten kısmen daha az sarı olan", TS'de ise "bitki yapraklarının çoğunda görülen renk" olarak verilmiştir. **Canlılık;** her iki sözlükte de yoktur. **Referanslar**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür", olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		A N L A M Ö L Ç Ü T L E R İ											
		EŞ AD		**ZIT AD**		**TASVİR**		**BENZETME**		**CANLILIK**		**REFERANS**	
		MW	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**
RENKLER	Kırmızı	-	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+
	Pembe	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	+	+
	Mavi	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+
	Beyaz	-	+	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+
	Siyah	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	+
	Kahve-rengi	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-
	Mor	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	+	-
	Sarı	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-
	Gri	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+
	Yeşil	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-
	Toplam	0	4	0	2	10	7	5	6	3	0	10	6
	Yüzde %	0	40	0	20	100	70	50	60	30	0	100	60

2.2. TEMA TABLOSU

2.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 renk tanımında;

Eş ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 4 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %40'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %0, MBTS'de %3'dür. Bu durumda İngilizce sözlüklerde eş ad ölçütü kesinlikle kullanılmamakta, Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Zıt ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %20'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %0, MBTS'de %20'dir. Bu durumda zıt ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Tasvir ölçütü için MW'de 10 TS'de ise toplam 7 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %70'dır. TS'de "kırmızı", "kahverengi" ve "gri" renklerinin tasviri yoktur. Bu durumda işlev ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Benzetme ölçütü için MW'de 5 TS'de ise toplam 6 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %50'ye %60'dır. Her iki sözlükte de "pembe" ve "siyah" renklerinin tanımlarında benzetme ölçütü yoktur. MW'de ise ayrıca "kahverengi", "mor", ve "gri", TS'de "kırmızı", "beyaz ve "siyah" renklerinin tanımlarında da yoktur. Bu durumda benzetme ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Canlılık ölçütü için MW'de 3, TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %30'a %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %0, MBTS'de %0'dir. Bu durumda İngilizce sözlükte canlılık ölçütü düşük düzeyde kullanılmakta, Türkçe sözlüklerde kesinlikle kullanılmamaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 6 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %60'dur. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %30, MBTS'de %80'dir. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

3. BÖLÜM

ÇİÇEK TEMASI

3.1. ÇİÇEK ADLARI

3.1.1. gelincik/cornpoppy

TS: is. bot. Yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki, güngülü *(Papaver rhoeas)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: kırmızı ve otsu bitki

4. Eş Ad: gün gülü

5. Bölge: Yazın kırlarda ve ekin tarlalarında yetişen

6. Familya: -

7. Cins: Papaver rhoeas

8. İşlev: -

9. Referans: -

MW: n (ca. 1859) an annual red-flowered Eurasian poppy (*Papaver rhoeas*) common in fields and cultivated in several varieties

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1859 dolaylarında görülmüştür): Bir yıllık, kırmızı çiçekli Avrasya gelinciği (Papaver rhoeas) otlaklarda yaygındır ve birçok çeşitleri yetiştirilmektedir]

1. Alan: -

2. Ömür: Tek yıllık

3. Tasvir: kırmızı çiçekli

4. Eş Ad: Avrasya gelinciği

5. Bölge: otlaklarda yaygındır

6. Familya: -

7. Cins: Papaver rhoeas

8. İşlev: -

9. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1859 dolaylarında görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	+	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	+	+
5	**Bölge**	+	+
6	**Familya**	-	-
7	**Cins**	-	-
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	-
	Toplam	5	4

Gelincik çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** MW'de "Tek yıllık " olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Tasvir;** MW'de "kırmızı çiçekli", TS'de ise"kırmızı ve otsu bitki"olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de **"**Avrasya gelinciği", TS'de ise "gün gülü" olarak verilmiştir. **Bölge;** MW'de "otlaklarda yaygındır", TS'de ise "Yazın kırlarda ve ekin tarlalarında yetişen" olarak verilmiştir. **Familya;** her iki sözlükte de yoktur. **Cins;** MW'de ve TS'de "Papaver rhoeas" olarak verilmiştir. **İşlev** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1859 dolaylarında görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

3.1.2. kaktüs/cactus

TS: is. Fr. Cactus bot. Kaktüsgillerden, yaprakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak renkte çiçekler açan bir bitki, atlas çiçeği (Cactus)

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: yaprakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak renkte çiçekler açan bir bitki

4. Eş Ad: atlas çiçeği, Cactus

5. Bölge: -

6. Familya: Kaktüsgillerden

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Fr. Cactus

MW: n (NL, genus name fr. L, cardoon, fr. Gk kaktos) (1767) any of a family (Cactaceae, the cactus family) of plants that have succulent stems and branches with scales or spines instead of leaves and are found especially in dry areas (as deserts)

[isim (Yeni Latinceye tür ismi Latinceden geçmiştir, cardoon, Yunanca kaktos'tan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1767'de görülmüştür): Yaprak yerine pullu veya dikenli kalın, etli gövdeleri ve dalları olan, özellikle kurak alanlarda (çöl gibi) bulunan bir bitki familyalarından (Cactaceae, kaktüs familyası) biri]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Yaprak yerine pullu veya dikenli kalın, etli gövdeleri ve dalları olan

4. Eş Ad: -

5. Bölge: özellikle kurak alanlarda (çöl gibi) bulunan

6. Familya: Cactaceae, kaktüs familyası

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Yeni Latinceye tür ismi Latinceden geçmiştir, cardoon, Yunanca kaktos'tan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1767'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	-	+
5	**Bölge**	+	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	-	-
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	4	5

Kaktüs çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 6 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Yaprak yerine pullu veya dikenli kalın, etli gövdeleri ve dalları olan", TS'de ise"yaprakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak renkte çiçekler açan bir bitki" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "atlas çiçeği, Cactus" olarak verilmiştir. **Bölge;** MW'de "özellikle kurak alanlarda (çöl gibi) bulunan" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Familya;** MW'de "Cactaceae, kaktüs familyası", TS'de ise "Kaktüsgillerden" olarak verilmiştir. **Cins;** her iki sözlükte de yoktur. **İşlev** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Yeni Latinceye tür ismi Latinceden geçmiştir, cardoon, Yunanca kaktos'tan

geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1767'de görülmüştür", TS'de ise "Fr. Cactus" olarak verilmiştir.

3.1.3. yasemin/jasmine

TS: is. Far. Yasemen bot. Zeytingillerden, beyaz, kırmızı veya sarı renkli güzel kokulu çiçekleri olan, 1-2 m boyunda, süs bitkisi olarak yetiştirilen tırmanıcı bir ağaççık, Mısır yasemini (Jasminum)

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: beyaz, kırmızı veya sarı renkli güzel kokulu çiçekleri olan, 1-2 m boyunda

süs bitkisi olarak yetiştirilen

tırmanıcı bir ağaççık

4. Eş Ad: Mısır yasemini

5. Bölge: -

6. Familya: Zeytingillerden

7. Cins: *Jasminum*

8. İşlev: -

9. Referans: Far. Yasemen

MW: n (MF jasmin, fr. Ar yāsamīn, fr. Pers) (1562) any of numerous often climbing shrubs (genus Jasminum) of the olive family that usually have extremely fragrant flowers; *especially* **:** a tall-climbing semievergreen Asian shrub (*J.* officinale) with fragrant white flowers from which oil is extracted for use in perfumes

[isim (Orta Fransızca jasmin, Arapça yāsamīn'den geçmiştir, Arapçaya Farsça'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1562'de görülmüştür): Genellikle son derece güzel kokulu çiçeklere sahip olan, çok sayıdaki zeytin familyasının tırmanıcı çalılarından biri (Jasminum cinsi); özellikle: parfümlerde kullanmak üzere kokulu beyaz çiçeklerinden yağ elde edilen uzun tırmanıcı yaprak döken veya her zaman yeşil olan (ÇN: Bu durum bitkinin cinsine göre değişir) Asya çalısı (J. Officinale (ÇN: Jasminum Officinale)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Genellikle son derece güzel kokulu çiçeklere sahip uzun tırmanıcı yaprak döken veya her zaman yeşil olan tırmanıcı çalılarından biri

4. Eş Ad: Asya çalısı

5. Bölge: -

6. Familya: zeytin familyası

7. Cins: Jasminum Officinale

8. İşlev: parfümlerde kullanmak üzere kokulu beyaz çiçeklerinden yağ elde edilen

9. Referans: Orta Fransızca jasmin, Arapça yāsamīn'den geçmiştir, Arapçaya Farsça'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1562'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	+	+
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	+	+
8	**İşlev**	+	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	6	6

Yasemin çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 6, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Genellikle son derece güzel kokulu çiçeklere sahip", "uzun tırmanıcı yaprak döken veya her zaman yeşil olan" ve "tırmanıcı çalılarından biri", TS'de ise"beyaz, kırmızı veya sarı renkli güzel kokulu çiçekleri olan, 1-2 m boyunda", "süs bitkisi olarak yetiştirilen" ve "tırmanıcı bir ağaççık" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "Asya çalısı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Bölge;** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de "zeytin familyası", TS'de ise "Zeytingillerden" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de "*Jasminum Officinale*", TS'de "Jasminum" olarak verilmiştir. **İşlev;** MW'de

“parfümlerde kullanmak üzere kokulu beyaz çiçeklerinden yağ elde edilen” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur. **Referans**; MW’de “Orta Fransızca jasmin, Arapça yāsamīn’den geçmiştir, Arapçaya Farsça’dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1562’de görülmüştür”, TS’de ise “Far. yasemen” olarak verilmiştir.

3.1.4. nilüfer/water lily

TS: is. Far. Nilüfer bot. Nilüfergillerden, yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte, durgun sularda veya havuzlarda yetişen bir su bitksi *(Nymphea)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte

bir su bitkisi

4. Eş Ad: -

5. Bölge: durgun sularda veya havuzlarda yetişen

6. Familya: Nilüfergillerden

7. Cins: Nymphea

8. İşlev: -

9. Referans: Far. Nilüfer

MW: n (14c) any of various aquatic plants (especially genera Nymphaea and Nuphar of the family Nymphaeaceae, the water-lily family) with floating leaves and usually showy flowers; broadly **:** an aquatic plant (as a water hyacinth) with showy flowers

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): Yüzen yapraklı ve genellikle gösterişli çiçekli çeşitli su bitkilerinden biri (özellikle Nymphaeaceae familyasının Nymphaea ve Nuphar cinsi, nilüfer familyası); genel olarak: gösterişli çiçekli bir su bitkisi (su sümbülü gibi)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Yüzen yapraklı ve genellikle gösterişli çiçekli çeşitli su bitkilerinden biri

su bitkisi (su sümbülü gibi)

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Nymphaeaceae familyası, nilüfer familyası

7. Cins: Nymphaea ve Nuphar cinsi

8. İşlev: -

9. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	-	-
5	**Bölge**	-	+
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	+	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	4	6

Nilüfer çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 6 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Yüzen yapraklı ve genellikle gösterişli çiçekli çeşitli su bitkilerinden biri" ve "su bitkisi (susümbülü gibi)", TS'de ise "yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte" ve "bir su bitkisi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Bölge;** MW'de yoktur, TS'de ise "durgun sularda veya havuzlarda yetişen" olarak verilmiştir. **Familya;** MW'de "Nymphaeaceae familyası, nilüfer familyası" TS'de ise "Nilüfergillerden" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de "Nymphaea ve Nuphar cinsi", TS'de ise "Nymphea" olarak verilmiştir. **İşlev;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Far. Nilüfer" olarak verilmiştir.

3.1.5. mine çiçeği/vervain

TS: is. bot. Mine çiçeğigillerden, yaprakları karşılıklı ve oymalı, çiçekleri başak durumunda alacalı, mavi veya menekşe renginde, sapı dört köşeli olan güzel kokulu bir bitki *(Verbena)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: yaprakları karşılıklı ve oymalı, çiçekleri başak durumunda alacalı, mavi veya menekşe renginde, sapı dört köşeli olan güzel kokulu bir bitki

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Mine çiçeğigillerden

7. Cins: Verbena

8. İşlev: -

9. Referans: -

MW: n (ME verveine, fr. AF, fr. L verbena leafy branch; akin to L verber rod, Lith virbas, and perh. to Gk rhabdos rod) (14c) any of a genus (*Verbena* of the family Verbenaceae, the vervain family) of chiefly American plants having bracted spicate flowers, a corolla with a 5-lobed limb, and a fruit that separates into four nutlets

[isim (Orta İngilizcede verveine, Anglo-Fransızcasından geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir verbena 'yapraklı dal', eş anlamlısı; Latince verber rod, Litvanyaca virbas, ve muhtemelen Yunanca rhabdos rod, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): Bürgücük çiçekleri, 5 parçalı çiçek yaprakları, yaprakları dallanarak dizilen ve dört çekirdeğe ayrılan bir meyvesi olan başlıca Amerikan bitki türlerinden biri (Verbenaceae familyasının Verbena'sı, vervain familyası)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Bürgücük çiçekleri, 5 parçalı çiçek yaprakları, yaprakları dallanarak dizilen ve dört çekirdeğe ayrılan bir meyvesi olan", "başlıca Amerikan bitki türlerinden biri

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Verbenaceae familyası", "vervain familyası

7. Cins: Verbena

8. İşlev: -

9. Referans: Orta İngilizcede verveine, Anglo-Fransızcasından geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir verbena 'yapraklı dal', eş anlamlısı; Latince verber rod, Litvanyaca virbas, ve muhtemelen Yunanca rhabdos rod, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	-	-
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	+	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	-
	Toplam	4	4

Mine çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Bürgücük çiçekleri, 5 parçalı çiçek yaprakları, yaprakları dallanarak dizilen ve dört çekirdeğe ayrılan bir meyvesi olan", ve "başlıca Amerikan bitki türlerinden biri", TS'de ise "yaprakları karşılıklı ve oymalı, çiçekleri başak durumunda alacalı, mavi veya menekşe renginde, sapı dört köşeli olan güzel kokulu bir bitki" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **Bölge** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de"Verbenaceae familyası", ve "vervain familyası", TS'de ise "Mine çiçeğigillerden" olarak verilmiştir. **Cins;** MW ve TS'de ise "Verbena" olarak verilmiştir. **İşlev** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede verveine, Anglo-Fransızcasından geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir verbena 'yapraklı dal', eş anlamlısı; Latince verber rod, Litvanyaca virbas, ve muhtemelen Yunanca rhabdos rod, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

3.1.6. gül/rose

TS: is. Far. Gul bot. Gülgillerin örnek bitkisi (Rosa)

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: örnek bitki

4. Eş Ad: Rosa

5. Bölge: -

6. Familya: Gülgiller

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Far. Gul

MW: n (ME fr. OE, fr. L rosa; akin to Gk rhodon rose, Pers gul) (bef. 12c) any of a genus (*Rosa* of the family Rosaceae, the rose family) of usually prickly shrubs with pinnate leaves and showy flowers having five petals in the wild state but being often double or partly double under cultivation

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir, Latince rosa; eş anlamlısı; Yunanca rhodon, Farsça gul, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür) Yabani bölgede veya sık sık çift veya çift sayılan işlenmiş toprakta, damarlı ve beş taç yapraklı gösterişli çiçekleri ile genellikle iğne gibi batan ağaçsının herhangi bir cinsi (Gülgillerden Gül, Gül familyası)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: damarlı ve beş taç yapraklı gösterişli çiçekleri ile genellikle iğne gibi batan ağaçsının herhangi bir cinsi

4. Eş Ad: -

5. Bölge: Yabani bölgede veya sık sık çift veya çift sayılan işlenmiş toprakta

6. Familya: Gülgiller, Gül familyası

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir, Latince rosa; eş anlamlısı; Yunanca rhodon, Farsça gul, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	-	+
5	**Bölge**	+	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	-	-
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	5	5

Gül çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "damarlı ve beş taç yapraklı gösterişli çiçekleri ile genellikle iğne gibi batan ağaçsının herhangi bir cinsi", TS'de ise"örnek bitki" olarak verilmiştir. **Eş ad** MW'de yoktur, TS'de ise "Rosa" olarak verilmiştir. **Bölge;** MW'de "Yabani bölgede veya sık sık çift veya çift sayılan işlenmiş toprakta" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Familya;** MW'de "Gülgiller, Gül familyası", TS'de ise "Gülgiller" olarak verilmiştir. **Cins;** her iki sözlükte de yoktur. **İşlev** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir, Latince rosa; eş anlamlısı; Yunanca rhodon, Farsça gul, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Far. Gul" olarak verilmiştir.

3.1.7. leylak/lilac

TS: is Ar. Leylak bot. Zeytingillerden, yaprakları karşılıklı bir ağaççık (Syringa vulgaris)

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: yaprakları karşılıklı bir ağaççık

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Zeytingiller

7. Cins: Syringa vulgaris

8. İşlev: -

9. Referans: Ar. Leylak

MW: n (obs. F (now lilas), fr. Ar līlak, fr. Pers nīlak bluish, fr. nīl blue, fr. Skt nīla dark blue) (1625) a widely cultivated European shrub (*Syringa vulgaris*) of the olive family that has cordate ovate leaves and large panicles of fragrant pinkish-purple or white flowers

[isim (artık kullanılmıyor, Fransızca (günümüzde lilas), Arapça lilak'tan geçmiştir, Ar'ya Farsça nilak'tan geçmiştir 'mavimsi', Farsça'ya nil'den 'mavi' yani Sanskritçe nila'dan 'koyu mavi' geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1625'te görülmüştür): Tüpsü oval yaprakları ve güzel kokulu pembemsi-mor veya beyaz çiçeklerinin geniş bileşik salkımları olan zeytin familyasının yaygın olarak yetiştirilen Avrupa çalısı (*Syringa vulgaris*)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Tüpsü oval yaprakları ve güzel kokulu pembemsi-mor veya beyaz çiçeklerinin geniş bileşik salkımları olan

yaygın olarak yetiştirilen

4. Eş Ad: Avrupa çalısı

5. Bölge: -

6. Familya: zeytin familyası

7. Cins: Syringa vulgaris

8. İşlev: -

9. Referans: artık kullanılmıyor, Fransızca (günümüzde lilas), Arapça lilak'tan geçmiştir, Ar'ya Farsça nilak'tan geçmiştir 'mavimsi', Farsça'ya nil'den 'mavi' yani Sanskritçe nila'dan 'koyu mavi' geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1625'te görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	+	-
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	+	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	5	5

Leylak çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Yüreksi oval yaprakları ve güzel kokulu pembemsi-mor veya beyaz çiçeklerinin geniş bileşik salkımları olan" ve "yaygın olarak yetiştirilen", TS'de ise "yaprakları karşılıklı bir ağaççık" olarak verilmiştir. **Eş ad** MW'de "Avrupa çalısı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Bölge** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de "zeytin familyası" TS'de ise "Zeytingiller" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de "Syringa vulgaris", TS'de ise "Syringa vulgaris" olarak verilmiştir. **İşlev;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "artık kullanılmıyor, Fransızca (günümüzde lilas), Arapça lilak'tan geçmiştir, Ar'ya

Farsça nilak'tan geçmiştir 'mavimsi', Farsça'ya nil'den 'mavi' yani Sanskritçe nila'dan 'koyu mavi' geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1625'te görülmüştür", TS'de ise "Ar. Leylak" olarak verilmiştir.

3.1.8. sardunya/geranium

TS: is. İt. Sardonya bot. Çoğunlukla pembe çiçekler açan, sardunyagillerden bir süs bitkisi *(Geranium)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: Çoğunlukla pembe çiçekler açan

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Sardunyagiller

7. Cins: bir süs bitkisi, Geranium

8. İşlev: -

9. Referans: İt. Sardonya

MW: n (NL, fr. L, geranium, fr. Gk gereanion, fr dim. of geranos crane – more at CRANE) (1548) any of a widely distributed genus (*Geranium* of the family Geraniaceae, the geranium family) of plants having regular usually white, pink, or purple flowers with elongated styles and glands that alternate with the petals —called also *cranesbill*

[isim (Yeni Latinceye Latinceden geçmiştir geranium, Latinceye Yunancadan geçmiştir gereanion, Yunancaya geranos crane'in kısaltılmışı olarak geçmiştir- daha fazlası için CRANE'e bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1548'de görülmüştür): Genellikle uzamış boyuncukları ve salgı bezleri ile bu karşılıklı taç yapraklı düz beyaz, pembe veya mor çiçekleri olan geniş alana yayılmış bitki cinsinin herhangi biri (Turnagagasıgiller familyasından Sardunya, sardunya familyası) —ayrıca Turnagagası olarak da adlandırılır]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Genellikle uzamış boyuncukları ve salgı bezleri ile bu karşılıklı taç yapraklı düz beyaz, pembe veya mor çiçekleri olan", "geniş alana yayılmış bitki cinsinin herhangi biri

4. Eş Ad: Turnagagası

5. Bölge: -

6. Familya: Turnagagasıgiller familyası, sardunya familyası

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Yeni Latinceye Latinceden geçmiştir geranium, Latinceye Yunancadan geçmiştir gereanion, Yunancaya geranos crane'in kısaltılmışı olarak geçmiştir- daha fazlası için CRANE'e bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1548'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	+	-
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	-	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	4	5

Sardunya çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Genellikle uzamış boyuncukları ve salgı bezleri ile bu karşılıklı taç yapraklı düz beyaz, pembe veya mor çiçekleri olan" ve "geniş alana yayılmış bitki cinsinin herhangi biri", TS'de ise "Çoğunlukla pembe çiçekler açan" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "Turnagagası" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Bölge;** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de "Turnagagasıgiller familyası, sardunya familyası", TS'de ise "Sardunyagiller" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de yoktur, TS'de ise "bir süs bitkisi, Geranium" olarak verilmiştir. **İşlev;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Yeni Latinceye Latinceden geçmiştir geranium, Latinceye Yunancadan geçmiştir gereanion, Yunancaya geranos crane'in kısaltılmışı olarak geçmiştir- daha fazlası için CRANE'e bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1548'de görülmüştür", TS'de ise "İt. Sardonya" olarak verilmiştir.

3.1.9. lale/tulip

TS: is. Far. Lale bot. Zambakgillerden, yaprakları uzun ve sivri, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte bir süs bitkisi *(Tulipa gesneriana)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: -

3. Tasvir: yaprakları uzun ve sivri, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Zambakgiller

7. Cins: bir süs bitkisi, Tulipa gesneriana

8. İşlev: -

9. Referans: Far. Lale

MW: n (NL tulipa, fr. Turk tülbent turban – more at TURBAN) (1578) any of a genus (*Tulipa*) of Eurasian bulbous herbs of the lily family that have linear or broadly lanceolate leaves and are widely grown for their showy flowers; *also* **:** the flower or bulb of a tulip

[isim (Yeni Latince tulipa, Türkçe tülbent turban'dan gelmektedir, daha fazlası için TURBAN'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1578'de görülmüştür): Şeritsi veya geniş mızraksı yapraklara sahip olan ve geniş

ölçüde lalenin gösterişli çiçekleri veya/ hem de soğanı için yetiştirilen zambak familyasının Avrasya soğanlı bitki cinsinin herhangi biri (Tulipa)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Şeritsi veya geniş mızraksı yapraklara sahip olan ve geniş ölçüde lalenin gösterişli çiçekleri veya/ hem de soğanı için yetiştirilen

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: zambak familyası

7. Cins: Avrasya soğanlı bitki cinsinin herhangi biri, Tulipa

8. İşlev: -

9. Referans: Yeni Latince tulipa, Türkçe tülbent turban'dan gelmektedir, daha fazlası için TURBAN'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1578'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	-
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	-	-
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	+	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	4	5

Lale çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** her iki sözlükte de yoktur. **Tasvir;** MW'de "Şeritsi veya geniş mızraksı yapraklara sahip olan ve geniş ölçüde lalenin gösterişli çiçekleri veya/ hem de soğanı için yetiştirilen", TS'de ise"yaprakları uzun ve sivri, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **bölge** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de "zambak familyası" TS'de ise "Zambakgiller" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de "Avrasya soğanlı bitki cinsinin herhangi biri, Tulipa", TS'de ise "bir süs bitkisi, Tulipa gesneriana" olarak verilmiştir. **İşlev;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Yeni Latince tulipa, Türkçe tülbent turban'dan gelmektedir, daha fazlası için TURBAN'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1578'de görülmüştür", TS'de ise "Far. Lale" olarak verilmiştir.

3.1.10. menekşe/violet

TS: is. Far. Benefşe bot. Menekşegillerden, bir veya çok yıllık otsu bitki *(Viola tricolor)*

1. Alan: bot.

2. Ömür: bir veya çok yıllık

3. Tasvir: otsu bitki

4. Eş Ad: -

5. Bölge: -

6. Familya: Menekşegiller

7. Cins: Viola tricolor

8. İşlev: -

9. Referans: Far. Benefçe

MW: n (ME, fr. AF violete, dim. of viole violet, fr. L viola) (14c) any of a genus (*Viola* of the family Violaceae, the violet family) of chiefly herbs with alternate stipulate leaves and showy flowers in spring and often cleistogamous flowers in summer; *especially* **:** one with smaller usually solid-colored flowers as distinguished from the usually larger-flowered violas and pansies

[isim (Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir violete, viole'ın kısaltılmışı, Latince violadan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14.

yy'da görülmüştür) Karşılıklı yan yaprakları ve gösterişli çiçekleri ile ilkbaharda ve sıkça kendi kendine döllenen çiçekleri ile yazın; özellikle: küçük ve tek renk (genellikle) çiçekleri ile genellikle daha büyük çiçekli menekşelerden ve hercai menekşelerden ayrılan belli başlı bitki cinsinden herhangi biri (Menekşegiller familyasından Menekşe, menekşe familyası)]

1. Alan: -

2. Ömür: -

3. Tasvir: Karşılıklı yan yaprakları ve gösterişli çiçekleri ile ilkbaharda ve sıkça kendi kendine döllenen çiçekleri ile yazın; özellikle: küçük ve tek renk (genellikle) çiçekleri ile genellikle daha büyük çiçekli menekşelerden ve hercai menekşelerden ayrılan belli başlı bitki cinsinden herhangi biri

4. Eş Ad: hercai menekşe

5. Bölge: -

6. Familya: Menekşegiller familyası, menekşe familyası

7. Cins: -

8. İşlev: -

9. Referans: Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir violete, viole'ın kısaltılmışı, Latince violadan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Ömür**	-	+
3	**Tasvir**	+	+
4	**Eş Ad**	+	-
5	**Bölge**	-	-
6	**Familya**	+	+
7	**Cins**	-	+
8	**İşlev**	-	-
9	**Referans**	+	+
	Toplam	4	6

Menekşe çiçeğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 6 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan;** MW'de yoktur, TS'de ise "bot."olarak verilmiştir. **Ömür;** MW'de yoktur, TS'de ise "bir veya çok yıllık"olarak verilmiştir. **Tasvir;** MW'de "Karşılıklı yan yaprakları ve gösterişli çiçekleri ile ilkbaharda ve sıkça kendi kendine döllenen çiçekleri ile yazın; özellikle: küçük ve tek renk (genellikle) çiçekleri ile genellikle daha büyük çiçekli menekşelerden ve hercai menekşelerden ayrılan belli başlı bitki

cinsinden herhangi biri", TS'de ise "otsu bitki" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "hercai menekşe" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Bölge;** her iki sözlükte de yoktur. **Familya;** MW'de "Menekşegiller familyası, menekşe familyası" TS'de ise "Menekşegiller" olarak verilmiştir. **Cins;** MW'de yoktur, TS'de ise "Viola tricolor" olarak verilmiştir. **İşlev;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir violete, viole'ın kısaltılmışı, Latince violadan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Far. Benefçe" olarak verilmiştir.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ																	
		ALAN		ÖMÜR		TASVİR		EŞ AD		BÖLGE		FAMİLYA		CİNS		İŞLEV		REFE-RANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
ÇİÇEKLER	Gelincik	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-
	Kaktüs	-	+	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
	Yasemin	-	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+
	Nilüfer	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+
	Mine Çiçeği	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-
	Gül	-	+	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+
	Leylak	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+
	Sardunya	-	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-	+	+
	Lale	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+
	Menekşe	-	+	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+
	Toplam	0	10	1	1	10	10	2	3	3	2	9	9	8	9	1	0	10	8
	Yüzde %	0	100	10	10	100	100	20	30	30	20	90	90	80	90	10	0	100	80

3.2. TEMA TABLOSU

3.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 çiçek tanımında;

Alan ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %100'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de ve MBTS'de %0'dır. OD'de 'menekşe' maddesinin tanımı yer almamaktadır. Bu durumda İngilizce sözlüklerde alan ölçütü kesinlikle kullanılmamakta, Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Ömür ölçütü için MW'de 1, TS'de ise toplam 1 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %10'a %10'dur. Bu durumda ömür ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Tasvir ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda tasvir ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 2 TS'de ise toplam 3 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %30'dur. Bu durumda eş ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Bölge ölçütü için MW'de 3 TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %30'a %20'dir. Bu durumda bölge ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Familya ölçütü için MW'de 9, TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %90'a %90'dır. Bu durumda familya ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Cins ölçütü için MW'de 8, TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %80'e %90'dır. Bu durumda cins ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

İşlev ölçütü için MW'de 1 TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %10'a %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %10, MBTS'de %10'dur. Bu durumda eş ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 8 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %80'dir. Bu durumda familya ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

4. BÖLÜM

AKRABALIK TEMASI

4.1. AKRABALIK ADLARI

4.1.1. amca/uncle

TS: is. Babanın erkek kardeşi

1. Akrabalık Derecesi: Babanın erkek kardeşi

2.Eş Ad: -

3.Cinsiyet: erkek

4.Referans: -

MW: n (ME, fr. AF fr. L avunculus mother's brother; akin to OE ēam uncle, W ewythr, L avus grandfather) (14c) the brother of one's father or mother *b*: the husband of one's aunt

[isim (Orta İngilizceye Anglo Fransızca'dan geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir avunculus annenin erkek kardeşi; eş anlamlısı; Eski İngilizcede ēam amca, Galce ewythr, Latince avus dede, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): birinin babasının veya annesinin erkek kardeşi b: birinin teyzesinin/halasının eşi]

1. Akrabalık Derecesi: birinin babasının veya annesinin erkek kardeşi

birinin teyzesinin/halasının eşi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: erkek

4. Referans: Orta İngilizceye Anglo Fransızca'dan geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir avunculus annenin erkek kardeşi; eş anlamlısı; Eski İngilizcede ēam amca, Galce ewythr, Latince avus dede, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Akrabalık Derecesi**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**-**	**-**
3	**Cinsiyet**	**+**	**+**
4	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	3	2

Amca tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin babasının veya annesinin erkek kardeşi" ve "birinin teyzesinin/halasının eşi", TS'de ise "Babanın erkek kardeşi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de "erkek" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Anglo Fransızca'dan geçmiştir, AF'ya Latinceden geçmiştir avunculus annenin erkek kardeşi; eş anlamlısı; Eski İngilizcede ēam amca, Galce ewythr, Latince avus dede, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.2. teyze/aunt

TS: *is.* Annenin kız kardeşi, ana yarısı

1. Akrabalık Derecesi: Annenin kız kardeşi

2. Eş Ad: ana yarısı

3. Cinsiyet: kadın

4. Referans: -

MW: n (ME, fr. OF ante, fr. L amita; akin to OHG amma mother nurse, Gk amma nurse) (14c) the sister of one's father or mother 2**:** the wife of one's uncle

[isim (Orta İngilizceye Eski Fransızcadan geçmiştir ante, OF'ya Latinceden geçmiştir amita; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada amma anne bakıcı, Yunanca amma bakıcı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): birinin babasının veya annesinin kız kardeşi 2: birinin amcasının eşi]

1. Akrabalık Derecesi: birinin babasının veya annesinin kız kardeşi

birinin amcasının eşi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: kadın

4. Referans: Orta İngilizceye Eski Fransızcadan geçmiştir ante, OF'ya Latinceden geçmiştir amita; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada amma anne bakıcı, Yunanca amma bakıcı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	+	+
4	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Teyze tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin babasının veya annesinin kız kardeşi" ve "birinin amcasının eşi", TS'de ise "Annenin kız kardeşi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "ana yarısı" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de "kadın" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Eski Fransızcadan geçmiştir ante, OF'ya Latinceden geçmiştir amita; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada amma anne bakıcı, Yunanca amma bakıcı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.3. kız kardeş/sister

TS: *is.* Bir kimsenin bayan kardeşi

1. Akrabalık Derecesi: Bir kimsenin bayan kardeşi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: kadın

4. Referans: -

MW: n (ME suster, sister partly fr. OE sweostor and partly fr. ON systir sister; akin to L soror sister, Skt svasṛ) (bef 12c) a female who has one or both parents in common with another

[isim (Orta İngilizcede suster, kız kardeş, kısmen Eski İngilizceden geçmiştir sweostor, Eski İngilizceye kısmen Eski Nors Dili'nden geçmiştir systir kız kardeş, eş anlamlısı; Latince soror kız kardeş, Sanskritçe svasṛ, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): biriyle bir veya iki ortak ebeveyne sahip kadın]

1. Akrabalık Derecesi: biriyle bir veya iki ortak ebeveyne sahip kadın

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: kadın

4. Referans: Orta İngilizcede suster, kız kardeş, kısmen Eski İngilizceden geçmiştir sweostor, Eski İngilizceye kısmen Eski Norveçce Dili'nden geçmiştir systir kız kardeş, eş anlamlısı; Latince soror kız kardeş, Sanskritçe svasṛ, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Cinsiyet**	+	+
4	**Referans**	+	-
	Toplam	3	2

Kız kardeş tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "biriyle bir veya iki ortak ebeveyne sahip kadın", TS'de ise "Bir kimsenin bayan kardeşi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de "kadın" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede suster, kız kardeş, kısmen Eski İngilizceden geçmiştir sweostor, Eski İngilizceye kısmen Eski Norveçce Dili'nden geçmiştir systir kız kardeş, eş anlamlısı; Latince soror kız kardeş, Sanskritçe svasṛ, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.4. ağabey/big brother

TS: *is.* Büyük erkek kardeş, aka

1. Akrabalık Derecesi: Büyük erkek kardeş

2. Eş Ad: aka

3. Cinsiyet: erkek

4. Referans: -

MW: n (1844) an older brother

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1844 yılında görülmüştür): büyük erkek kardeş]

1. Akrabalık Derecesi: büyük erkek kardeş

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: erkek

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1844 yılında görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	+	+
4	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Ağabey tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "büyük erkek kardeş", TS'de ise "Büyük erkek kardeş" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "aka" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de

"erkek" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1844 yılında görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.5. anneanne/grandmother

TS: *is.* Annenin annesi

1. Akrabalık Derecesi: Annenin annesi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: -

MW: n (15c) the mother of one's father or mother

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): birinin babasının veya annesinin annesi]

1. Akrabalık Derecesi: birinin babasının veya annesinin annesi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Cinsiyet**	-	-
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	1

Anneanne tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 1 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin babasının veya annesinin annesi", TS'de ise "Annenin annes," olarak verilmiştir. **Eş ad ve cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.6. dede/grandfather

TS: *is.* Torunu olan erkek, büyük baba, büyük peder

1. Akrabalık Derecesi: torunu olan erkek

2. Eş Ad: büyük baba

büyük peder

3. Cinsiyet: erkek

4. Referans: -

MW: n (15c) the father of one's father or mother

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): birinin babasının veya annesinin babası]

1. Akrabalık Derecesi: birinin babasının veya annesinin babası

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	-	+
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	3

Dede tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin babasının veya annesinin babası", TS'de ise "torunu olan erkek" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "büyük baba" ve "büyük peder" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** MW'de yoktur, TS'de ise "erkek" olarak verilmiştir.

Referans; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.7. kayınvalide/mother-in-law

TS: *is.* Kaynana, hanımanne

1. Akrabalık Derecesi:	-
2. Eş Ad:	kaynana
	hanımanne
3. Cinsiyet:	-
4. Referans:	-

MW: n (14c) the mother of one's spouse

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür**):** birinin eşinin annesi]

1. Akrabalık Derecesi:	birinin eşinin annesi
2. Eş Ad:	-
3. Cinsiyet:	-

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	-
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	-	-
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	1

Kayınvalide tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 1 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin eşinin annesi" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "kaynana" ve "hanımanne" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.8. kayınbaba/father-in-law

TS: *is.* Kaynata

1. Akrabalık Derecesi: -

2. Eş Ad: Kaynata

3. Cinsiyet: -

4. Referans: -

MW: n (14c) the father of one's spouse

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): birinin eşinin babası]

1. Akrabalık Derecesi: birinin eşinin babası

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	-
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	-	-
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	1

Kayınbaba tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 1 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de "birinin eşinin babası" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "kaynata" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.9. üvey anne/step-mother

TS: *is.* Öz olmayan anne, analık, üvey ana

1. Akrabalık Derecesi: Öz olmayan anne

2. Eş Ad: analık

üvey ana

3. Cinsiyet: -

4. Referans: -

M.W.: n (bef. 12c) the wife of one's father when distinct from one's natural or legal mother

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür)birinin biyolojik veya legal annesinden farklı olan babasının eşi]

1. Akrabalık Derecesi: birinin biyolojik veya legal annesinden farklı olan babasının eşi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	-	-
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	2

Üvey anne tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de birinin "biyolojik veya legal annesinden farklı olan babasının eşi", TS'de ise "Öz olmayan anne". **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "analık" ve "üvey ana" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

4.1.10. üvey baba/step-father

TS: *is.* Öz olmayan baba, babalık

1. Akrabalık Derecesi: Öz olmayan baba

2. Eş Ad: babalık

3. Cinsiyet: -

4. Referans: -

MW: n (bef. 12c) the husband of one's mother when distinct from one's natural or legal father

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür) birinin biyolojik veya legal babasından farklı olan annesinin eşi]

1. Akrabalık Derecesi: birinin biyolojik veya legal babasından farklı olan annesinin eşi

2. Eş Ad: -

3. Cinsiyet: -

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Akrabalık Derecesi**	+	+
2	**Eş Ad**	-	+
3	**Cinsiyet**	-	-
4	**Referans**	+	-
	Toplam	2	2

Üvey baba tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **akrabalık derecesi;** MW'de birinin "birinin biyolojik veya legal babasından farklı olan annesinin eşi", TS'de ise "Öz olmayan baba". **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "babalık" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu

kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ							
		AKRABALIK DERECESİ		EŞ AD		CİNSİYET		REFERANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
AKRABALAR	Amca	+	+	-	-	+	+	+	-
	Teyze	+	+	-	+	+	+	+	-
	Kız kardeş	+	+	-	-	+	+	+	-
	Ağabey	+	+	-	+	+	+	+	-
	Anneanne	+	+	-	-	-	-	+	-
	Dede	+	+	-	+	-	+	+	-
	Kayınvalide	+	-	-	+	-	-	+	-
	Kayınbaba	+	-	-	+	-	-	+	-
	Üvey anne	+	+	-	+	-	-	+	-
	Üvey baba	+	+	-	+	-	-	+	-
	Toplam	10	8	0	7	4	5	10	0
	Yüzde %	100	80	0	70	40	50	100	0

4.2. TEMA TABLOSU

4.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 akrabalık adları tanımında;

Akrabalık derecesi ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 8 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %80'dir. Bu durumda akrabalık derecesi ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 7 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %70'dir. TS'de yalnızca "amca", "kız kardeş" ve "anneanne" akrabalık adlarının tanımında eş ad ölçütü yoktur. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %20, MBTS'de ise %50'dir. OD'de "ağabey" maddesinde akrabalık anlamı dışındaki manaları yer almaktadır. Bu durumda İngilizce sözlüklerde eş ad ölçütü kesinlikle kullanılmamakta, Türkçe sözlüklerde ise orta düzeyde kullanılmaktadır.

Cinsiyet ölçütü için MW'de 4 TS'de ise toplam 5 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %40'a %50'dir. Bu durumda işlev ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10 TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %0, MBTS'de ise %40'dır. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

5. BÖLÜM

SAYI TEMASI

5.1. SAYI ADLARI

5.1.1. dört/four

TS: 1. *is.* Dört sayısının adı 2. Bu sayıyı gösteren 4, IV rakamlarının adı

1. Tanım: Dört sayısının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 4

4. Roma Rakamı: IV

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. four adj., fr. OE fēower; akin to OHG fior four, L quattuor, Gk tessares, tettares) (bef. 12c) 1. — see NUMBER table 2**:** the fourth in a set or series

[isim (Orta İngilizceye sıfat olan ‘four’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir fēower, eş anlamlısı; Eski Yüksek Alamancada

fior ‘dört’, Latince quattuor, Yunanca tessares tettares, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki dördüncü]

1. Tanım: Bir takımdaki veya serideki dördüncü

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 4

4. Roma Rakamı: IV

5. Derece: dördüncü

6. Referans: Orta İngilizceye sıfat olan ‘four’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir fēower, eş anlamlısı; Eski Yüksek Alamancada fior ‘dört’, Latince quattuor, Yunanca tessares tettares, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	Tanım	+	+
2	Kullanım	-	-
3	Arap Rakamı	+	+
4	Roma Rakamı	+	+
5	Derece	+	-
6	Referans	+	-
	Toplam	5	3

Dört sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki dördüncü", TS'de ise "Dört sayısının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "4" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "IV" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "dördüncü" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "Orta İngilizceye sıfat olan 'four'dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir fēower, eş anlamlısı; Eski Yüksek Alamancada fior 'dört', Latince quattuor, Yunanca tessares tettares, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.2. sekiz/eight

TS: 1. *is.* Yediden sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 8 ve VIII rakamlarının adı

1. Tanım:	Yediden sonra gelen sayının adı
2. Kullanım:	-
3. Arap Rakamı:	8
4. Roma Rakamı:	VII
5. Derece:	-
6. Referans:	-

MW: n (ME eighte, fr. eighte, adj., fr. OE eahta; akin to OHG ahto eight, L octo, Gk oktō) (bef. 12c) 1. — see NUMBER table 2**:** the eighth in a set or series

[isim (Orta İngilizcede eighte, sıfat, Eski İngilizceden geçmiştir, eahta; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ahto ‘sekiz’, Latince octo, Yunanca oktō, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki sekizinci]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki sekizinci

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 8

4. Roma Rakamı: VII

5. Derece: sekizinci

6. Referans: Orta İngilizcede eighte, sıfat, Eski İngilizceden geçmiştir, eahta; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ahto ‘sekiz’, Latince octo, Yunanca oktō, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	**+**	**+**
2	**Kullanım**	**-**	**-**
3	**Arap Rakamı**	**+**	**+**
4	**Roma Rakamı**	**+**	**+**
5	**Derece**	**+**	**-**
6	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	5	3

Sekiz sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki sekizinci", TS'de ise "Yediden sonra gelen sayının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "8" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "VII" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "sekizinci" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "Orta İngilizcede eighte, sıfat, Eski İngilizceden geçmiştir, eahta; eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ahto 'sekiz', Latince octo, Yunanca oktō, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.3. üç/three

TS: 1. *is.* İkiden sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 3 ve III rakamlarının adı

1. Tanım: ikiden sonra gelen sayının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 3

4. Roma Rakamı: III

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. three, adj., fr. OE thrīe (masc.), thrēo (fem. & neut.); akin to OHG drī three, L tres, Gk treis) (bef. 12c) 1. — see NUMBER table 2**:** the third in a set or series

[isim (Orta İngilizcede sıfat olan ‘three’den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir thrīe (erkeklere özgü), thrēo (kadınlara özgü ve nötr), eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada drī ‘üç’, Latince tres, Yunanca treis, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür) 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki üçüncü]

1.Tanım: bir takımdaki veya serideki üçüncü

2.Kullanım: -

3.Arap Rakamı: 3

4.Roma Rakamı: III

5.Derece: üçüncü

6.Referans: Orta İngilizcede sıfat olan ‘three’den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir thrīe (erkeklere özgü), thrēo (kadınlara özgü ve nötr), eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada drī ‘üç’, Latince tres, Yunanca treis, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	+	+
2	**Kullanım**	-	-
3	**Arap Rakamı**	+	+
4	**Roma Rakamı**	+	+
5	**Derece**	+	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	5	3

Üç sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki üçüncü", TS'de ise "İkiden sonra gelen sayının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "3" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "III" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "üçüncü" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "Orta İngilizcede sıfat olan 'three'den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir thrīe (erkeklere özgü), thrēo (kadınlara özgü ve nötr), eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada drī 'üç', Latince tres, Yunanca treis, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.4. bir/one

TS: 1. *is.* Sayıların ilki 2. Bu sayıyı gösteren 1 ve I rakamlarının adı

1. Tanım: Sayıların ilki

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 1

4. Roma Rakamı: I

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (bef. 12c) 1. — see NUMBER table 3a: the first in a set or series —often used with an attributive noun

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 3a: bir takımdaki veya serideki birinci — sıklıkla vasıflık ismiyle birlikte kullanılır]

1.Tanım: bir takımdaki veya serideki birinci

2.Kullanım: sıklıkla vasıflık ismiyle birlikte kullanılır

3.Arap Rakamı: 1

4.Roma Rakamı: I

5.Derece: birinci

6.Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	**+**	**+**
2	**Kullanım**	**+**	**-**
3	**Arap Rakamı**	**+**	**+**
4	**Roma Rakamı**	**+**	**+**
5	**Derece**	**+**	**-**
6	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	6	3

Bir sayısının tanımı için MW'de toplam 6, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki

birinci ", TS'de ise "Sayıların ilki" olarak verilmiştir. **Kullanım;** MW'de "sıklıkla vasıflık ismiyle birlikte kullanılır" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "1" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "I" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "birinci" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.5. iki /two

TS: 1. *is*. Birden sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 2 ve II rakamlarının adı

1. Tanım: Birden sonra gelen sayının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 2

4. Roma Rakamı: II

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n, pl twos (13c) 1. — see NUMBER table 2**:** the second in a set or series

[isim, çoğul twos (bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki ikinci]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki ikinci

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 2

4. Roma Rakamı: II

5. Derece: ikinci

6. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Tanım**	+	+
2	**Kullanım**	-	-
3	**Arap Rakamı**	+	+
4	**Roma Rakamı**	+	+
5	**Derece**	+	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	5	3

İki sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki ikinci", TS'de ise "Birden sonra gelen sayının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "2" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "II" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "ikinci" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.6. altı/six

TS: 1. *is.* Beşten sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 6 ve VI rakamlarının adı

1.Tanım: Beşten sonra gelen sayının adı

2.Kullanım: -

3.Arap Rakamı: 6

4.Roma Rakamı: VI

5.Derece: -

6.Referans: -

MW: n (ME, fr. six, adj., fr. OE siex; akin to OHG sehs six, L sex, Gk hex) (bef. 12c) 1. — see NUMBER table 2**:** the sixth in a set or series

[isim (Orta İngilizceye sıfat olan ‘six’den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada sehs ‘altı’, Latince sex, Yunanca hex, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür) 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki altıncı]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki altıncı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 6

4. Roma Rakamı: VI

5. Derece: altıncı

6. Referans: Orta İngilizceye sıfat olan ‘six’den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada sehs ‘altı’, Latince sex, Yunanca hex, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	Tanım	+	+
2	Kullanım	-	-
3	Arap Rakamı	+	+
4	Roma Rakamı	+	+
5	Derece	+	-
6	Referans	+	-
	Toplam	5	3

Altı sayısının tanımı için MW’de toplam 5, TS’de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW’de “Bir takımdaki veya serideki altıncı”, TS’de ise “Beşten sonra gelen sayının adı” olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de “6” olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de “VI” olarak verilmiştir. **Derece;** MW’de “altıncı” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur. **Referans;** MW’de “Orta İngilizceye sıfat olan ‘six’den geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada sehs ‘altı’, Latince sex, Yunanca hex, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur.

5.1.7. dokuz/nine

TS: 1. *is.* Sekizden sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 9 ve IX rakamlarının adı

1.Tanım:	Sekizden sonra gelen sayının adı
2.Kullanım:	-
3.Arap Rakamı:	9
4.Roma Rakamı:	IX
5.Derece:	-
6.Referans:	-

MW: n (ME, fr. nyne, adj., fr. OE nigon; akin to OHG niun nine, L novem, Gkennea) (bef. 12c) 1. — see NUMBER TABLE 2**:** the ninth in a set or series

[isim (Orta İngilizceye sıfat olan ‘nyne’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir nigon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada niun ‘dokuz’, Latince novem, Yunanca Gkennea, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür) 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki dokuzuncu]

1. Tanım:	bir takımdaki veya serideki dokuzuncu
2. Kullanım:	-

3. Arap Rakamı: 9

4. Roma Rakamı: IX

5. Derece: dokuzuncu

6. Referans: Orta İngilizceye sıfat olan ‘nyne’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir nigon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada niun ‘dokuz’, Latince novem, Yunanca Gkennea, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	Tanım	+	+
2	Kullanım	-	-
3	Arap Rakamı	+	+
4	Roma Rakamı	+	+
5	Derece	+	-
6	Referans	+	-
	Toplam	5	3

Dokuz sayısının tanımı için MW’de toplam 5, TS’de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW’de “Bir takımdaki veya serideki dokuzuncu”, TS’de ise “Sekizden sonra gelen sayının adı” olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de “9” olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de “IX” olarak verilmiştir. **Derece;** MW’de “altıncı” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur. **Referans;** MW’de “Orta İngilizceye sıfat olan ‘nyne’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir nigon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada niun ‘dokuz’, Latince novem, Yunanca Gkennea, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur.

5.1.8. yedi/seven

TS: 1. *is.* Altıdan sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 7 ve VII rakamlarının adı

1. Tanım: Altıdan sonra gelen sayının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 7

4. Roma Rakamı: VII

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. seven, adj., fr. OE seofon; akin to OHG sibun seven, L septem, Gk hepta) (bef. 12c) 1. — see NUMBER TABLE 2**:** the seventh in a set or series

[isim (Orta İngilizceye sıfat olan ‘seven’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir seofon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada sibun ‘yedi’, Latince septem, Yunanca hepta, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki yedinci]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki yedinci

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 7

4. Roma Rakamı: VII

5. Derece: yedinci

6. Referans: Orta İngilizceye sıfat olan ‘seven’dan geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir seofon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada sibun ‘yedi’, Latince septem, Yunanca hepta, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	**+**	**+**
2	**Kullanım**	**-**	**-**
3	**Arap Rakamı**	**+**	**+**
4	**Roma Rakamı**	**+**	**+**
5	**Derece**	**+**	**-**
6	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	5	3

Yedi sayısının tanımı için MW’de toplam 5, TS’de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW’de “Bir takımdaki veya serideki yedinci”, TS’de ise “Altıdan sonra gelen sayının adı” olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de “7” olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de “VII” olarak verilmiştir. **Derece;** MW’de “yedinci” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur. **Referans;** MW’de “Orta İngilizceye sıfat olan ‘seven’dan geçmiştir, Orta

İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir seofon; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada sibun ‘yedi’, Latince septem, Yunanca hepta, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur.

5.1.9. on/ten

TS: 1. *is.* Dokuzdan sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 10 ve X rakamlarının adı

1. Tanım: Dokuzdan sonra gelen sayının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 10

4. Roma Rakamı: X

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. OE tīene, fr. tīen, adj., ten; akin to OHG zehan ten, L decem, Gk deka) (bef. 12c) 1. — see NUMBER TABLE 2**:** the 10th in a set or series

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizcesinden geçmiştir tīene, Eski İngilizceye sıfat olan tien’den geçmiştir “on”; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada zehan ‘on’, Latince decem, Yunanca deka, bu kelime ilk olarak

İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): 1. — bkz Sayı Tablosu 2. bir takımdaki veya serideki onuncu]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki onuncu

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 10

4. Roma Rakamı: X

5. Derece: onuncu

6. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizcesinden geçmiştir tīene, Eski İngilizceye sıfat olan tien'den geçmiştir "on"; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada zehan 'on', Latince decem, Yunanca deka, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	+	+
2	**Kullanım**	-	-
3	**Arap Rakamı**	+	+
4	**Roma Rakamı**	+	+
5	**Derece**	+	-
6	**Referans**	+	-
	Toplam	5	3

On sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki

onuncu", TS'de ise "Dokuzdan sonra gelen sayının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "10" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "X" olarak verilmiştir. **Derece;** MW'de "onuncu" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizcesinden geçmiştir tīene, Eski İngilizceye sıfat olan tien'den geçmiştir "on"; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada zehan 'on', Latince decem, Yunanca deka, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

5.1.10. beş/five

TS: 1. *is.* Dörtten sonra gelen sayının adı 2. Bu sayıyı gösteren 5 ve V rakamlarının adı

1. Tanım: Dörtten sonra gelen sayının adı

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 5

4. Roma Rakamı: V

5. Derece: -

6. Referans: -

MW: n (ME, fr. five, adj., fr. OE fif; akin to OHG finf five, L quinque, Gk pente) (bef. 12c) 1. — see NUMBER TABLE 3. the fifth in a set or series

[isim (Orta İngilizceye sıfat olan 'five'dan ve Eski İngilizcedeki 'fif'ten geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada finf 'beş', Latince

quinque, Yunanca pente, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür) 1. — bkz Sayı Tablosu 3. bir takımdaki veya serideki beşinci]

1. Tanım: bir takımdaki veya serideki beşinci

2. Kullanım: -

3. Arap Rakamı: 5

4. Roma Rakamı: V

5. Derece: beşinci

6. Referans: Orta İngilizceye sıfat olan 'five'dan ve Eski İngilizcedeki 'fif'ten geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada finf 'beş', Latince quinque, Yunanca pente, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tanım**	**+**	**+**
2	**Kullanım**	**-**	**-**
3	**Arap Rakamı**	**+**	**+**
4	**Roma Rakamı**	**+**	**+**
5	**Derece**	**+**	**-**
6	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	5	3

Beş sayısının tanımı için MW'de toplam 5, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tanım;** MW'de "Bir takımdaki veya serideki beşinci", TS'de ise "Dörtten sonra gelen sayının adı" olarak verilmiştir. **Kullanım;** her iki sözlükte de yoktur. **Arap Rakamı;** her iki sözlükte de "5" olarak verilmiştir. **Roma Rakamı;** her iki sözlükte de "V" olarak verilmiştir.

Derece; MW'de "beşinci" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans;** MW'de "Orta İngilizceye sıfat olan 'five'dan ve Eski İngilizcedeki 'fif'ten geçmiştir; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada finf 'beş', Latince quinque, Yunanca pente, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		A N L A M Ö L Ç Ü T L E R İ											
		TANIM		**KULLANIM**		**ARAP RAKAMI**		**ROMA RAKAMI**		**DERECE**		**REFERANS**	
		MW	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**
SAYILAR	Dört	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Sekiz	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Üç	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Bir	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	İki	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Altı	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Dokuz	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Yedi	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	On	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Beş	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-
	Toplam	10	10	1	0	10	10	10	10	10	0	10	0
	Yüzde %	100	100	10	0	100	100	100	100	100	0	100	0

5.2. TEMA TABLOSU

5.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Tanım ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda İngilizce sözlüklerde tanım ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Kullanım ölçütü için MW'de 1, TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %10'a %0'dır. MW'de 'bir' sayısı için kullanım ölçütü kullanılmıştır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %10, MBTS'de %100'dür. Bu durumda kullanım ölçütü İngilizce sözlüklerde düşük düzeyde, Türkçe sözlüklerde ise orta düzeyde kullanılmaktadır.

Arap rakamı ölçütü için MW'de 10 TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda arap rakamı ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Roma rakamı ölçütü için MW'de 10 TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda benzetme ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Derece ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %0, MBTS'de %100'dür. Bu durumda İngilizce ve Türkçe sözlüklerde derece ölçütü orta düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OD'de %0 MBTS'de %100'dür. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

6. BÖLÜM

DUYGU TEMASI

6.1. DUYGU ADLARI

6.1.1. mutluluk/happiness

TS: *is.* Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik

1. Anlam: -

2. Kaynak: bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşmak

3. Durum/Hâl: kıvanç durumu

4. Eş ad: ongunluk

kut

saadet

bahtiyarlık

saadetlilik

5. Referans: -

MW: n (15c) *a*: a state of well-being and contentment: JOY *b*: a pleasurable or satisfying experience

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür) refah ve memnuniyet durumu: ZEVK b: hoş veya tatmin edici bir deneyim]

1. Anlam: -

2. Kaynak: deneyim

3. Durum/Hâl: refah ve memnuniyet durumu

4. Eş ad: hoş

tatmin edici

5. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	+
3	**Durum/Hâl**	+	+
4	**Eş ad**	+	+
5	**Referans**	+	-
	Toplam	4	3

Mutluluk duygusunun tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW'de "deneyim", TS'de ise "bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşmak" olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW'de "refah ve memnuniyet durumu" , TS'de ise "kıvanç durumu" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "hoş" ve "tatmin edici", TS'de ise "ongunluk", "kut", "saadet", "bahtiyarlık" ve "saadetlilik" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime

ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

6.1.2. zevk/pleasure

TS: is. Ar. Ẕevḳ. Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz

1. Anlam: -

2. Kaynak: Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden

3. Durum/Hâl: -

4. Eş ad: hoş duygu

haz

5.Referans: Ar. Ẕevḳ.

MW: n (ME *plesure*, alter. of *plesir*, fr. AF *plaisir*, fr. *plaisir* to please) (14c) 1**:** DESIRE, INCLINATION 2: a state of gratification

[isim (Orta İngilizceye *plesure, plesir*'ın değişiği, Anglo Fransızcadan geçmiştir, Anglo Fransızcaya 'memnun etmek' anlamındaki *plaisir*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür) 1: ARZU, BEĞENİ 2: haz hali]

1. Anlam: -

2. Kaynak: -

3. Durum/Hâl: haz hâli

4. Eş ad: arzu

beğeni

5. Referans: Orta İngilizceye *plesure, plesir*'ın değişiği, Anglo Fransızcadan geçmiştir, Anglo Fransızcaya 'memnun etmek' anlamındaki *plaisir*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	-	+
2	**Durum/Hâl**	+	-
3	**Eş ad**	+	+
4	**Referans**	+	+
	Toplam	3	3

Zevk duygusunun tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW'de yoktur, TS'de ise "Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden" olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW'de "haz hâli" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de "arzu" ve "beğeni", TS'de ise "hoş duygu" ve "haz" olarak verimiştir. **Referans;** MW'de "Orta İngilizceye *plesure, plesir*'ın değişiği, Anglo Fransızcadan geçmiştir, Anglo Fransızcaya 'memnun etmek' anlamındaki *plaisir*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Ẕevḳ." olarak verilmiştir.

6.1.3. acı/pain

TS: is. mec. Ölüm, yangın, deprem vb. olayların yarattığı üzüntü, keder, elem

1. Anlam: mec.

2. Kaynak: Ölüm, yangın, deprem vb. olayların yarattığı

3. Durum/Hâl: -

4. Eş ad: üzüntü

keder

elem

5. Referans: -

MW: n (ME, fr. AF *peine,* fr. L *poena,* fr. Gk *poinē* payment, penalty; akin to Gk *tinein* to pay, *tinesthai* to punish, Av *kaēnā* revenge, Skt *cayate* he revenges) (14c) acute mental or emotional distress or suffering**:** GRIEF

[isim (Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir peine, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir poena, Latinceye Yunanacadan geçmiştir *poinē 'ödeme'*; eş anlamlısı, Yunanca *tinein* 'ödemek', *tinesthai* 'cezalandırmak', Zentçe *kaēnā 'öç',*Sanskritçe *cayate* 'o öç alır', bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): zihinsel ya da duygusal akut üzüntü veya acı: KEDER]

1.Anlam: -

2.Kaynak: zihinsel ya da duygusal

3.Durum/Hâl : akut üzüntü veya acı

4.Eş ad: keder

5.Referans: Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir peine, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir poena, Latinceye Yunanacadan geçmiştir *poinē 'ödeme'* ; eş anlamlısı, Yunanca *tinein* 'ödemek', *tinesthai* 'cezalandırmak', Zentçe *kaēnā 'öç',*Sanskritçe *cayate* 'o öç alır', bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	**-**	**+**
2	**Kaynak**	**+**	**+**
3	**Durum/Hâl**	**+**	**-**
4	**Eş ad**	**+**	**+**
5	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	4	3

Acı duygusunun tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; MW'de yoktur, TS'de ise "mec." olarak verilmiştir. **Kaynak**; MW'de "zihinsel ya da duygusal", TS'de ise "Ölüm, yangın, deprem vb. olayların yarattığı" olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW'de "akut üzüntü veya acı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de "keder", TS'de ise "üzüntü", "keder" ve "elem" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir peine, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir poena, Latinceye Yunanacadan geçmiştir *poinē 'ödeme'*; eş anlamlısı, Yunanca *tinein*

‘ödemek’, *tinesthai* ‘cezalandırmak’, Zentçe *kaēnā ‘öç’,*Sanskritçe *cayate* ‘o öç alır’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy’da görülmüştür” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur.

6.1.4. keder/sorrow

TS: *is.* Ar. Keder. Acı, üzüntü, dert, sıkıntı, ızdırap, tasa

1. Anlam: -

2. Kaynak: -

3. Durum/Hâl: -

4. Eş ad: acı

üzüntü

dert

sıkıntı

ızdırap

tasa

5.Referans: Ar. Keder

MW: n (ME *sorow,* fr. OE *sorg;* akin to OHG *sorga* sorrow) (bef. 12c) 1 *a***:** deep distress, sadness, or regret especially for the loss of someone or something loved *b***:** resultant unhappy or unpleasant state 2**:** a cause of grief or sadness

[isim (Orta İngilizcede *sorow*, Eski İngilizceden geçmiştir *sorg*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *sorga* 'keder', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): 1a: özellikle sevilen birinin ya da bir şeyin kaybı sebebiyle duyulan derin endişe, üzüntü veya pişmanlık b: mutsuzluk veya nahoşluktan doğan durum 2: tasa ya da üzüntünün sebebi]

1. Anlam: -

2. Kaynak: özellikle sevilen birinin ya da bir şeyin kaybı

tasa ya da üzüntünün sebebi

3. Durum/Hâl: mutsuzluk veya nahoşluktan doğan durum

4. Eş ad: derin endişe, üzüntü veya pişmanlık

5. Referans: Orta İngilizcede *sorow*, Eski İngilizceden geçmiştir *sorg*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *sorga* 'keder', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	-
3	**Durum/Hâl**	+	-
4	**Eş ad**	+	+
5	**Referans**	+	+
	Toplam	4	2

Keder duygusunun tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur.

Kaynak; MW'de "özellikle sevilen birinin ya da bir şeyin kaybı" ve "tasa ya da üzüntünün sebebi" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Durum/hâl**; MW'de "mutsuzluk veya nahoşluktan doğan durum" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de "derin endişe, üzüntü veya pişmanlık", TS'de ise "acı", "üzüntü", "dert", "sıkıntı", "ızdırap" ve "tasa"olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede *sorow*, Eski İngilizceden geçmiştir *sorg*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *sorga* 'keder', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise olarak "Ar. Keder" verilmiştir.

6.1.5. sevinç/joy

TS: *is.* İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku

1.Anlam: -

2.Kaynak: İstenen veya hoşa giden bir şeyin olması

3.Durum/Hâl: -

4.Eş ad: coşku

5.Referans: -

MW: n (ME, fr. AF *joie,* fr. L *gaudia,* pl of *gaudium,* fr. *gaudēre* to rejoice; prob. akin to Gk *gēthein* to rejoice) (13c) 1 ***a*:** the emotion evoked by well-being, success, or good fortune or by the prospect of possessing what one desires**:** DELIGHT *b* **:** the expression or exhibition of such emotion**:** GAIETY 2**:** a state of happiness or felicity**:** BLISS 3**:** a source or cause of delight

[isim (Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir joie, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir çoğul: gaudia, gaudium, Anglo Fransızcaya ‘sevinmek’anlamında olan *gaudēre*’den geçmiştir; muhtemelen eş anlamlısı, Yunanca *gēthein ‘sevinmek’*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy’da görülmüştür): 1a: refah, başarı ya da şansın veya birinin arzu ettiği mal beklentisinin uyandırdığı duygu: KEYİF b: bu gibi duygunun dışavurumu veya gösterilişi: NEŞE 2: mutluluk veya saadet durumu: BÜYÜK MUTLULUK 3: keyif kaynağı veya sebebi]

1.Anlam: -

2.Kaynak: refah, başarı ya da şansın veya birinin arzu ettiği mal beklentisinin uyandırdığı duygu ve bu gibi duygunun dışavurumu veya gösterilişi

keyif kaynağı veya sebebi

3.Durum/Hâl : mutluluk veya saadet durumu

4.Eş ad: keyif

neşe

5.Referans: Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir joie, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir çoğul: gaudia, gaudium, Anglo Fransızcaya ‘sevinmek’anlamında olan *gaudēre*’den geçmiştir; muhtemelen eş anlamlısı, Yunanca *gēthein ‘sevinmek’*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy’da görülmüştür

		MW	TS
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	+
3	**Durum/Hâl**	+	-
4	**Eş ad**	+	+
5	**Referans**	+	-
	Toplam	4	2

Sevinç duygusunun tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW'de "refah, başarı ya da şansın veya birinin arzu ettiği mal beklentisinin uyandırdığı duygu ve bu gibi duygunun dışavurumu veya gösterilişi" ve "keyif kaynağı veya sebebi" , TS'de ise "kıvanç durumu" olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW'de "mutluluk veya saadet durumu" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de "keyif" ve "neşe", TS'de ise "coşku" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir joie, Anglo Fransızcaya Latinceden geçmiştir çoğul: gaudia, gaudium, Anglo Fransızcaya 'sevinmek'anlamında olan *gaudēre*'den geçmiştir; muhtemelen eş anlamlısı, Yunanca *gēthein 'sevinmek',* bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

6.1.6. ıstırap/misery

TS: *is.* Ar. Iztırab. Acı, üzüntü, sıkıntı, keder

1. Anlam: -

2. Kaynak: -

3. Durum/Hâl: -

4. Eş ad: acı

üzüntü

sıkıntı

keder

5. Referans: Ar. Iztırab

MW: n pl –er ies (14c) 1: a state of suffering and want that is the result of poverty or affliction 2: a circumstance, thing, or place that causes suffering or discomfort 3: a state of great unhappiness and emotional distress

[isim, çoğul –er ies (bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür) 1: yoksulluk veya felaket sonucundaki acı ve noksanlık durumu 2: acıya veya sıkıntıya sebep olan bir şey, olay ya da mevki 3: büyük mutsuzluk veya duygusal sıkıntı durumu]

1. Anlam: -

2. Kaynak: yoksulluk veya felaket

acıya veya sıkıntıya sebep olan bir şey, olay ya da mevki

3. Durum/Hâl: acı ve noksanlık durumu

büyük mutsuzluk veya duygusal sıkıntı durumu

4. Eş ad: -

5. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Anlam**	**-**	**-**
2	**Kaynak**	**+**	**-**
2	**Durum/Hâl**	**+**	**-**
3	**Eş ad**	**-**	**+**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	2

Istırap duygusunun tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW'de "yoksulluk veya felaket" ve "acıya veya sıkıntıya sebep olan bir şey, olay ya da mevki" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Durum/hâl**; MW'de "acı ve noksanlık durumu" ve "büyük mutsuzluk veya duygusal sıkıntı durumu" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "acı", "üzüntü", "sıkıntı" ve "keder" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Iztırab" olarak verilmiştir.

6.1.7. kızgınlık/anger

TS: mec. Öfkeli olma durumu

1.Anlam: mec.

2.Kaynak: -

3.Durum/Hâl: Öfkeli olma durumu

4.Eş ad: -

5.Referans: -

MW: n (ME, affliction, anger, fr. ON *angr* grief; akin to OE *enge* narrow, L *angere* to strangle, Gk *anchein*) (14c) 1**:** a strong feeling of displeasure and usually of antagonism 2**:** RAGE

[isim (Orta İngilizce, affliction 'kızgınlık', Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *angr* 'keder'; eş anlamlısı Eski İngilizcede *enge* 'dar', Latince *angere* 'mücadele etmek', Yunanca *anchein*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür) 1: güçlü hoşnutsuzluk ve düşmanlık (genellikle) duygusu 2: HİDDET]

1.Anlam: -

2.Kaynak: güçlü hoşnutsuzluk ve düşmanlık (genellikle) duygusu

3.Durum/Hâl: -

4.Eş ad: hiddet

5.Referans: Orta İngilizce, affliction 'kızgınlık', Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *angr* 'keder'; eş anlamlısı Eski İngilizcede *enge* 'dar', Latince *angere* 'mücadele etmek', Yunanca *anchein*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	**-**	**+**
2	**Kaynak**	**+**	**-**
3	**Durum/Hâl**	**-**	**+**
4	**Eş ad**	**+**	**-**
5	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	3	2

Kızgınlık duygusunun tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; MW'de yoktur, TS'de ise "mec." olarak verilmiştir. **Kaynak**; MW'de "güçlü hoşnutsuzluk ve düşmanlık (genellikle) duygusu" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Durum/hâl**; MW'de yoktur, TS'de ise "Öfkeli olma durumu" olarak verilmiştir. **Eş ad**; MW'de "hiddet" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizce, affliction 'kızgınlık', Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *angr* 'keder'; eş anlamlısı Eski İngilizcede *enge* 'dar', Latince *angere* 'mücadele etmek', Yunanca *anchein*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştürolarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

6.1.8. aşk/love

TS: is. Ar. 'aşk. Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi

1.Anlam: -

2.Kaynak: aşırı sevgi ve bağlılık duygusu

3.Durum/Hâl: -

4.Eş ad: sevi

5.Referans: Ar. 'aşk

MW: n (ME, fr. OE *lufu;* akin to OHG *luba* love, OE *lēof* dear, L *lubēre, libēre* to please) (bef. 12c) 1 *a (1)***:** strong affection for another arising out of kinship or personal ties *(2)***:** attraction based on sexual desire**:** affection and tenderness felt by lovers *(3)* **:** affection based on admiration, benevolonce, or common interests

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *lufu*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *luba* ‘aşk’, Eski İngilizce *lēof* ‘sevgili’, Latince *lubēre, libēre* ‘memnun etmek’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): 1 a (1) akrabalık ya da kişisel bağlardan kaynaklanan bir başkasına duyulan güçlü sevgi (2): cinsel arzuya dayanan çekim: aşıklar tarafından hissedilen sevgi ve şefkat (3): hayranlığa, cömertliğe, veya ortak çıkara dayalı sevgi]

1.Anlam: -

2.Kaynak: akrabalık ya da kişisel bağlardan kaynaklanan

cinsel arzuya dayanan

hayranlığa, cömertliğe, veya ortak çıkara dayalı

3. Durum/Hâl: bir başkasına duyulan güçlü sevgi

aşıklar tarafından hissedilen sevgi ve şefkat

4. Eş ad: sevgi

şefkat

çekim

5.Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *lufu*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *luba* ‘aşk’, Eski İngilizce *lēof* ‘sevgili’, Latince *lubēre, libēre* ‘memnun etmek’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	+
3	**Durum/Hâl**	+	-
4	**Eş ad**	+	+
5	**Referans**	+	-
	Toplam	4	3

Aşk duygusunun tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW'de "akrabalık ya da kişisel bağlardan kaynaklanan", "cinsel arzuya dayanan" ve "hayranlığa, cömertliğe veya ortak çıkara dayalı", TS'de ise "aşırı sevgi ve bağlılık duygusu" olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW'de "bir başkasına duyulan güçlü sevgi" ve "aşıklar tarafından hissedilen sevgi ve şefkat" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de "sevgi", "şefkat" ve "çekim", TS'de ise "sevi" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *lufu*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *luba* 'aşk', Eski İngilizce *lēof* 'sevgili', Latince *lubēre, libēre* 'memnun etmek', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. 'aşk" olarak verilmiştir.

6.1.9. nefret/hate

TS: *is.* Ar. Nefret. 1. Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu 2. Tiksinme, tiksinti 1) birine veya bir şeye karşı nefret duygusuyla dolu olmak 2) tiksinti duymak

1.Anlam: -

2.Kaynak: Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu

birine veya bir şeye karşı

3.Durum/Hâl : Tiksinme

tiksinti duymak

4.Eş ad: Tiksinti

5.Referans: Ar. Nefret

MW: n (ME, fr. OE *hete;* akin to OHG *haz* hate, Gk *kēdos* care) (bef. 12c) 1 *a***:** intense hostility and aversion usually deriving from fear, anger, or sense of injury *b***:** extreme dislike or antipathy: LOATHING

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçiştir hete; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada haz 'nefret' Yunanca *kēdos 'özen',* bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür)1 a: genellikle korku, kızgınlık veya incinme duygusundan kaynaklanan yoğun düşmanlık ve iğrenme b: son derece hoşlanmama veya antipati: İĞRENME]

1. Anlam: -

2. Kaynak: genellikle korku, kızgınlık veya incinme duygusundan kaynaklanan

3. Durum/Hâl: son derece hoşlanmama veya antipati

4. Eş ad: yoğun düşmanlık

iğrenme

5. Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçiştir hete; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada haz ‘nefret’ Yunanca *kēdos ‘özen’,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	+
3	**Durum/Hâl**	+	+
4	**Eş ad**	+	+
5	**Referans**	+	+
	Toplam	4	4

Nefret duygusunun tanımı için MW’de toplam 4, TS’de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW’de “genellikle korku, kızgınlık veya incinme duygusundan kaynaklanan”, TS’de ise “Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu” ve “birine veya bir şeye karşı” olarak verilmiştir. **Durum/hâl;** MW’de “son derece hoşlanmama veya antipati”, TS’de ise “Tiksinme”, “tiksinti duymak” olarak verilmiştir. **Eş ad**; MW’de “yoğun düşmanlık”, “iğrenme”, TS’de ise “Tiksinti”olarak verilmiştir. **Referans**; MW’de Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçiştir hete; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada haz ‘nefret’ Yunanca *kēdos ‘özen’,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür”, TS’de ise “Ar. Nefret” olarak verilmiştir.

6.1.10. korku/fear

TS: *is.* Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı duygusu

1. Anlam: -

2. Kaynak: Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında

3. Durum/Hâl: -

4. Eş ad: kaygı

5. Referans: -

MW: n (ME *fer,* fr. OE *fær* sudden danger; akin to OHG *fāra* ambush and perh. to L *periculum* attempt, peril, Gk *peiran* to attempt) (12c) 1 *a***:** an unpleasant often strong emotion caused by anticipation or awareness of danger 2: anxious concern**:** SOLICITUDE 3**:** profound reverence and awe especially toward God

[isim (Orta İngilizcede *fer*, Eski İngilizceden geçmiştir *fær* 'ani tehlike'; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *fāra* 'tuzak' ve belki Latincede *periculum* 'teşebbüs', *peril,* Yunanca *peiran* 'teşebbüs etmek', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): 1 a: tehlike beklentisi veya ondan haberdar olmanın yarattığı sıklıkla güçlü, hoş olmayan (nahoş) duygu 2: endişeli tasa: DERT 3: özellikle tanrıya karşı duyulan çok derin saygı ve korku]

1. Anlam: -

2. Kaynak: tehlike beklentisi veya ondan haberdar olmanın yarattığı sıklıkla güçlü

endişeli tasa: dert

özellikle tanrıya karşı duyulan

3. Durum/Hâl: hoş olmayan (nahoş) duygu

dert

çok derin saygı ve korku

4. Eş ad: -

5. Referans: Orta İngilizcede *fer*, Eski İngilizceden geçmiştir *fær* ‘ani tehlike’; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *fāra* ‘tuzak’ ve belki Latincede *periculum* ‘teşebbüs’, *peril,* Yunanca *peiran* ‘teşebbüs etmek’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Anlam**	-	-
2	**Kaynak**	+	+
3	**Durum/Hâl**	+	-
4	**Eş ad**	-	+
5	**Referans**	+	-
	Toplam	3	2

Korku duygusunun tanımı için MW’de toplam 3, TS’de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **anlam**; her iki sözlükte de yoktur. **Kaynak**; MW’de “tehlike beklentisi veya ondan haberdar olmanın yarattığı sıklıkla güçlü,”, “”endişeli tasa: dert” ve “özellikle tanrıya karşı duyulan”, TS’de ise “Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında” olarak verilmiştir. **Durum/hâl**; MW’de “hoş olmayan (nahoş) duygu”, “dert”, “çok derin saygı

ve korku" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "kaygı" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede *fer,* Eski İngilizceden geçmiştir *fær* 'ani tehlike'; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *fāra* 'tuzak' ve belki Latincede *periculum* 'teşebbüs', *peril,* Yunanca *peiran* 'teşebbüs etmek', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ									
		ANLAM		KAYNAK		DURUM		EŞ AD		REFERANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
DUYGULAR	Mutluluk	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-
	Zevk	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+
	Acı	-	+	+	+	+	-	+	+	+	-
	Keder	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+
	Sevinç	-	-	+	+	+	-	+	+	+	-
	Istırap	-	-	+	-	+	-	-	+	+	+
	Kızgınlık	-	+	+	-	-	+	+	-	+	-
	Aşk	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+
	Nefret	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
	Korku	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-
	Toplam	0	2	9	7	9	2	8	8	10	5
	Yüzde %	0	20	90	70	90	20	80	80	100	50

6.2. TEMA TABLOSU

6.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Anlam ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %20'dir. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %0, MBTS'de %10'dur. Bu durumda anlam ölçütü İngilizce sözlükte hiç kullanılmamakta ve Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Kaynak ölçütü için MW'de 9, TS'de ise toplam 7 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %90'a %70'dir. Bu durumda İngilizce sözlüklerde kaynak ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Durum/hâl ölçütü için MW'de 9, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %90'a %20'dir. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %40, MBTS'de %50'dür. Bu durumda kullanım ölçütü İngilizce sözlüklerde orta düzeyde, Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 8 TS'de ise toplam 8 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %80'e %80'dir. Bu durumda eş ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 5 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %50'dir. Bu durumda referans ölçütü İngilizce sözlükte yüksek düzeyde, Türkçe sözlükte ise orta düzeyde kullanılmaktadır.

7. BÖLÜM

İÇECEK TEMASI

7.1. İÇECEK ADLARI

7.1.1. çay/ tea

TS: *is. (Çinceden) bot.* 1. Çeşitli bitkilerin yaprak veya çiçeklerinin demlenmesiyle elde edilen bir içecek türü

1.Alan: bot.

2.Tarif: çeşitli bitkilerin yaprak veya çiçeklerinin demlenmesiyle elde edilen

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: bir içecek türü

8.Referans: Çinceden

MW: n (Chin (Xiamen) *dé*) (ca. 1655) isim (Çince (Xiamen) *dé* 'den geçmiştir) an aromatic beverage prepared from tea leaves by infusion with boiling water

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1655 dolaylarında görülmüştür) çay yapraklarının kaynar su ile demlenmesiyle hazırlanan aromatik bir içecek]

1.Alan: -

2.Tarif: çay yapraklarının demlenmesiyle hazırlanan

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: aromatik bir içecek

8.Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1655 dolaylarında görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	+
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	+	+
8	**Referans**	+	+
	Toplam	3	4

Çay içeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "bot." olarak verilmiştir. **Tarif**; MW'de "çay yapraklarının demlenmesiyle

hazırlanan", TS'de ise "çeşitli bitkilerin yaprak veya çiçeklerinin demlenmesiyle elde edilen" olarak verilmiştir. **İşlev, bölge, cins ve eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de "aromatik bir içecek", TS'de ise "bir içecek türü" olarak verimiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1655 dolaylarında görülmüştür", TS'de ise "Çinceden" olarak verilmiştir.

7.1.2. süt/milk

TS: *is.* Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri, memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı

1.Alan: -

2.Tarif: besin değeri yüksek beyaz sıvı

3.İşlev: Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri

4.Bölge: memelerden gelen

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: -

MW: n (ME, fr. OE *meolc, milc;* akin to OHG *miluh* milk, OE *melcan* to milk — more at EMULSION) (bef. 12c) a fluid secreted by the

mammary glands of females for the nourishment of their young; *especially***:** cow's milk used as a food by humans

[isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir meolc, milc; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada miluh ‘süt’, Eski İngilizce ‘melcan’dan ‘milk’ olmuştur, daha fazlası için EMULSION’a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür): dişilerin yavrularını beslemek için meme bezlerinden salgılanan akışkan madde; özellikle: ineğin sütü insanlar tarafından içecek olarak kullanılmaktadır]

1.Alan:-

2.Tarif: akışkan madde

3.İşlev: dişilerin yavrularını beslemek için”, “ineğin sütü insanlar tarafından içecek olarak kullanılmaktadır

4.Bölge: meme bezlerinden salgılanan

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir meolc, milc; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada miluh ‘süt’, Eski İngilizce ‘melcan’dan ‘milk’ olmuştur, daha fazlası için EMULSION’a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy’dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	+	+
4	**Bölge**	+	+
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	-	-
8	**Referans**	+	-
	Toplam	4	3

Süt içeceğinin tanımı için MW'de toplam 4, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "akışkan maddde", TS'de ise "besin değeri yüksek beyaz sıvı" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de "dişilerin yavrularını beslemek için" ve "ineğin sütü insanlar tarafından içecek olarak kullanılmaktadır", TS'de ise "Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri" olarak verilmiştir. **Bölge**; MW'de "meme bezlerinden salgılanan", TS'de ise "memelerden gelen" olarak verilmiştir. **Cins, eş ad ve tür**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir meolc, milc; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada miluh 'süt', Eski İngilizce 'melcan'dan 'milk' olmuştur, daha fazlası için EMULSION'a bkz, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

7.1.3. kahve/coffee

TS: *is. Ar. ḳahve bot.* Kök boyasıgillerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç (Coffea arabica) 2. *bitki bilimi* Bu ağacın meyvesinin çekirdeği 3. Bu

çekirdeklerin kavrulup çekilmesiyle elde edilen toz 4. Bu tozla hazırlanan içecek

1. Alan: bot.

2. Tarif: Kök boyasıgillerden bir ağaç, bu ağacın meyvesinin çekirdeği, bu çekirdeklerin kavrulup çekilmesiyle elde edilen toz, bu tozla hazırlanan içecek

3. İşlev: -

4. Bölge: sıcak iklimlerde yetişen

5. Cins: Coffea arabica

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: Ar. ḳahve

MW: n, often attrib (It & Turk; It *caffè,* fr. Turk *kahve,* fr. Ar *qahwa*) (1598) a beverage made by percolation, infusion, or decoction from the roasted and ground seeds of a coffee plant

[isim, niteleyici (İtalyanca ve Türkçeden geçmiştir, İtalyanca *caffè*, İtalyancaya Türkçeden geçmiştir *kahve*, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *qahwa,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 1598'de görülmüştür): kahve bitkisinin kavrulmuş ve çekilmiş çekirdeklerinin süzülmesi, demlenmesi veya kaynatılması ile yapılan bir içecek]

1. Alan: -

2. Tarif: kahve bitkisinin kavrulmuş ve çekilmiş çekirdeklerinin süzülmesi, demlenmesi veya kaynatılması ile yapılan bir içecek

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: İtalyanca ve Türkçeden geçmiştir, İtalyanca *caffè*, İtalyancaya Türkçeden geçmiştir *kahve*, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *qahwa,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 1598'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	+
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	+
5	**Cins**	-	+
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	-	-
8	**Referans**	+	+
	Toplam	2	5

Kahve içeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 5 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "bot." olarak verilmiştir. **Tarif**; MW'de "kahve bitkisinin kavrulmuş ve çekilmiş çekirdeklerinin süzülmesi, demlenmesi veya kaynatılması ile yapılan bir

içecek", TS'de ise **"**Kök boyasıgillerden bir ağaç, bu ağacın meyvesinin çekirdeği, bu çekirdeklerin kavrulup çekilmesiyle elde edilen toz, bu tozla hazırlanan içecek" olarak verilmiştir. **İşlev**; her iki sözlükte de yoktur. **Bölge**; MW'de yoktur, TS'de ise **"**sıcak iklimlerde yetişen" olarak verilmiştir. **Cins**, MW'de yoktur, TS'de ise "Coffea arabica" olarak verilmiştir. **Eş ad ve tür**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "İtalyanca ve Türkçeden geçmiştir, İtalyanca *caffè*, İtalyancaya Türkçeden geçmiştir *kahve*, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *qahwa,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 1598'de görülmüştür", TS'de ise "Ar. ḳahve" olarak verilmiştir.

7.1.4. soda/soda water

TS: *is. İng. Soda-water'ın kısaltması.* Sindirimi kolaylaştırmak, susuzluğu gidermek, içkileri sulandırmak için kullanılan, içinde sodyum karbonat bulunan, köpüren su

1.Alan: -

2.Tarif: içinde sodyum karbonat bulunan, köpüren su

3.İşlev: Sindirimi kolaylaştırmak, susuzluğu gidermek, içkileri sulandırmak için kullanılan

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: İng. Soda-water'ın kısaltması

MW: n (1802) a beverage consisting of water highly charged with carbon dioxide

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1802'de görülmüştür): son derece karbondiyoksit ile yüklü sudan oluşan bir içecek]

1.Alan: -

2.Tarif: son derece karbondiyoksit ile yüklü sudan oluşan bir içecek

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1802'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	+
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	-	-
8	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Soda içeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "son derece karbondiyoksit ile yüklü sudan oluşan bir içecek", TS'de ise "içinde sodyum karbonat bulunan, köpüren su" olarak verilmiştir. **İşlev**; MW'de yoktur, TS'de ise "Sindirimi kolaylaştırmak, susuzluğu gidermek, içkileri sulandırmak için kullanılan" olarak verilmiştir. **Bölge, cins, eş ad ve tür**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1802'de görülmüştür", TS'de ise "İng. Soda-water'ın kısaltması" olarak verimliştir.

7.1.5. limonata/lemonade

TS: *is. İt. Limonada.* Su, şeker ve limon suyundan yapılan şerbet

1. Alan: -

2. Tarif: Su, şeker ve limon suyundan yapılan

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: şerbet

8. Referans: İt. Limonada

MW: n (1604) a beverage of sweetened lemon juice mixed with water

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür): tatlandırılmış limon suyunun su ile karışmasından elde edilen içecek]

1.Alan: -

2.Tarif: tatlandırılmış limon suyunun su ile karışmasından elde edilen içecek

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	-	+
8	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Limonata içeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "tatlandırılmış limon suyunun su ile karışmasından elde edilen içecek", TS'de ise "Su, şeker ve limon suyundan yapılan" olarak verilmiştir. **İşlev, bölge, cins ve eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de yoktur, TS'de ise "şerbet" oalrak verilmiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür", TS'de ise "İt. Limonada" olarak verilmiştir.

7.1.6. bira/beer

TS: *is. İt. Birra.* Arpa ile şerbetçi otunun mayalandırılmasıyla yapılan bir içki, arpa suyu

1.Alan: -

2.Tarif: Arpa ile şerbetçi otunun mayalndırılmasıyla yapılan bir içki

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: arpa suyu

7.Tür: -

8.Referans: İt. Birra

MW: n (ME *ber*, fr. OE *bēor;* akin to OHG *bior* beer) (bef. 12c) an alcoholic beverage usually made from malted cereal grain (as barley), flavored with hops, and brewed by slow fermentation

[isim (Orta İngilizcede *ber*, Eski İngilizceden geçmiştir *bēor*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bior* 'bira', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): genellikle erimiş taneli tahıldan (arpa gibi) yapılan alkollü içecek]

1.Alan: -

2.Tarif: genellikle erimiş taneli tahıldan (arpa gibi) yapılan alkollü içecek

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: -

7.Tür: -

8.Referans: Orta İngilizcede *ber*, Eski İngilizceden geçmiştir *bēor*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bior* 'bira', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	+
7	**Tür**	-	-
8	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Bira içeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "genellikle erimiş taneli tahıldan (arpa gibi) yapılan alkollü içecek", TS'de ise "Arpa ile şerbetçi otunun mayalndırılmasıyla yapılan bir içki" olarak verilmiştir. **İşlev, bölge, cins**; her iki sözlükte de yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "arpa suyu" olarak verilmiştir. **Tür**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede *ber*, Eski İngilizceden geçmiştir *bēor*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bior* 'bira', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "İt. Birra" olarak verilmiştir.

7.1.7. şarap/wine

TS: *is. Ar. Şerāb.* Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki, mey

1.Alan: -

2.Tarif: Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen

3.İşlev: -

4.Bölge: -

5.Cins: -

6.Eş Ad: mey

7.Tür: alkollü içki

8.Referans: Ar. Şerāb

MW: n, often attrib (ME *win,* fr. OE *wīn;* akin to OHG *wīn* wine; both ultim. fr. L *vinum* wine, perh. of non-IE origin; akin to the source of Gk *oinos* wine) (bef. 12c) the alcoholic fermented juice of fresh grapes used as a beverage

[isim, niteleyici (Orta İngilizce win, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *wīn*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *wīn* 'şarap', her ikisinin değişi de Latinceden geçmiştir *vinum* 'şarap', belki orijinali IE değildir; eş anlamlısı Yunanca kaynaklara göre *oinos* 'şarap',bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): taze üzümlerin alkollü fermentasyon geçirmiş suyu, içecek olarak kullanılır]

1. Alan: -

2. Tarif: taze üzümlerin alkollü fermentasyon geçirmiş suyu

3. İşlev: içecek olarak kullanılır

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: Orta İngilizce win, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *wīn*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *wīn* 'şarap', her ikisinin değişi de Latinceden geçmiştir *vinum* 'şarap', belki orijinali IE değildir; eş anlamlısı Yunanca kaynaklara göre *oinos* 'şarap',bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	+	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	+
7	**Tür**	-	+
8	**Referans**	+	+
	Toplam	3	4

Şarap içeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "taze üzümlerin alkollü fermentasyon geçirmiş suyu", TS'de ise " Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen" olarak verilmiştir. **İşlev,** MW'de "içecek olarak kullanılır" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Bölge ve cins**; her iki sözlükte de yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "mey" olarak verilmiştir. **Tür**; MW'de yoktur,

TS'de ise "alkollü içki" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizce win, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *wīn*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *wīn* 'şarap', her ikisinin değişi de Latinceden geçmiştir *vinum* 'şarap', belki orijinali IE değildir; eş anlamlısı Yunanca kaynaklara göre *oinos* 'şarap',bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. Şerāb" olarak verilmiştir.

7.1.8. rakı/raki

TS: *is. Ar. 'araḳī.* Üzüm, incir, erik vb. meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki, aslansütü

1. Alan: -

2. Tarif: Üzüm, incir, erik vb. meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: aslansütü

7. Tür: -

8. Referans: Ar. 'araḳī

MW: n (Turkish, from Arabic *'araqī,* lit., of liquor, from *'araq* liquor, arrack) (1675) a Turkish liqueur flavored with aniseed

[isim (Türkçeden geçmiştir, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *'araqī,* edebī, likör, *'araq*‘dan (likör) geçmiştir ‘rakı’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1675’de görülmüştür): anasonlu Türk likörü]

1. Alan: -

2. Tarif: anasonlu

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: Türk likörü

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: Türkçeden geçmiştir, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *'araqī,* edebī, likör, *'araq*‘dan (likör) geçmiştir ‘rakı’, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1675’de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	+	-
6	**Eş Ad**	-	+
7	**Tür**	-	-
8	**Referans**	+	+
	Toplam	3	3

Rakı içeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "anasonlu", TS'de ise " Üzüm, incir, erik vb. meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki" olarak verilmiştir. **İşlev ve bölge**; her iki sözlükte de yoktur. **Cins**; MW'de "Türk likörü" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; MW'de yoktur, TS'de ise "aslan sütü" olarak verilmiştir. **Tür**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Türkçeden geçmiştir, Türkçeye Arapçadan geçmiştir *'araqī,* edebī, likör, *'araq*'dan (likör) geçmiştir 'rakı', bu kelime ilk olarak İngilizcede 1675'de görülmüştür", TS'de ise "Ar. 'araḳī " olarak verilmiştir.

7.1.9. punç/punch

TS: *is. İng. Punch.* Çeşitli meyve suları ve alkol karışımıyla yapılan bir tür içki

1. Alan: -

2. Tarif: çeşitli meyve suları ve alkol karışımıyla yapılan bir tür içki

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: İng. Punch

MW: n (perh. fr. Hindi&Urdu *pā̃c* five, fr. Skt *pañca;* akin to Gk *pente* five; fr. its orig. having five ingredients — more at FIVE) (1632) a hot or cold drink that is usually a combination of hard liquor, wine, or beer and nonalcoholic beverages; *also*: a drink that is a mixture of nonalcoholic beverages

[isim (belki Hint&Urdu dilinden geçmiştir *pā̃c* "beş", Hint&Urdu diline Sanskritçeden geçmiştir *pañca*, eş anlamlısı Yunanca *pente* 'beş', orjinali 5 malzeme içerir- daha fazlası için bkz FIVE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1632'de görülmüştür): sert içki, şarap veya bira ve alkolsüz içeceklerin karışımı sıcak veya soğuk içecek; ayrıca: alkolsüz içeceklerin bir karışımı olan bir içecek]

1. Alan: -

2. Tarif: sert içki, şarap veya bira ve alkolsüz içeceklerin karışımı

alkolsüz içeceklerin bir karışımı olan bir içecek

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: sıcak veya soğuk içecek

8. Referans: belki Hint&Urdu dilinden geçmiştir *pā̃c* "beş", Hint&Urdu diline Sanskritçeden geçmiştir *pañca*, eş anlamlısı Yunanca *pente* 'beş',

orjinali 5 malzeme içerir- daha fazlası için bkz FIVE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1632'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	-	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	+	-
8	**Referans**	+	+
	Toplam	3	2

Punç içeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "sert içki, şarap veya bira ve alkolsüz içeceklerin karışımı alkolsüz içeceklerin bir karışımı olan bir içecek", TS'de ise "çeşitli meyve suları ve alkol karışımıyla yapılan bir tür içki" olarak verilmiştir. **İşlev, bölge, cins** ve **eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de "sıcak veya soğuk içecek" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans**; MW'de "belki Hint&Urdu dilinden geçmiştir *pãc* "beş", Hint&Urdu diline Sanskritçeden geçmiştir *pañca*, eş anlamlısı Yunanca *pente* 'beş', orjinali 5 malzeme içerir-daha fazlası için bkz FIVE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1632'de görülmüştür", TS'de ise "İng. Punch" olarak verilmiştir.

7.1.10. viski/whiskey

TS: *is. İng. Whisky.* Tahıllar malt yapılarak şekerlendirildikten ve gereği kadar mayalandıktan sonra damıtılarak elde edilen alkollü içki

1. Alan: -

2. Tarif: Tahıllar malt yapılarak şekerlendirildikten ve gereği kadar mayalandıktan sonra damıtılarak elde edilen

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: -

6. Eş Ad: -

7. Tür: alkollü içki

8. Referans: İng. Whisky

MW: n, pl whiskeys or whiskies (Ir *uisce beatha* & ScGael *uisge beatha,* lit., water of life) (1715) a liquor distilled from fermented wort (as that obtained from rye, corn, or barley mash)

[isim, çoğulu whiskeys ya da whiskies (İrlandaca *uisce beatha* & İskoçca *uisge beatha,* edebī, 'hayat suyu', bu kelime ilk olarak İngilizcede 1715'de görülmüştür): fermente edilmiş arpa mayasından (çavdar, mısır ya da arpa püresinden de elde edilir) damıtılarak yapılan bir likör]

1. Alan: -

2. Tarif: fermente edilmiş arpa mayasından (çavdar, mısır ya da arpa püresinden de elde edilir) damıtılarak yapılan bir likör

3. İşlev: -

4. Bölge: -

5. Cins: likör

6. Eş Ad: -

7. Tür: -

8. Referans: İrlandaca *uisce beatha* & İskoçca *uisge beatha,* edebī, 'hayat suyu', bu kelime ilk olarak İngilizcede 1715'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	-
2	**Tarif**	+	+
3	**İşlev**	-	-
4	**Bölge**	-	-
5	**Cins**	+	-
6	**Eş Ad**	-	-
7	**Tür**	-	+
8	**Referans**	+	+
	Toplam	3	3

Viski içeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif**; MW'de "fermente edilmiş arpa mayasından (çavdar, mısır ya da arpa

püresinden de elde edilir) damıtılarak yapılan bir likör", TS'de ise " Tahıllar malt yapılarak şekerlendirildikten ve gereği kadar mayalandıktan sonra damıtılarak elde edilen" olarak verilmiştir. **İşlev ve bölge**; her iki sözlükte de yoktur. **Cins**; MW'de "likör" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de yoktur, TS'de ise "alkollü içki" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "İrlandaca *uisce beatha* & İskoçca *uisge beatha*, edebī, 'hayat suyu', bu kelime ilk olarak İngilizcede 1715'de görülmüştür", TS'de ise "İng. Whisky" olarak verilmiştir.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ															
		ALAN		TARİF		İŞLEV		BÖLGE		CİNS		EŞ AD		TÜR		REFERANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
İ Ç E C E K L E R	Çay	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+
	Süt	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-
	Kahve	-	+	+	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	+
	Soda	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
	Limonata	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
	Bira	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
	Şarap	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+
	Rakı	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+
	Punç	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
	Viski	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+
	Toplam	0	2	10	10	2	2	1	2	2	1	0	3	2	4	10	9
	Yüzde %	0	20	90	100	20	20	10	20	20	10	0	30	20	40	100	90

7.2. TEMA TABLOSU

7.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Alan ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %20'dir. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %0, MBTS'de %0'dır. OD'de 'rakı' maddesinin tanımı yer almamaktadır. Bu durumda alan ölçütü İngilizce sözlüklerde hiç kullanılmamakta ve Türkçe sözlüklerde ise düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Tarif ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda İngilizce sözlüklerde tarif ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

İşlev ölçütü için MW'de 2, TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %20'dir. Bu durumda işlev ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Bölge ölçütü için MW'de 1 TS'de ise toplam 2 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %10'a %20'dir. Bu durumda bölge ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Cins ölçütü için MW'de 2, TS'de ise toplam 1 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %10'dur. Bu durumda cins ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 3 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %30'dur. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %10, MBTS'de %0'dır. Bu durumda eş ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Tür ölçütü için MW'de 2 TS'de ise toplam 4 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %40'dır. Test sözlüklerine baktığımızda

OALD'de %60, MBTS'de %50'dir. Bu durumda tür ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %90'dır. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

8. BÖLÜM

YİYECEK TEMASI

8.1. YİYECEK ADLARI

8.1.1. sandviç/sandwich

TS: *is. İng. Sandwich.* İki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir, sucuk vb. konularak hazırlanan yiyecek

1. Tarif: İki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir, sucuk vb. konularak hazırlanan yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: İng. Sandwich

MW: n (John Montagu, 4th Earl of *Sandwich* †1792 Eng. diplomat) (1762) 1a**:** two or more slices of bread or a split roll having a filling in between b**:** one slice of bread covered with food

[isim (John Montagu, *Sandwich* 4. Kontu†1792 İngiliz diplomat, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1792'de görülmüştür): 1a: ortasında dolgu malzemesi olan iki veya daha fazla dilim ya da bölünmüş ekmek b: üzerinde yiyecek bulunan bir dilim ekmek]

1. **Tarif:** ortasında dolgu malzemesi olan iki veya daha fazla dilim ya da bölünmüş ekmek

   üzerinde yiyecek bulunan bir dilim ekmek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: John Montagu, *Sandwich* 4. Kontu†1792 İngiliz diplomat, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1792'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Tür**	-	-
4	**Yer**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	2	2

Sandviç yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "ortasında dolgu malzemesi olan iki veya daha fazla dilim ya da bölünmüş ekmek", TS'de ise "İki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir, sucuk vb. konularak hazırlanan yiyecek" olarak verilmiştir. **Eş ad**, **tür** ve **yer** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "John Montagu, *Sandwich* 4. Kontu†1792 İngiliz diplomat, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1792'de görülmüştür", TS'de ise "İng. Sandwich" olarak verilmiştir.

8.1.2. ekmek/bread

TS: *is.* Tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, sacda veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek

1. Tarif: Tahıl unundan yapılmış hamurun pişirilmesiyle yapılan yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: fırında, sacda veya tandırda

5. Referans: -

MW: n (ME *breed*, fr. OE *brēad;* akin to OHG *brōt* bread, OE *brēowan* to brew) (bef. 12c) a usu. baked and leavened food made of a mixture whose basic constituent is flour or meal

[isim (Orta İngilizcede *breed*, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *brēad*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *brōt* "ekmek", Eski İnglizce *brēowan*'dan brew olmuştur, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): ana bileşeni un veya elenmemiş kaba un karışımıyla yapılan genellikle pişirilmiş ve mayalı yiyecek]

1. Tarif: ana bileşeni un veya elenmemiş kaba un karışımıyla yapılan pişirilmiş yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: mayalı

4. Yer: -

5. Referans: Orta İngilizcede *breed*, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *brēad*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *brōt* "ekmek", Eski İnglizce *brēowan*'dan brew olmuştur, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**-**	**-**
3	**Tür**	**+**	**-**
4	**Yer**	**-**	**+**
5	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	3	2

Ekmek yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "ana bileşeni un veya elenmemiş kaba un karışımıyla yapılan pişirilen yiyecek", TS'de ise "Tahıl ununda yapılmış hamurun pişirilmesiyle yapılan yiyecek" olarak verilmiştir. **Eş ad**, her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de "mayalı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Yer**; MW'de yoktur, TS'de ise "fırında, sacda ya da tandırda" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede *breed*, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *brēad*; eş anlamlısı, Eski Yüksek Almancada *brōt* "ekmek", Eski İnglizce *brēowan*'dan brew olmuştur, bu

kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

8.1.3. pizza/pizza

TS: *is. İt. Pizza.* Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanıp fırında pişirilen pide

1. Tarif: Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanıp

2. Eş Ad: -

3. Tür: pide

4. Yer: fırında pişirilen

5. Referans: İt. Pizza

MW: n (It, perh. of Gmc origin; akin to OHG *bizzo, pizzo* bite, bit, *bīzan* to bite — more at BITE) (1845) a dish made typically of flattened bread dough spread with a savory mixture usually including tomatoes and cheese and often other toppings and baked —called also *pizza pie*

[isim (İtalyan belki de Alman kökenli; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bizzo, pizzo* "ısırık", "lokma" *bīzan*'dan bite olmuştur, daha fazlası için bkz BITE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1845'de görülmüştür): genellikle üzeri lezzetli domates, peynir ve sıklıkla başka malzeme karışımı

ile örtülü, tipik olarak basık ekmek hamurundan yapılan ve pişirilen bir yemek- ayrıca *pizza pie* olarak da adlandırılır]

1. Tarif: genellikle üzeri lezzetli domates, peynir ve sıklıkla başka malzeme karışımı ile örtülü, tipik olarak basık ekmek hamurundan yapılan ve pişirilen bir yemek

2. Eş Ad: pizza pie

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: İtalyan belki de Alman kökenli; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bizzo, pizzo* "ısırık", "lokma" *bīzan*'dan bite olmuştur, daha fazlası için bkz BITE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1845'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	+	+
2	**Eş Ad**	+	-
3	**Tür**	-	+
4	**Yer**	-	+
5	**Referans**	+	+
	Toplam	3	4

Pizza yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "genellikle üzeri lezzetli domates, peynir ve sıklıkla başka malzeme karışımı ile örtülü, tipik olarak basık ekmek hamurundan yapılan ve pişirilen bir yemek", TS'de ise "Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanıp" olarak verilmiştir. **Eş ad**, MW'de "pizza

pie" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Tür;** MW'de yoktur, TS'de ise "pide" olarak verilmiştir. **Yer;** MW'de yoktur, TS'de ise "fırında pişirilen" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "İtalyan belki de Alman kökenli; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *bizzo, pizzo* "ısırık", "lokma" *bīzan*'dan bite olmuştur, daha fazlası için bkz BITE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1845'de görülmüştür", TS'de ise "İt. Pizza" olarak verilmiştir.

8.1.4. cips/chip

TS: *is.İng. Chips.* İnce, yuvarlak kesilerek kızartılmış patates

1. Tarif: İnce, yuvarlak kesilerek kızartılmış patates

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: İng. Chips

MW: n (ME; akin to OE –*cippian)* (14c) 1b**:** a small piece of food: as (1) **:** a small thin slice of food; *esp***:** POTATO CHIP (2) **:** FRENCH FRY (3) **:** a small cone-shaped bit of food often used for baking <chocolate>

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski İngilizcede –*cippian,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): 1b: küçük ince bir parça yiyecek: özellikle PATATES CİPSİ (2): PATATES

KIZARTMASI gibi küçük ince bir dilim yiyecek (3): genellikle kızartılan küçük, koni şeklinde tek lokmalık yiyecek <çikolata>

1. Tarif: küçük parça yiyecek

küçük, ince bir dilim yiyecek

genellikle kızartılan küçük, koni şeklinde tek lokmalık yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: patates cipsi

patates kızartması

çikolata

4. Yer: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski İngilizcede – *cippian,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**-**	**-**
3	**Tür**	**+**	**-**
4	**Yer**	**-**	**-**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	2

Cips yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "küçük parça yiyecek" ve "küçük, ince bir dilim yiyecek", TS'de ise "İnce, yuvarlak kesilerek

kızartılmış patates", "genellikle kızartılan küçük, koni şeklinde tek lokmalık yiyecek" olarak verilmiştir. **Eş ad**, her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de "patates cipsi", "patates kızartması" ev "çikolata" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Yer** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir; eş anlamlısı Eski İngilizcede *–cippian*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "İng. Chips" olarak verilmiştir.

8.1.5. çikolata/chocolate

TS: *is. İt. Cioccolata.* Kakaonun içerisine şeker, süt, fıstık, fındık vb. katılarak yapılan bir tür tatlı yiyecek

1. Tarif: Kakaonun içerisine şeker, süt, fıstık, fındık vb. katılarak yapılan

2. Eş Ad: -

3. Tür: tatlı yiyecek

4. Yer: -

5. Referans: İt. Cioccolata

MW: n (Sp, fr. Nahuatl *chocolātl,* prob. alter. of eastern Nahuatl dial. *chikolātl,* fr. *chikolli* hook (prob. used to refer to the beater used to mix chocolate with water) + *ātl* water, liquid) (1604) a food prepared from ground roasted cacao beans

[isim (İspanyolcadan geçmiştir, İspanyolcaya Nahuatl'dan geçmiştir *chocolātl*, muhtemelen doğu Nauthual diyalektinin değişiği *chikolātl*, doğu Nauthual diyalektine *chikolli*'den geçmiştir "kanca", (muhtemelen su ve çikolata karışımı için kullanılan çırpıcıyı anlatmak için kullanılır) + *ātl* "su", "sıvı", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür): öğütülmüş, kavrulmuş kakao çekirdekleri ile hazırlanan bir yiyecek]

1. Tarif: öğütülmüş, kavrulmuş kakao çekirdekleri ile hazırlanan bir yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: İspanyolcadan geçmiştir, İspanyolcaya Nahuatl'dan geçmiştir *chocolātl*, muhtemelen doğu Nauthual diyalektinin değişiği *chikolātl*, doğu Nauthual diyalektine *chikolli*'den geçmiştir "kanca", (muhtemelen su ve çikolata karışımı için kullanılan çırpıcıyı anlatmak için kullanılır) + *ātl* "su", "sıvı", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Tür**	-	+
4	**Yer**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Çikolata yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "öğütülmüş, kavrulmuş kakao çekirdekleri ile hazırlanan bir yiyecek", TS'de ise "Kakaonun içerisine şeker, süt, fıstık, fındık vb. katılarak yapılan" olarak verilmiştir. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür;** MW'de yoktur, TS'de ise "tatlı yiyecek" olarak verilmiştir. **Yer;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "İspanyolcadan geçmiştir, İspanyolcaya Nahuatl'dan geçmiştir *chocolātl*, muhtemelen doğu Nauthual diyalektinin değişiği *chikolātl*, doğu Nauthual diyalektine *chikolli*'den geçmiştir "kanca", (muhtemelen su ve çikolata karışımı için kullanılan çırpıcıyı anlatmak için kullanılır) + *ātl* "su", "sıvı", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1604'de görülmüştür", TS'de ise "İt. Cioccolata" olarak verilmiştir.

8.1.6. kek/cake

TS: *is. İng. Cake.* Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak fırında pişirilen tatlı çörek

1. Tarif: Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak pişirilen

2. Eş Ad: -

3. Tür: tatlı çörek

4. Yer: fırında

5. Referans: İng. Cake

MW: n (ME, fr. ON *kaka;* akin to OHG *kuocho* cake) (13c) a sweet baked food made from a dough or thick batter usually containing flour and sugar and often shortening, eggs, and a raising agent (as baking powder)

[isim (Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *kaka*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *kuocho* "kek" bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür): genellikle un, şeker ve sıklıkla katı yağ, yumurta ve kabartıcı (kabartma tozu gibi) içeren, hamur ya da kalın pasta hamurundan yapılan tatlı ve pişmiş yiyecek]

1. Tarif: genellikle un, şeker ve sıklıkla katı yağ, yumurta ve kabartıcı (kabartma tozu gibi) içeren, hamur ya da kalın pasta hamurundan yapılan pişmiş yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: tatlı

4. Yer: -

5. Referans: Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *kaka*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *kuocho* "kek" bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**-**	**-**
3	**Tür**	**+**	**+**
4	**Yer**	**-**	**+**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	4

Kek yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif;** MW'de "genellikle un, şeker ve sıklıkla katı yağ, yumurta ve kabartıcı (kabartma tozu gibi) içeren, hamur ya da kalın pasta hamurundan yapılan pişmiş yiyecek", TS'de ise "Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak pişirilen" olarak verilmiştir**. Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür;** MW'de "tatlı", TS'de ise "tatlı çörek" olarak verilmiştir. **Yer;** MW'de yoktur, TS'de ise "fırında" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceye Eski Norveççeden geçmiştir *kaka*; eş anlamlısı Eski Yüksek Almancada *kuocho* "kek" bu kelime ilk olarak İngilizcede 13. yy'da görülmüştür", TS'de ise "İng. Cake" olarak verilmiştir.

8.1.7. turta/pie

TS: *is. İt. Torta.* Üzeri yufka kaplı, meyveli veya kakaolu bir pasta çeşidi

1. Tarif: Üzeri yufka kaplı, meyveli veya kakaolu

2. Eş Ad: -

3. Tür: bir pasta çeşidi

4. Yer: -

5. Referans: *İt. Torta*

MW: n (ME) (14c) a dessert consisting of a filling (as of fruit or custard) in a pastry shell or topped with pastry or both

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): pasta kabuğunun altında ya da üstünde veya her ikisinde de meyve/krema dolgusu içeren tatlı]

1. Tarif: pasta kabuğunun altında ya da üstünde veya her ikisinde de meyve/krema dolgusu içeren

2. Eş Ad: -

3. Tür: tatlı

4. Yer: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Tarif**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Tür**	+	+
4	**Yer**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	3	3

Turta yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "pasta kabuğunun altında ya da üstünde veya her ikisinde de meyve/krema dolgusu içeren", TS'de ise "Üzeri yufka kaplı, meyveli veya kakaolu" olarak verilmiştir. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür**; MW'de "tatlı", TS'de ise "bir pasta çeşidi" olarak verilmiştir. **Yer**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de

"Orta İngilizceden geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "İt. Torta" olarak verilmiştir.

8.1.8. bisküvi/biscuit

TS: *is. Fr. Biscuit.* Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek kuru pasta türü

1. Tarif: Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek

2. Eş Ad: -

3. Tür: kuru pasta türü

4. Yer: -

5. Referans: Fr. Biscuit

MW: n, pl biscuits also biscuit (ME *bisquite,* fr. AF *besquit,* fr. (*pain*) *besquit* twice-cooked bread) (14c) a: any of various hard or crisp dry baked products: as (1)*British***:** CRACKER 4 (2) *British***:** COOKIE

[isim, çoğulu biscuits hem de biscuit (Orta İngilizcede *bisquite,* Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *besquit,* Anglo-Fransızcaya (acı) *besquit* çifte kavrulmuş ekmekten geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): a: sert ya da çıtır, kuru, pişmiş çeşitli ürünlerden herhangi biri: (1) İngilizlerdeki: KRAKER gibi, 4 (2) İngiliz: KURABİYESİ]

1. Tarif: sert ya da çıtır, kuru, pişmiş çeşitli ürünlerden herhangi biri

2. Eş Ad: İngilizlerdeki kraker

İngiliz kurabiyesi

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: Orta İngilizcede *bisquite*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *besquit,* Anglo-Fransızcaya (acı) *besquit* çifte kavrulmuş ekmekten geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**+**	**-**
3	**Tür**	**-**	**+**
4	**Yer**	**-**	**-**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	3

Bisküvi yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "sert ya da çıtır, kuru, pişmiş çeşitli ürünlerden herhangi biri", TS'de ise "Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek" olarak verilmiştir. **Eş ad**, MW'de "İngilizlerdeki kraker" ve "İngiliz kurabiyesi" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Tür;** MW'de yoktur, TS'de ise "kuru pasta türü" olarak verilmiştir. **Yer;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizcede *bisquite,* Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *besquit,* Anglo-Fransızcaya (acı) *besquit* çifte kavrulmuş ekmekten geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Fr. Biscuit" olarak verilmiştir.

8.1.9. omlet/omelet/omelette

TS: *is. Fr. Omlette.* Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak tavada pişirilen bir yemek

1. Tarif: Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak pişirilen bir yemek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: tavada

5. Referans: Fr. Omlette

MW: omelet or omelette, n (F *omelette,* alter. of MF *amelette, alemette,* alter. of *alemelle* thin plate, ultim. fr. L *lamella,* dim. of *lamina)* (ca 1611) beaten eggs cooked without stirring until set and served folded in half

[omelet veya omelette, isim (Fransızcadan geçmiştir *omelette,* Orta Fransızcadaki *amelette*'nin değişiği, "ince tabak" anlamındaki, *alemelle*'nin değişiği, sonuç Fransızcaya Latinceden geçmiştir *lamella, lamina*'nın kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1611 dolaylarında görülmüştür): çırpılmış yumurtalar koyulaşana, servis yapılana ve ikiye katlanana kadar karıştırılmadan pişirilir]

1. Tarif: çırpılmış yumurtalar koyulaşana, servis yapılana ve ikiye katlanana kadar karıştırılmadan pişirilir

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: Fransızcadan geçmiştir *omelette*, Orta Fransızcadaki *amelette*'nin değişiği, "ince tabak" anlamındaki, *alemelle*'nin değişiği, sonuç Fransızcaya Latinceden geçmiştir *lamella, lamina*'nın değişiği, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1611 dolaylarında görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Tarif**	**+**	**+**
2	**Eş Ad**	**-**	**-**
3	**Tür**	**-**	**-**
4	**Yer**	**-**	**+**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	2	3

Omlet yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "çırpılmış yumurtalar koyulaşana, servis yapılana ve ikiye katlanana kadar karıştırılmadan pişirilir", TS'de ise "Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak pişirilen bir yemek" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **tür** her iki sözlükte de yoktur. **Yer**; MW'de yoktur, TS'de ise "tavada" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Fransızcadan geçmiştir *omelette,* Orta Fransızcadaki *amelette*'nin değişiği, "ince tabak" anlamındaki, *alemelle*'nin değişiği, sonuç Fransızcaya Latinceden geçmiştir *lamella, lamina*'nın

değişiği, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1611 dolaylarında görülmüştür", TS'de ise "Fr. Omelette" olarak verilmiştir.

8.1.10. reçel/jam

TS: *is. Far. Rīçâl* Meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan tatlı

1. Tarif: Meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan

2. Eş Ad: -

3. Tür: tatlı

4. Yer: -

5. Referans: Far. Rīçâl

MW: n (prob. fr. [1]*jam*) (origin unknown) (ca 1736) a food made by boiling fruit and sugar to a thick consistency

[isim (muhtemelen [1]*jam*'den geçmiştir, kökeni bilinmemektedir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1736 dolaylarında görülmüştür): kaynayan meyve ve şekerin koyu bi kıvama erişmesi ile yapılan bir yiyecek]

1. Tarif: kaynayan meyve ve şekerin koyu bi kıvama erişmesi ile yapılan bir yiyecek

2. Eş Ad: -

3. Tür: -

4. Yer: -

5. Referans: muhtemelen [1]*jam*'den geçmiştir, kökeni bilinmemektedir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1736 dolaylarında görülmüştür

		MW	TS
1	**Tarif**	+	+
2	**Eş Ad**	-	-
3	**Tür**	-	+
4	**Yer**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Reçel yiyeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **tarif**; MW'de "kaynayan meyve ve şekerin koyu bi kıvama erişmesi ile yapılan bir yiyecek", TS'de ise "Meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan" olarak verilmiştir. **Eş ad**; her iki sözlükte de yoktur. **Tür;** MW'de yoktur, TS'de ise "tatlı" olarak verilmiştir. **Yer;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "muhtemelen [1]*jam*'den geçmiştir, kökeni bilinmemektedir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1736 dolaylarında görülmüştür", TS'de ise "Far. Rīçâl" olarak verilmiştir.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ									
		TARİF		EŞ AD		TÜR		YER		REFERANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
YİYECEKLER	Sandviç	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+
	Ekmek	+	+	-	-	+	-	-	+	+	-
	Pizza	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+
	Cips	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+
	Çikolata	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+
	Kek	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+
	Turta	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
	Bisküvi	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+
	Omlet	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
	Reçel	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+
	Toplam	10	10	2	0	4	6	0	4	10	9
	Yüzde %	100	100	20	0	40	60	0	40	100	90

8.2. TEMA TABLOSU

8.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Tarif ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda tarif ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 2, TS'de ise toplam 0 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %20'ye %0'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %20, MBTS'de %10'dur. Bu durumda eş ad ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Tür ölçütü için MW'de 4, TS'de ise toplam 6 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %40'a %60'dır. Bu durumda tür ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Yer ölçütü için MW'de 0 TS'de ise toplam 40 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %40'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %20, MBTS'de %30'dur. Bu durumda yer ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 9 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %90'dır. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

9. BÖLÜM

GİYECEK TEMASI

9.1. GİYECEK ADLARI

9.1.1. ayakkabı/shoe

TS: *is.* Genellikle sokakta giyilen ve altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek, başmak, pabuç

1. Yer: genellikle sokakta giyilen

2. Tarif: altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek

3. Eş Ad: başmak

pabuç

4. Cinsiyet: -

5. Referans: -

MW: n (ME *shoo,* fr. OE *scōh;* akin to OHG *scuoh* shoe) (bef. 12c) an outer covering for the human foot typically having a thick or stiff sole with an attached heel and an upper part of lighter material (as leather)

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir shoo, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *scōh*; eş anlamlısı Eski Yüskek Almancada *scuoh* 'ayakkabı', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür):

tipik olarak kalın ve sert tabanına iliştirilmiş topuğu ve üst kısmının deri gibi haifif materyali olan insan ayağı için bir dış koruma]

1. Yer: insan ayağı

2. Tarif: tipik olarak kalın ve sert tabanına iliştirilmiş topuğu ve üst kısmının deri gibi haifif materyali olan

dış koruma

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir shoo, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *scōh*; eş anlamlısı Eski Yüskek Almancada *scuoh* 'ayakkabı', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Yer**	+	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	+
4	**Cinsiyet**	-	-
5	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Ayakkabı giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer;** MW'de "insan ayağı", TS'de ise "genellikle sokakta giyilen" olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "tipik olarak kalın ve sert tabanına iliştirilmiş topuğu ve üst kısmının deri gibi haifif materyali olan" ve "dış koruma", TS'de ise "altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur,

TS'de ise "başmak" ve "pabuç" olarak verilmiştir. **Cinsiyet;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir shoo, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *scōh*; eş anlamlısı Eski Yüskek Almancada *scuoh* 'ayakkabı', bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

9.1.2. çorap/sock

TS: *is. Far. Cûrâb.* Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek

1. Yer: ayağa giyilen giyecek

2. Tarif: Pamuk, yün vb.nden örülen

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Far. Cûrâb

MW: n pl socks also pl sox (ME *socke,* fr. OE *socc,* fr. L *soccus*) (bef. 12c) a knitted or woven covering for the foot usually worn under shoes and extending above the ankle and sometimes to the knee

[isim, çoğul socks ya da sox (Orta İngilizceden geçmiştir *socke,* Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *socc*, Eski İngilizceye Latinceden geçmiştir *soccus,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): genellikle ayakkabıların içine giyilen, bilek üzerine kadar ve bazen de dize kadar uzayan, ayak için örülmüş ya da dokunmuş bir koruma]

1. Yer: ayak için

2. Tarif: genellikle ayakkabıların içine giyilen, bilek üzerine kadar ve bazen de dize kadar uzayan

örülmüş ya da dokunmuş bir koruma

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir *socke*, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *socc*, Eski İngilizceye Latinceden geçmiştir *soccus*, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Yer**	**+**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**-**	**-**
4	**Cinsiyet**	**-**	**-**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	3

Çorap giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "ayak için", TS'de ise "ayağa giyilen giyecek" olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "genellikle ayakkabıların içine giyilen, bilek üzerine kadar ve bazen de dize kadar uzayan" ve "örülmüş ya da dokunmuş bir koruma", TS'de ise "Pamuk, yün vb.nden örülen" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir *socke*, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *socc*, Eski İngilizceye Latinceden

geçmiştir *soccus,* bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Far. Cûrâb" olarak verilmiştir.

9.1.3. pantolon/pant

TS: *is. Fr. Pantolon.* Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek

1. Yer: -

2. Tarif: Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Fr. Pantalon

MW: n (short for *pantaloons*) (1840) an outer garment covering each leg separately and usu. extending from the waist to the ankle —usu. used in pl.

[isim (*pantaloons*'un kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1840'da görülmüştür): genellikle belden ayak bileklerine kadar uzayan ve her bir bacağı kaplayan dış giysi- genellikle çoğul olarak kullanılır]

1. Yer: her bir bacağı kaplayan

2. Tarif: genellikle belden ayak bileklerine kadar uzayan

dış giysi

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: *pantaloons*'un kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1840'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Yer**	+	-
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	-
4	**Cinsiyet**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	3	2

Pantolon giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "her bir bacağı kaplayan", TS'de ise yoktur. **Tarif;** MW'de "genellikle belden ayak bileklerine kadar uzayan" ve "dış giysi", TS'de ise "Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "*pantaloons*'un kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1840'da görülmüştür", TS'de ise "Fr. Pantalon" olarak verilmiştir.

9.1.4. elbise/dress

TS: *is. Ar. Elbise.* Giysi

1. Yer: -

2. Tarif: -

3. Eş Ad: giysi

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Ar. Elbise

MW: n (1606) an outer garment (as for a woman or girl) usu. consisting of a one-piece bodice and skirt

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 1606'da görülmüştür): genellikle tek-parça korse ve etekten oluşan, kadın veya kız için dış giysi]

1. Yer: -

2. Tarif: genellikle tek-parça korse ve etekten oluşan

dış giysi

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: kadın veya kız için

5. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 1606'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Yer**	**-**	**-**
2	**Tarif**	**+**	**-**
3	**Eş Ad**	**-**	**+**
4	**Cinsiyet**	**+**	**-**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	2

Elbise giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif;** MW'de "genellikle tek-parça korse ve etekten oluşan" ve "dış giysi" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "giysi" olarak verilmiştir. **Cinsiyet**; MW'de "kadın veya kız için" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 1606'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Elbise" olarak verilmiştir.

9.1.5. ceket/jacket

TS: *is. Fr. Jaquette.* Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu üst giysisi

1. Yer: üst giysisi

2. Tarif: genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: Erkeklerin ve kadınların giydiği

5. Referans: Fr. Jaquette

MW: n (ME *jaket,* fr. AF *jackés,* pl., dim. of MF *jaque* short jacket, fr. *jacques* peasant, fr. the name *Jacques* James) (15c) a garment for the upper body usu. having a front opening, collar, lapels, sleeves, and pockets

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir *jaket,* Anglo-Fransızcadan geçmiştir *jackés*, çoğul, kısaltılmışı Orta İngilizcede *jaque* 'kısa ceket', *jacques*'den geçmiştir "köylü", isim olan Jacques'den geçmiştir "James", bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): genellikle yakası, klapası, kolları ve cepleri olan önden düğmeli olan üst beden için giysi]

1. Yer: üst beden için giysi

2. Tarif: genellikle yakası, klapası, kolları ve cepleri olan önden düğmeli olan

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir *jaket,* Anglo-Fransızcadan geçmiştir *jackés*, çoğul, kısaltılmışı Orta İngilizcede *jaque* 'kısa ceket', *jacques*'den geçmiştir "köylü", isim olan Jacques'den geçmiştir "James", bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Yer**	+	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	-
4	**Cinsiyet**	-	+
5	**Referans**	+	+
	Toplam	3	4

Ceket giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "üst beden için giysi", TS'de ise "üst giysisi" olarak verilmiştir**. Tarif;** MW'de "genellikle yakası, klapası, kolları ve cepleri olan önden düğmeli olan", TS'de ise "genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu" olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Cinsiyet**; MW'de yoktur, TS'de ise "Erkeklerin ve kadınların giydiği" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir *jaket,* Anglo-Fransızcadan geçmiştir *jackés*, çoğul, kısaltılmışı Orta İngilizcede *jaque* 'kısa ceket', *jacques*'den geçmiştir "köylü", isim olan Jacques'den geçmiştir "James", bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Fr. Jaquette" olarak verilmiştir.

9.1.6. kazak/jersey

TS: *is. Fr. Casaque.* Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme üst giysisi

1. Yer: üst giysisi

2. Tarif: Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Fr. casaque

MW: n, pl jerseys (*Jersey*, one of the Channel Islands) (1587) a plain weft-knitted fabric made of wool, cotton, nylon, rayon, or silk and used esp. for clothing

[isim, çoğulu jerseys (*Jersey*, Kanal adalarından biri, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1587'de görülmüştür): sade yünden, pamuktan, naylondan, rayondan ya da ipekten yapılan ve özellikle giyim için kullanılan atkılı örgü]

1. Yer: -

2. Tarif: sade yünden, pamuktan, naylondan, rayondan ya da ipekten yapılan ve özellikle giyim için kullanılan atkılı örgü

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Jersey, Kanal adalarından biri, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1587'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Yer**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**-**	**-**
4	**Cinsiyet**	**-**	**-**
5	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	2	3

Kazak giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de yoktur, TS'de ise "üst giysisi" olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "sade yünden, pamuktan, naylondan, rayondan ya da ipekten yapılan ve özellikle giyim için kullanılan atkılı örgü", TS'de ise "Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Jersey, Kanal adalarından biri, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1587'de görülmüştür", TS'de ise "Fr. Casaque" olarak verilmiştir.

9.1.7. mont/coat

TS: *is.* Kumaştan veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cepleri bulunan, gömlek, hırka vb. üzerine giyilen kısa, hafif giysi

1. Yer: gömlek, hırka vb. üzerine giyilen

2. Tarif: Kumaştan veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cepleri bulunan

kısa, hafif giysi

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: -

MW: n, often attrib (ME *cote,* fr. AF, of Germanic origin; akin to OHG *kozza* coarse wool mantle) (14c) an outer garment worn on the upper body and varying in length and style according to fashion and use

[isim, niteliyici (Orta İngilizceden geçmiştir *cote*, Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir, Alman asıllıdır; eş anlamlısı, Eski Yüksek Alamnacada koza "büyük yün gömlek", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): uzunluğu ve tarzı modaya ve kullanıma bağlı olarak değişen üst bedene giyilen dış giysi]

1. Yer: üst bedene giyilen

2. Tarif: uzunluğu ve tarzı modaya ve kullanıma bağlı olarak değişen dış giysi

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir *cote*, Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir, Alman asıllıdır; eş anlamlısı, Eski Yüksek Alamnacada koza "büyük yün gömlek", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Yer**	**+**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**-**	**-**
4	**Cinsiyet**	**-**	**-**
5	**Referans**	**+**	**-**
	Toplam	3	2

Mont giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer;** MW'de "üst bedene giyilen", TS'de ise "gömlek, hırka vb. üzerine giyilen" olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "uzunluğu ve tarzı modaya ve kullanıma bağlı olarak değişen" ve "dış giysi", TS'de ise "Kumaştan veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cepleri bulunan" ve "kısa, hafif giysi" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir *cote*, Orta İngilizceye Anglo Fransızcadan geçmiştir, Alman asıllıdır; eş anlamlısı, Eski Yüksek Alamnacada koza "büyük yün gömlek", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

9.1.8. pijama/pajamas

TS: *is. Fr. Pyjama.* İki parçadan oluşan yatak giysisi

1. Yer: -

2. Tarif: İki parçadan oluşan yatak giysisi

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Fr. Pyjama

MW: n, pl (plural of *pajama*) (1800) a loose usu. two-piece lightweight suit designed especially for sleeping or lounging

[isim, çoğul (*pajama*'nın çoğulu, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1800'de görülmüştür): özellikle uyku ve dinlenme için tasarlanmış, hafif genellikle iki parçadan oluşan bol bir takım]

1. Yer: özellikle uyku ve dinlenme için tasarlanmış

2. Tarif: hafif genellikle iki parçadan oluşan bol bir takım

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: pajama'nın çoğulu, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1800'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Yer**	+	-
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	-
4	**Cinsiyet**	-	-
5	**Referans**	+	+
	Toplam	3	2

Pijama giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "özellikle uyku ve dinlenme için tasarlanmış", TS'de ise yoktur. **Tarif;** MW'de "hafif genellikle iki parçadan oluşan bol bir takım", TS'de ise "İki parçadan oluşan yatak giysisi" olarak verilmiştir. **Eş ad** ve **cinsiyet** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "pajama'nın çoğulu, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1800'de görülmüştür", TS'de ise "Fr. Pyjama" olarak verilmiştir.

9.1.9. terlik/slipper

TS: *is.* Genellikle ev içinde giyilen, deri, naylon vb. şeylerden yapılan, arkası açık, hafif ve türlü biçimlerde ev ayakkabısı

1. Yer: Genellikle ev içinde giyilen

2. Tarif: deri, naylon vb. şeylerden yapılan, arkası açık, hafif ve türlü biçimlerde

3. Eş Ad: ev ayakkabısı

4. Cinsiyet: -

5. Referans: -

MW: n (ME, fr. *slippen* to slip) (15c) a light low-cut shoe that is easily slipped on the foot

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir, *slippen*'dan geçmiştir ve slip olmuştur, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): ayağa kolayca geçen, hafif, topuksuz ayakkabı]

1. Yer: ayağa kolayca geçen

2. Tarif: hafif, topuksuz ayakkabı

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir, *slippen*'dan geçmiştir ve slip olmuştur, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	TS
1	**Yer**	+	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	+
4	**Cinsiyet**	-	-
5	**Referans**	+	-
	Toplam	3	3

Terlik giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "ayağa kolayca geçen", TS'de ise "Genellikle ev içinde giyilen" olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "hafif, topuksuz ayakkabı", TS'de ise "deri, naylon vb. şeylerden yapılan, arkası açık, hafif ve türlü biçimlerde" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "ev ayakkabısı" olarak verilmiştir. **Cinsiyet**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir, *slippen*'dan geçmiştir ve slip olmuştur, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

9.1.10. eldiven/glove

TS: *is.* Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan el giysisi

1. Yer: -

2. Tarif: Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan

3. Eş Ad: el giysisi

4. Cinsiyet: -

5. Referans: -

MW: n (ME, fr. OE *glōf;* akin to ON *glōfi* glove) (bef. 12c) a covering for the hand having separate sections for each of the fingers and the thumb and often extending part way up the arm

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *glōf*; eş anlamlısı Eski Norveçce *glōfi* "eldiven", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): her bir parmak ve baş parmak için tek tek bölümleri olan ve ele doğru uzayan bir kısmı olan el için bir koruma]

1. Yer: el

2. Tarif: her bir parmak ve baş parmak için tek tek bölümleri olan ve ele doğru uzayan bir kısmı olan

bir koruma

3. Eş Ad: -

4. Cinsiyet: -

5. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *glōf*; eş anlamlısı Eski Norveçce *glōfi* "eldiven", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Yer**	+	-
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	+
4	**Cinsiyet**	-	-
5	**Referans**	+	-
	Toplam	3	2

Eldiven giyeceğinin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **yer**; MW'de "el" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Tarif;** MW'de "her bir parmak ve baş parmak için tek tek bölümleri olan ve ele doğru uzayan bir kısmı olan" ve "bir koruma", TS'de ise "Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "el giysisi" olarak verilmiştir. **Cinsiyet**; her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir *glōf*; eş anlamlısı Eski Norveçce *glōfi* "eldiven", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur.

		ANLAM ÖLÇÜTLERİ									
		YER		TARİF		EŞ AD		CİNSİYET		REFERANS	
		MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS	MW	TS
GİYECEKLER	Ayakkabı	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
	Çorap	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+
	Pantolon	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+
	Elbise	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+
	Ceket	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+
	Kazak	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+
	Mont	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
	Pijama	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+
	Terlik	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-
	Eldiven	+	-	+	+	-	+	-	-	+	-
	Toplam	8	7	10	10	0	4	1	1	10	6
	Yüzde %	80	70	100	100	0	40	10	10	100	60

9.2. TEMA TABLOSU

9.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Yer ölçütü için MW'de 8, TS'de ise toplam 7 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %80'e %70'dir. Bu durumda yer ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Tarif ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda tarif ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 4 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %40'dır. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %20, MBTS'de %20'dir. Bu durumda tür ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Cinsiyet ölçütü için MW'de 1 TS'de ise toplam 1 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %10'a %10'dur. Bu durumda yer ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde düşük düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 6 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %60'dır. Bu durumda referans ölçütü İngilizce sözlükte yüksek düzeyde, Türkçe sözlükte ise orta düzeyde kullanılmaktadır.

10. BÖLÜM

ŞİİR TERİMLERİ TEMASI

10.1. ŞİİR TERİMLERİ ADLARI

10.1.1. şair/poet

TS: *is. Ar.Şâ'ir.* Şiir söyleyen veya yazan kimse

1. Alan: -

2. Tarif: Şiir söyleyen veya yazan kimse

3. Eş Ad: -

4. Referans: Ar. Şâ'ir

MW: n (ME, fr. AF *poete*, fr. L *poeta*, fr. Gk *poiētēs* maker, poet, fr. *poiein* to make; akin to Sanskrit *cinoti* he gathers, heaps up) (14c) one who writes poetry: a maker of verses

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *poete*, Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiētēs* "yaratıcı", "şair", Yunancaya "yapmak" anlamında olan *poiein*'dan geçmiştir; eş anlamlısı Sanskritçe *cinoti* "bir araya getirir, toplar ", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): şiir yazan kimse: mısraların yaratıcısı]

1. Alan: -

2. Tarif: şiir yazan kimse

3. Eş Ad: mısraların yaratıcısı

4. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *poete,* Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiētēs* "yaratıcı", "şair", Yunancaya "yapmak" anlamında olan *poiein*'dan geçmiştir; eş anlamlısı Sanskritçe *cinoti* "bir araya getirir, toplar ", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**-**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**+**	**-**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	2

Şair teriminin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif;** MW'de "şiir yazan kimse", TS'de ise "Şiir söyleyen veya yazan kimse" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "mısraların yaratıcısı" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *poete,* Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiētēs* "yaratıcı", "şair", Yunancaya "yapmak" anlamında olan *poiein*'dan geçmiştir; eş anlamlısı Sanskritçe *cinoti* "bir araya getirir, toplar ", bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Şâ'ir" olarak verilmiştir.

10.1.2. şiir/poem

TS: *is. Ar. Şi'r ed.* Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım

1. Alan: ed.

2. Tarif: Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi

3. Eş Ad: manzume

nazım

4. Referans: Ar. Şi'r

MW: n (MF *poeme,* fr. L *poema,* fr. Gk *poiēma,* fr. *poiein*) (15c) a composition in verse

[isim (Orta Fransızcadan geçmiştir *poeme*, Orta Fransızcaya Latinceden geçmiştir *poema*, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiēma*, Yunancaya *poiein*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür): mısralardan oluşan eser]

1. Alan: -

2. Tarif: mısralardan oluşan eser

3. Eş Ad: -

4. Referans: Orta Fransızcadan geçmiştir *poeme*, Orta Fransızcaya Latinceden geçmiştir *poema*, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiēma*, Yunancaya *poiein*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	-	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	+
4	**Referans**	+	+
	Toplam	2	4

Şiir teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "mısralardan oluşan eser", TS'de ise "Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "manzume" ve "nazım" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta Fransızcadan geçmiştir *poeme*, Orta Fransızcaya Latinceden geçmiştir *poema*, Latinceye Yunancadan geçmiştir *poiēma*, Yunancaya *poiein*'dan geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 15. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Şi'r" olarak verilmiştir.

10.1.3. mısra/verse

TS: *is. Ar. Mişrâ' ed.* Dize: Bir beyitte iki mısra bulunur

1. Alan: ed.

2. Tarif: Bir beyitte iki mısra bulunur

3. Eş Ad: dize

4. Referans: Ar. Mişrâ'

MW: n (ME *vers, fers,* fr. AF *vers* & OE *fers,* both fr. L *versus,* literally, turning, fr. *vertere* to turn — more at WORTH) (bef. 12c) a line of metrical writing

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir *vers, fers*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan ve Eski İngilizceden geçmiştir *vers*&*fers,* Anglo-Fransızcaya ve Eski İngilizceye Latinceden geçmiştir *versus* anlamı "dönüş", Latinceye "dönmek" anlamındaki *vertere*'den geçmiştir- daha fazlası için bkz WORTH, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür): şiir vezinli yazının bir satırı]

1. Alan: -

2. Tarif: şiir vezinli yazının bir satırı

3. Eş Ad: -

4. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir *vers, fers*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan ve Eski İngilizceden geçmiştir *vers*&*fers,* Anglo-Fransızcaya ve Eski İngilizceye Latinceden geçmiştir *versus* anlamı "dönüş", Latinceye "dönmek" anlamındaki *vertere*'den geçmiştir- daha fazlası için bkz WORTH, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	+
4	**Referans**	+	+
	Toplam	2	4

Mısra teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "şiir vezinli yazının bir satırı", TS'de ise "Bir beyitte iki mısra bulunur" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "dize" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir *vers*, *fers*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan ve Eski İngilizceden geçmiştir *vers*&*fers*, Anglo-Fransızcaya ve Eski İngilizceye Latinceden geçmiştir *versus* anlamı "dönüş", Latinceye "dönmek" anlamındaki *vertere*'den geçmiştir- daha fazlası için bkz WORTH, bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür", TS'de ise "Ar. Mişrâ'" olarak verilmiştir.

10.1.4. kıta/stanza

TS: *is. Ar. ḳiṭ'a ed.* Dörtlük

1. Alan: ed.

2. Tarif: -

3. Eş Ad: Dörtlük

4. Referans: Ar. ḳiṭ'a

MW: n (It, stay, abode, room, stanza, fr. Vulgar L **stantia* stay — more at STANCE) (1589) a division of a poem consisting of a series of lines arranged together in a usually recurring pattern of meter and rhyme

[isim (İtalyancadan geçmiştir "kalma", "konut", "oda", "kıta", İtalyancaya sokak jargonundan geçmiştir, **stantia* "kalma"- daha fazlası için bkz STANCE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1589'da görülmüştür) genellikle tekrarlı şiir vezni ve kafiye kalıbında bir araya getirilmiş bir dizi mısradan oluşan şiirin bir bölümü]

1. Alan: -

2. Tarif: genellikle tekrarlı şiir vezni ve kafiye kalıbında bir araya getirilmiş bir dizi mısradan oluşan şiirin bir bölümü

3. Eş Ad: -

4. Referans: İtalyancadan geçmiştir "kalma", "konut", "oda", "kıta", İtalyancaya sokak jargonundan geçmiştir, **stantia* "kalma"- daha fazlası için bkz STANCE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1589'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**-**
3	**Eş Ad**	**-**	**+**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	2	3

Kıta teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "genellikle tekrarlı şiir vezni ve kafiye kalıbında bir araya getirilmiş bir dizi mısradan oluşan şiirin bir bölümü" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "dörtlük" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "İtalyancadan geçmiştir "kalma", "konut", "oda", "kıta", İtalyancaya sokak jargonundan geçmiştir, **stantia* "kalma"- daha fazlası için bkz STANCE, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1589'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. ḳiṭ'a" olarak verilmiştir.

10.1.5. nazım/poetry

TS: *is. Ar. Naẓm ed.* Hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan uyaklı söz dizisi, manzume, şiir, koşuk

1. Alan: ed.

2. Tarif: Hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan uyaklı söz dizisi

3. Eş Ad: manzume

şiir

koşuk

4. Referans: Ar. Naẓm

MW: n (14c) 1a**:** metrical writing: VERSE b**:** the productions of a poet: POEMS

[isim (bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): 1a: şiir vezinli yazı: ŞİİR b: şairin ürettikleri: ŞİİRLER]

1. Alan: -

2. Tarif: şiir vezinli yazı

şairin ürettikleri

3. Eş Ad: şiir

4. Referans: bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**+**	**+**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	4

Nazım teriminin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "şiir vezinli yazı" ve "şairin ürettikleri", TS'de ise "Hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan uyaklı söz dizisi" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "şiir", TS'de ise "manzume", "şiir", "koşuk" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Ar. Naẓm" olarak verilmiştir.

10.1.6. akrostiş/acrostic

TS: *is. Fr. Acrostiche ed.* Her dizenin ilk harfi yukarıdan aşağıya doğru okunduğunda ortaya bir söz çıkacak bir biçimde düzenlenmiş manzume, muvaşşah, tevşih

1. Alan: ed.

2. Tarif: Her dizenin ilk harfi yukarıdan aşağıya doğru okunduğunda ortaya bir söz çıkacak bir biçimde düzenlenmiş manzume

3. Eş Ad: muvaşşah

tevşih

4. Referans: Fr. Acrostiche

MW: n (MF & Gk; MF *acrostiche,* fr. Gk *akrostichis,* fr. *akr-* acr- + *stichos* line; akin to *steichein* to go — more at STAIR) (1530) a composition usually in verse in which sets of letters (as the initial or final letters of the lines) taken in order form a word or phrase or a regular sequence of letters of the alphabet

[isim (Orta Fransızca ve Yunancadan geçmiştir; Orta Fransızca *acrostiche*, Orta Fransızcaya Yunancadan geçmiştir *akrostichis,* Yunancaya "mısra" anlamında olan *akr- acr- + stichos*'tan geçmiştir; eş anlamlısı, *steichein* "gitmek"- daha fazlası için bkz STAIR, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1530'da görülmüştür): harf dizisinin mısraların baş ya da son harflerinde olduğu gibi bir kelime, kelime grubu veya sıralı harf dizisini oluşturacak şekilde sıra ile alındığı, genellikle mısralardan oluşan eser]

1. Alan: -

2. Tarif: harf dizisinin mısraların baş ya da son harflerinde olduğu gibi bir kelime, kelime grubu veya sıralı harf dizisini oluşturacak şekilde sıra ile alındığı, genellikle mısralardan oluşan eser

3. Eş Ad: -

4. Referans: Orta Fransızca ve Yunancadan geçmiştir; Orta Fransızca *acrostiche*, Orta Fransızcaya Yunancadan geçmiştir *akrostichis*, Yunancaya "mısra" anlamında olan *akr- acr-* + *stichos*'tan geçmiştir; eş anlamlısı, *steichein* "gitmek"- daha fazlası için bkz STAIR, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1530'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**-**	**+**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	2	4

Akrostiş teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 4 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "harf dizisinin mısraların baş ya da son harflerinde olduğu gibi bir kelime, kelime grubu veya sıralı harf dizisini oluşturacak şekilde sıra ile alındığı, genellikle mısralardan oluşan eser", TS'de ise "Her dizenin ilk harfi yukarıdan aşağıya doğru okunduğunda ortaya bir söz çıkacak bir biçimde düzenlenmiş manzume" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "muvaşşah" ve "tevşih" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta Fransızca ve Yunancadan geçmiştir; Orta Fransızca

acrostiche, Orta Fransızcaya Yunancadan geçmiştir *akrostichis,* Yunancaya "mısra" anlamında olan *akr- acr-* + *stichos*'tan geçmiştir; eş anlamlısı, *steichein* "gitmek"- daha fazlası için bkz STAIR, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1530'da görülmüştür", TS'de ise "Fr. Acrostiche" olarak verilmiştir.

10.1.7. aliterasyon/alliteration

TS: *is. Fr. allitération ed.* Şiir ve nesirde uyum sağlamak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanması

1. Alan: ed.

2. Tarif: Şiir ve nesirde uyum sağlamak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanması

3. Eş Ad: -

4. Referans: Fr. allitération

MW: n (*ad-* + Latin *littera* letter) (ca 1624) the repetition of usually initial consonant sounds in two or more neighboring words or syllables (as *w*ild and *w*oolly, *thr*eatening *thr*ongs) —called also *head rhyme, initial rhyme*

[isim (Latince "mektup" anlamında olan *littera*'dan + *ad-*'den geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1624 dolaylarında görülmüştür): iki ya da daha fazla yakın kelimede veya hecede genellikle ilk sessiz harfin

tekrarı (“*wild and wooly*” ve “*threatening throngs*”da olduğu gibi)- ayrıca ön kafiye, başkafiye olarak da adlandırılır]

1. Alan: -

2. Tarif: iki ya da daha fazla yakın kelimede veya hecede genellikle ilk sessiz harfin tekrarı

3. Eş Ad: ön kafiye

başkafiye

4. Referans: Latince “mektup” anlamında olan *littera*’dan + *ad*-‘den geçmiştir, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1624 dolaylarında görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**+**	**-**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	3

Aliterasyon teriminin tanımı için MW’de toplam 3, TS’de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW’de yoktur, TS’de ise “ed.” olarak verilmiştir. **Tarif;** MW’de “iki ya da daha fazla yakın kelimede veya hecede genellikle ilk sessiz harfin tekrarı”, TS’de ise “Şiir ve nesirde uyum sağlamak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanması” olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW’de “ön kafiye” ve “başkafiye” olarak verilmiştir, TS’de ise yoktur. **Referans**; MW’de “Latince “mektup” anlamında olan *littera*’dan + *ad*-‘den geçmiştir, bu kelime ilk

olarak İngilizcede 1624 dolaylarında görülmüştür", TS'de ise "Fr. allitération" olarak verilmiştir.

10.1.8. beyit/couplet

TS: *is. Ar. Beyt ed.* Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası

1. Alan: ed.

2. Tarif: Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası

3. Eş Ad: -

4. Referans: Ar. Beyt

MW: n (MF, dim. of OF *cuple, couple*) (1580) two successive lines of verse forming a unit marked usually by rhythmic correspondence, rhyme, or the inclusion of a self-contained utterance: DISTICH

[isim (Orta Fransızcadan geçmiştir, Eski Fransızcadaki *cuple, couple*'ın kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1580'de görülmüştür): bir bütünü şekillendiren genellikle ritmik uyum, kafiye ya da bağımsız ifade kapsamı ile belirtilen şiirin ard arda gelen iki mısrası: İKİ DİZE]

1. Alan: -

2. Tarif: bir bütünü şekillendiren genellikle ritmik uyum, kafiye ya da bağımsız ifade kapsamı ile belirtilen şiirin ard arda gelen iki mısrası

3. Eş Ad: iki dize

4. Referans: Orta Fransızcadan geçmiştir, Eski Fransızcadaki *cuple, couple*'ın kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1580'de görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**+**
2	**Tarif**	**+**	**+**
3	**Eş Ad**	**+**	**-**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	3	3

Beyit teriminin tanımı için MW'de toplam 3, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "bir bütünü şekillendiren genellikle ritmik uyum, kafiye ya da bağımsız ifade kapsamı ile belirtilen şiirin ard arda gelen iki mısrası", TS'de ise "Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası" olarak verilmiştir. **Eş ad;** MW'de "iki dize" olarak verilmiştir, TS'de ise yoktur. **Referans**; MW'de "Orta Fransızcadan geçmiştir, Eski Fransızcadaki *cuple*, *couple*'ın kısaltılmışı, bu kelime ilk olarak İngilizcede 1580'de görülmüştür", TS'de ise "Ar. Beyt" olarak verilmiştir.

10.1.9. ahenk/harmony

TS: *is. Far. âheng.* Uyum

1. Alan: -

2. Tarif: -

3. Eş Ad: Uyum

4. Referans: Far. âheng

MW: n (ME *armony,* fr. AF *armonie,* fr. L *harmonia,* fr. Gk, joint, harmony, fr. *harmos* joint — more at ARM) (14c) an interweaving of different accounts into a single narrative

[isim (Orta İngilizceden geçmiştir *armony*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *armonie,* Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir *harmonia,* Latinceye "bar", "uyum" anlamına gelen Yunanca bir kelimeden geçmiştir, Yunancaya "bar" anlamında olan *harmos*'tan geçmiştir, daha fazlası için bkz ARM, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür): tek bir anlatı içinde farklı anlatımların birbirinin içine geçmesi]

1. Alan: -

2. Tarif: tek bir anlatı içinde farklı anlatımların birbirinin içine geçmesi

3. Eş Ad: -

4. Referans: Orta İngilizceden geçmiştir *armony*, Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *armonie,* Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir

harmonia, Latinceye "bar", "uyum" anlamına gelen Yunanca bir kelimeden geçmiştir, Yunancaya "bar" anlamında olan *harmos*'tan geçmiştir, daha fazlası için bkz ARM, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür

		MW	**TS**
1	**Alan**	**-**	**-**
2	**Tarif**	**+**	**-**
3	**Eş Ad**	**-**	**+**
4	**Referans**	**+**	**+**
	Toplam	2	2

Ahenk teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 2 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; her iki sözlükte de yoktur. **Tarif;** MW'de "tek bir anlatı içinde farklı anlatımların birbirinin içine geçmesi", TS'de ise yoktur. **Eş ad;** MW'de yoktur, TS'de ise "Uyum" olarak verilmiştir. **Referans**; MW'de "Orta İngilizceden geçmiştir *armony,* Orta İngilizceye Anglo-Fransızcadan geçmiştir *armonie*, Anglo-Fransızcaya Latinceden geçmiştir *harmonia,* Latinceye "bar", "uyum" anlamına gelen Yunanca bir kelimeden geçmiştir, Yunancaya "bar" anlamında olan *harmos*'tan geçmiştir, daha fazlası için bkz ARM, bu kelime ilk olarak İngilizcede 14. yy'da görülmüştür", TS'de ise "Far. âheng" olarak verilmiştir.

10.1.10. sone/sonnet

TS: *is. Fr. sonnet ed.* İki dörtlü ve iki üçlüden oluşan, on dört dizeli bir Batı şiir türü

1. Alan: ed.

2. Tarif: İki dörtlü ve iki üçlüden oluşan, on dört dizeli bir Batı şiir türü

3. Eş Ad: -

4. Referans: Fr. sonnet

MW: n (It *sonetto,* fr. OC *sonet* little song, fr. *son* sound, song, fr. L *sonus* sound) (1557) a fixed verse form of Italian origin consisting of 14 lines that are typically 5-foot iambics rhyming according to a prescribed scheme; *also*: a poem in this pattern

[isim (İtalyancadan geçmiştir, İtalyancaya Eski Oksitancadan geçmiştir *sonet* "kısa şarkı", Eski Oksitancaya "ses" ve "şarkı" anlamında olan *son*'dan geçmiştir, Latinceden geçmiştir *sonus* "ses", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1557'de görülmüştür): tipik olarak beş ayaklı bir uzun bir kısa hece ölçüsü ve belirli kuralların düzenine göre kafiyelenen 14 mısradan oluşan İtalyan kökenli değişmez şiir kalıbı; ayrıca bu kalıptaki bir şiir]

1. Alan: -

2. Tarif: tipik olarak beş ayaklı bir uzun bir kısa hece ölçüsü ve belirli kuralların düzenine göre kafiyelenen 14 mısradan oluşan İtalyan kökenli değişmez şiir kalıbı; ayrıca bu kalıptaki bir şiir

3. Eş Ad: -

4. Referans: İtalyancadan geçmiştir, İtalyancaya Eski Oksitancadan geçmiştir *sonet* "kısa şarkı", Eski Oksitancaya "ses" ve "şarkı" anlamında olan *son*'dan geçmiştir, Latinceden geçmiştir *sonus* "ses", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1557'de görülmüştür

		MW	TS
1	**Alan**	-	+
2	**Tarif**	+	+
3	**Eş Ad**	-	-
4	**Referans**	+	+
	Toplam	2	3

Sone teriminin tanımı için MW'de toplam 2, TS'de ise toplam 3 anlam ölçütü kullanılmıştır. Buna göre **alan**; MW'de yoktur, TS'de ise "ed." olarak verilmiştir. **Tarif;** MW'de "tipik olarak beş ayaklı bir uzun bir kısa hece ölçüsü ve belirli kuralların düzenine göre kafiyelenen 14 mısradan oluşan İtalyan kökenli değişmez şiir kalıbı; ayrıca bu kalıptaki bir şiir", TS'de ise "İki dörtlü ve iki üçlüden oluşan, on dört dizeli bir Batı şiir türü" olarak verilmiştir. **Eş ad;** her iki sözlükte de yoktur. **Referans**; MW'de "İtalyancadan geçmiştir, İtalyancaya Eski Oksitancadan geçmiştir *sonet* "kısa şarkı", Eski Oksitancaya "ses" ve "şarkı" anlamında olan *son*'dan geçmiştir, Latinceden geçmiştir *sonus* "ses", bu kelime ilk olarak İngilizcede 1557'de görülmüştür", TS'de ise "Fr. sonnet" olarak verilmiştir.

		A N L A M Ö L Ç Ü T L E R İ							
		ALAN		**TARİF**		**EŞ AD**		**REFERANS**	
		MW	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**	**MW**	**TS**
ŞİİR TERİMLERİ	Şair	-	-	+	+	+	-	+	+
	Şiir	-	+	+	+	-	+	+	+
	Mısra	-	+	+	+	-	+	+	+
	Kıta	-	+	+	-	-	+	+	+
	Nazım	-	+	+	+	+	+	+	+
	Akrostiş	-	+	+	+	-	+	+	+
	Aliterasyon	-	+	+	+	+	-	+	+
	Beyit	-	+	+	+	+	-	+	+
	Ahenk	-	-	+	-	-	+	+	+
	Sone	-	+	+	+	-	-	+	+
	Toplam	0	8	10	8	4	6	10	10
	Yüzde %	0	80	100	80	40	60	100	100

10.1. TEMA TABLOSU

10.2.1. Tablo Yorumu

Anlam ölçütlerine göre toplam 10 sayı tanımında;

Alan ölçütü için MW'de 0, TS'de ise toplam 8 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %0'a %80'dir. Test sözlüklerine baktığımızda OALD'de %10, MBTS'de %30'dur. OD'de 'akrostiş' maddesinin tanımı yer almamaktadır. Bu durumda alan ölçütü İngilizce sözlüklerde düşük ve Türkçe sözlüklerde ise orta düzeyde kullanılmaktadır.

Tarif ölçütü için MW'de 10 TS'de ise toplam 8 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %80'dir. Bu durumda tarif ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

Eş ad ölçütü için MW'de 4, TS'de ise toplam 6 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %40'a %60'dır. Bu durumda tür ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde orta düzeyde kullanılmaktadır.

Referans ölçütü için MW'de 10, TS'de ise toplam 10 anlambirimcik kullanılmıştır. Oranlar %100'e %100'dür. Bu durumda referans ölçütü İngilizce ve Türkçe sözlüklerde yüksek düzeyde kullanılmaktadır.

SONUÇ

Türkçe ve İngilizce sözlükleri karşılaştırdığımız bu çalışmada, 10 farklı temada 100 adet kelimeyi Türkçe Sözlük'ten, 100 adet kelimeyi de Merriam Webster's Collegiate Dictionary'den belirleyip toplam 200 maddeyi Misalli Büyük Türkçe Sözlük ve Oxford Advanced Learner's Dictionary'yi de baz alarak inceledik. Her temanın sonunda yer alan durum tabloları bize hangi sözlüğün ne gibi kıstaslarda diğerinden daha üstün ve ihtiyaca cevap verebilen nitelikte olduğunu göstermektedir.

Bu birbirinden bağımsız temalarda şu sonuçlara varmış bulunmaktayız;

Genel olarak MW'deki referans kısımlarında gereksiz tekrara yer verilmiştir. Örneğin; göz/eye maddesi için; "n (ME, fr. OE ēage; akin to OHG ouga eye, L oculus, GK ōps eye, face Skt aksi eye) (bef. 12c); [isim (Orta İngilizceye Eski İngilizceden geçmiştir ēage, eş anlamlısı; Eski Yüksek Almancada ouga "göz", Latincede oculus, Yunancada ōps, 'göz', 'yüz', Sanskritçe aksi "göz", bu kelime ilk olarak İngilizcede 12. yy'dan önce görülmüştür]".

TS'de bazı temalardaki maddelerin açıklamaları MW'ye kıyasla yetersiz kalmaktadır. Örneğin, gül/rose maddesi; "TS: Gülgillerin örnek bitkisi (Rosa)/ MW: any of a genus (*Rosa* of the family Rosaceae, the rose family) of usually prickly shrubs with pinnate leaves and showy flowers having five petals in the wild state but being often double or partly double under cultivation [Yabani bölgede veya sık sık çift veya çift sayılan işlenmiş toprakta, damarlı ve beş taç yapraklı gösterişli çiçekleri ile genellikle iğne gibi batan ağaçsının herhangi bir cinsi (Gülgillerden Gül, Gül familyası)]".

MW, alan mevzusunda diğer bütün temalarda genel olarak yetersiz kalmaktadır.

TS'de referans ölçütü, MW'ye kıyasla yetersizdir. MW'de oldukça detaylı bilgi sunulurken, TS'de bazı temaların referansları bile yoktur. Ayrıca giriş kısmında belirtildiği gibi, TS'de yer alan bazı maddelerin referansı yanlış bilgiler içermekte ve çalışmamızın objektifliğini etkilemektedir.

TS'de kol/arm maddesinin tanımında (TS: İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm), el "kol"un tanımına dâhil edilirken, MW'deki anlambirimcikte (a human upper limb; esp: the part between the shoulder and the wrist [İnsanın üst uzvu; özellikle omuz ile el bileği arasındaki kısım]) dâhil edilmemiştir. Test sözlüklerinden ve diğer sözlüklerden de elde ettiğimiz bilgiye dayanarak şunu diyebilirz ki İngilizce sözlükler "el"i kol organı içine almazken Türkçe sözlüklerin aldığı tespit edilmiştir.[15]

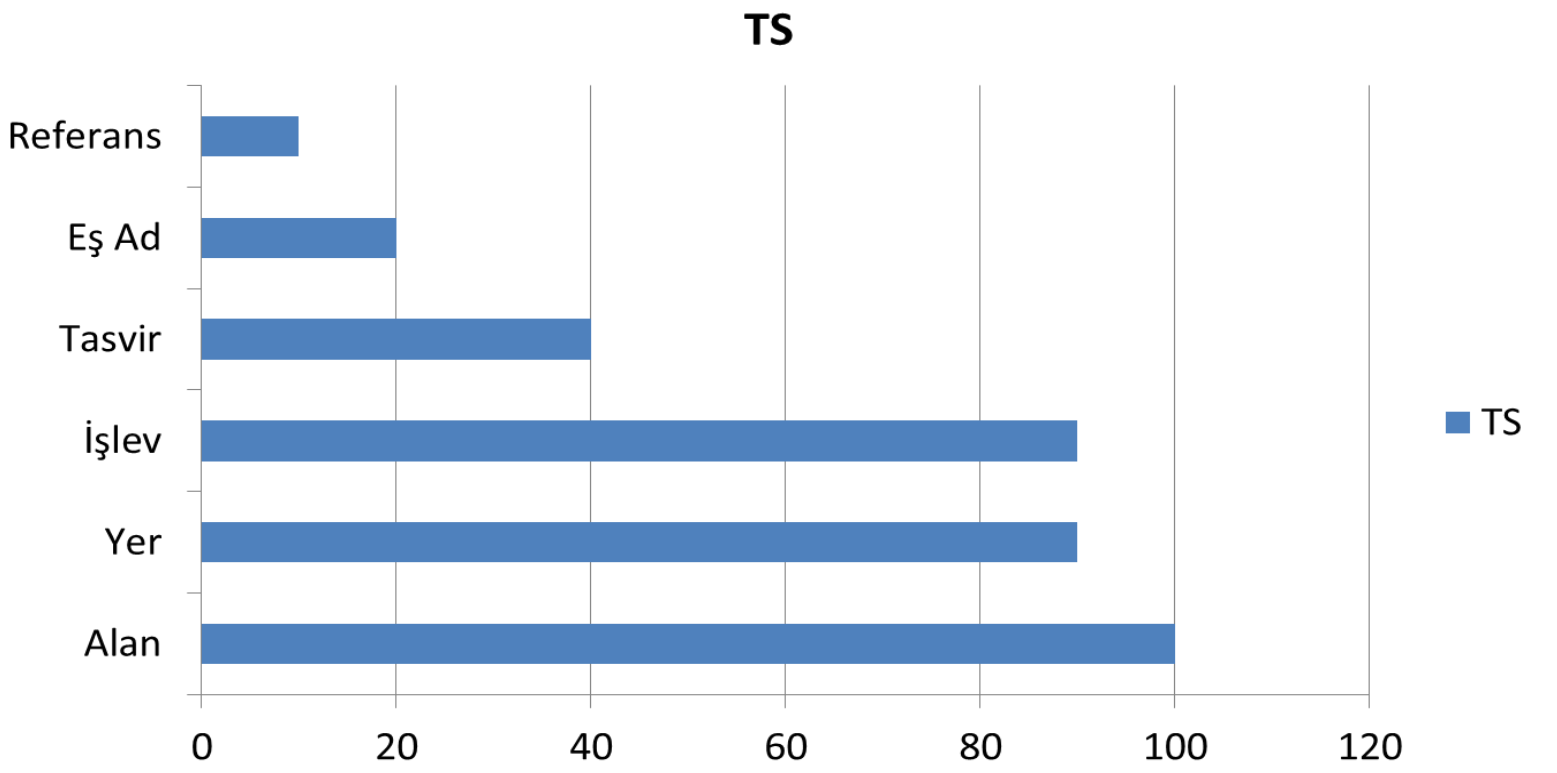
TS'de punç/punch maddesinin tanımında (TS: Çeşitli meyve suları ve alkol karışımıyla yapılan bir tür içki), punç alkollü bir içki olarak geçerken, MW'de ise (MW: 'sert içki, şarap veya bira ve alkolsüz içeceklerin karışımı sıcak veya soğuk içecek; ayrıca: alkolsüz içeceklerin bir karışımı olan bir içecek) hem alkollü hem de alkolsüz bir içecek olarak tasvir edilmiştir.

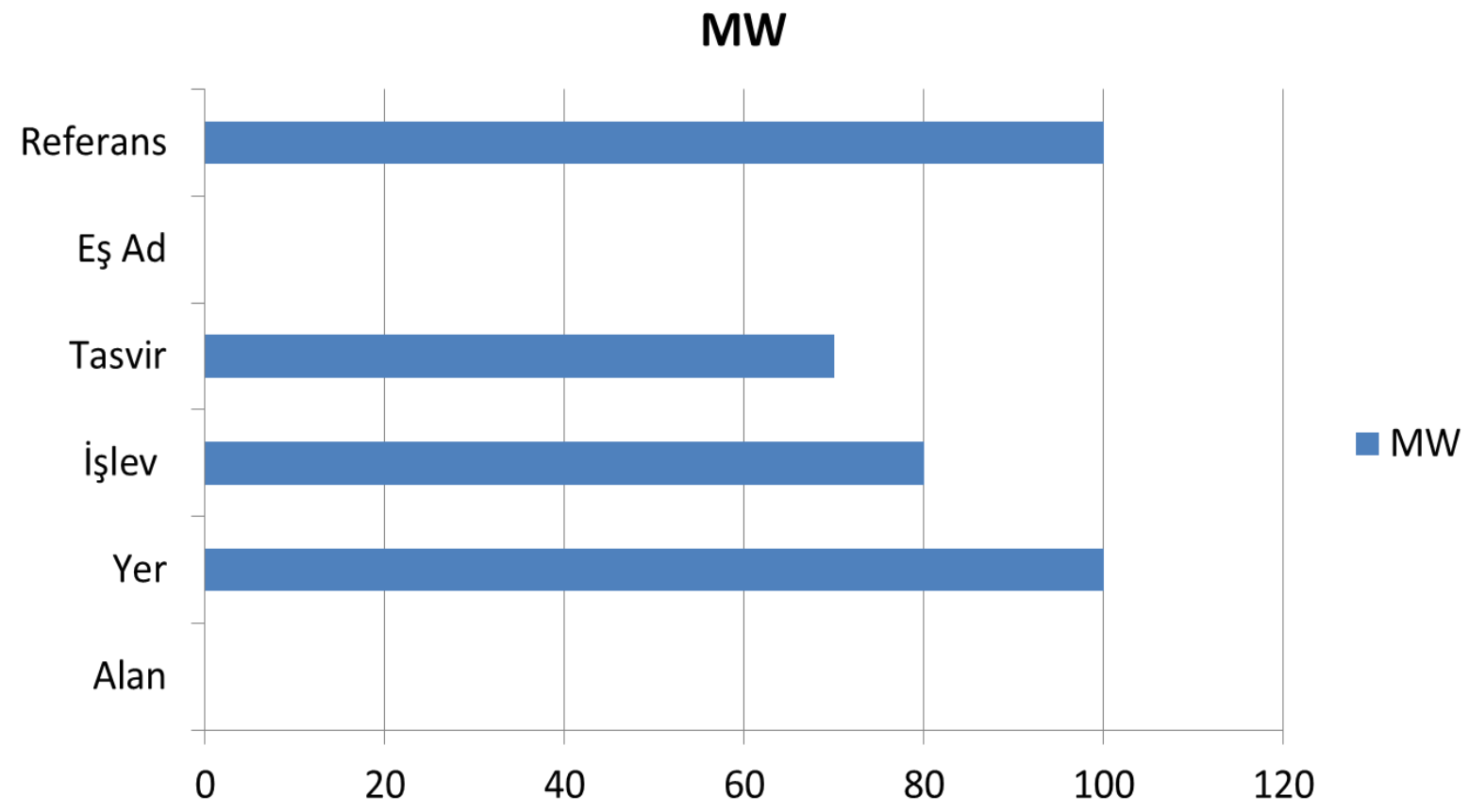
Türkçe mi yoksa İngilizce sözlüğün mü daha "donanımlı", "yeterli" ve "nitelikli" olduğuna karar verebilmek için sözlüklerin içindeki her bir temaya tek tek bakmak ve incelemek araştırmanın objektifliği açısından oldukça mühimdir. Sözlüklerin ihtiyaca uygun olup olmadığı konusunda her bir temanın sonundaki durum tablolarına bakmak bize o temanın en etkin sözlüğünü göstermektedir. Biz, zaman ve sayfa sınırlamamız olduğundan dolayı bu iki farklı dildeki sözlükten 10 tema belirleyip onların üzerinde

[15] "kol: kol, el (Kızıl Çıraa II 1, Toyok ön 5)", Talat Tekin, *Orhon Türkçesi Grameri*, Yay.: Mehmet Ölmez, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 9, İstanbul, 2003, s. 248.

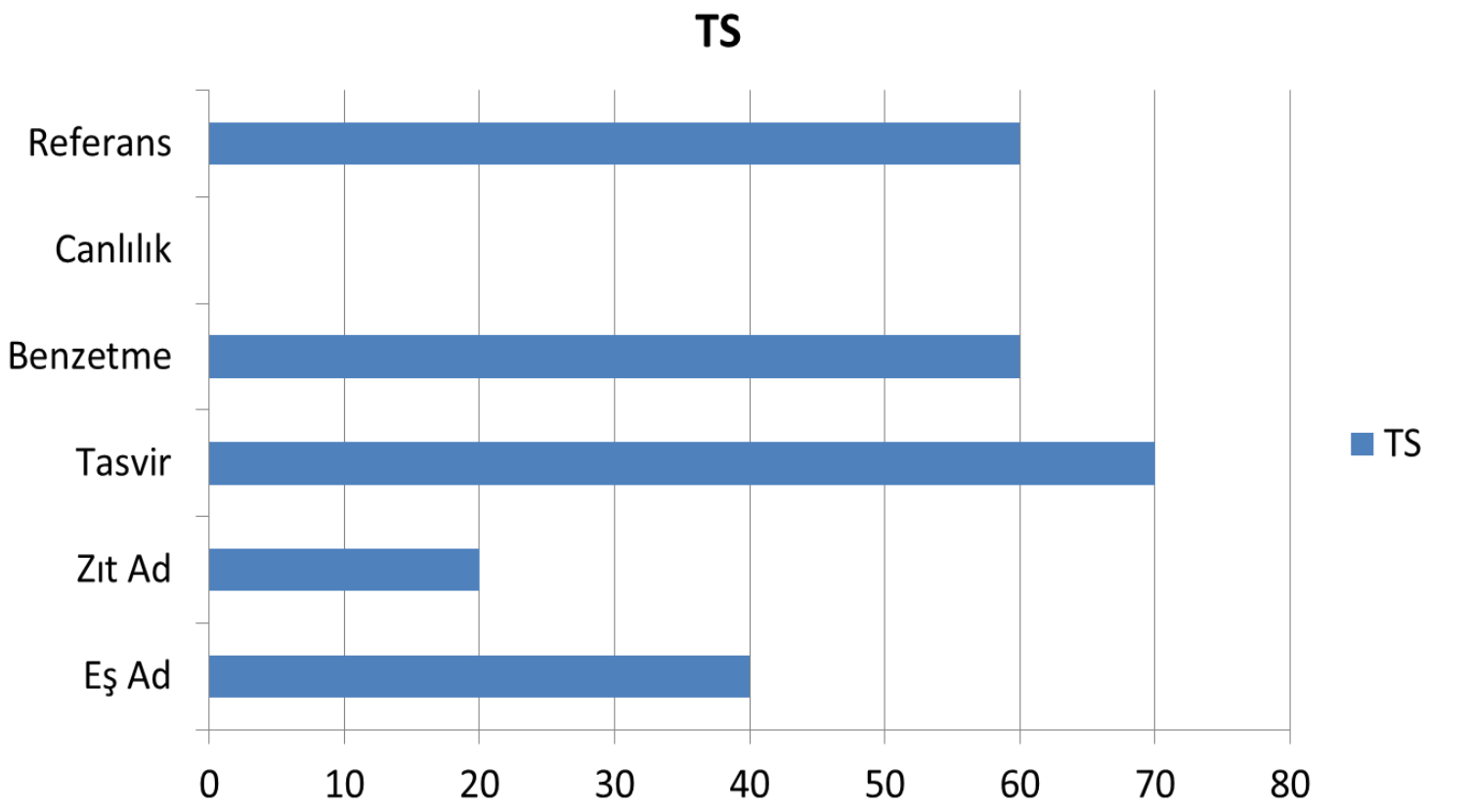
yoğunlaştık. Aşağıda yer alan veri tabloları, her temanın iki sözlükteki durumunu gözler önüne sermektedir;

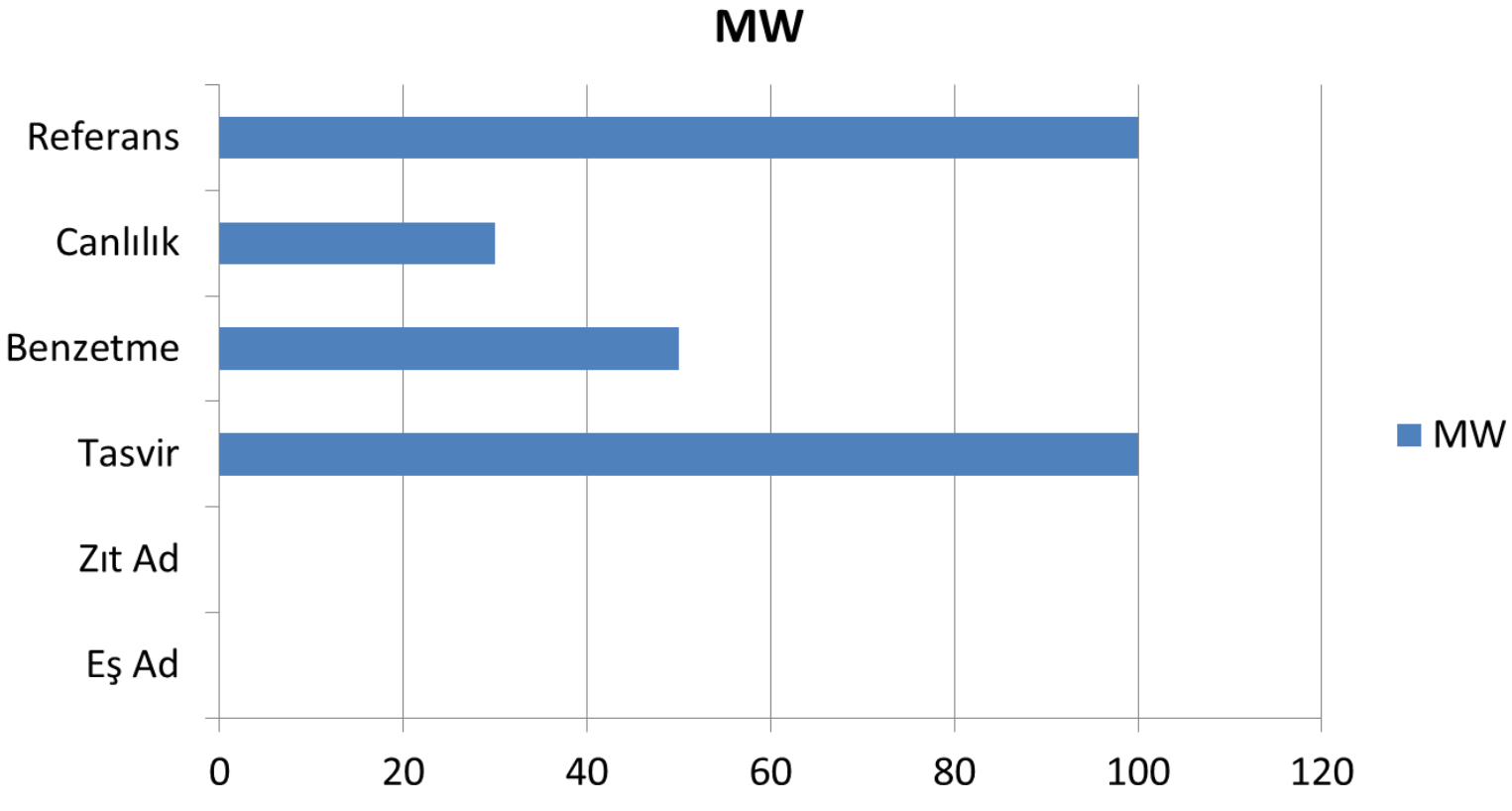
ORGAN TEMASI VERİ TABLOSU

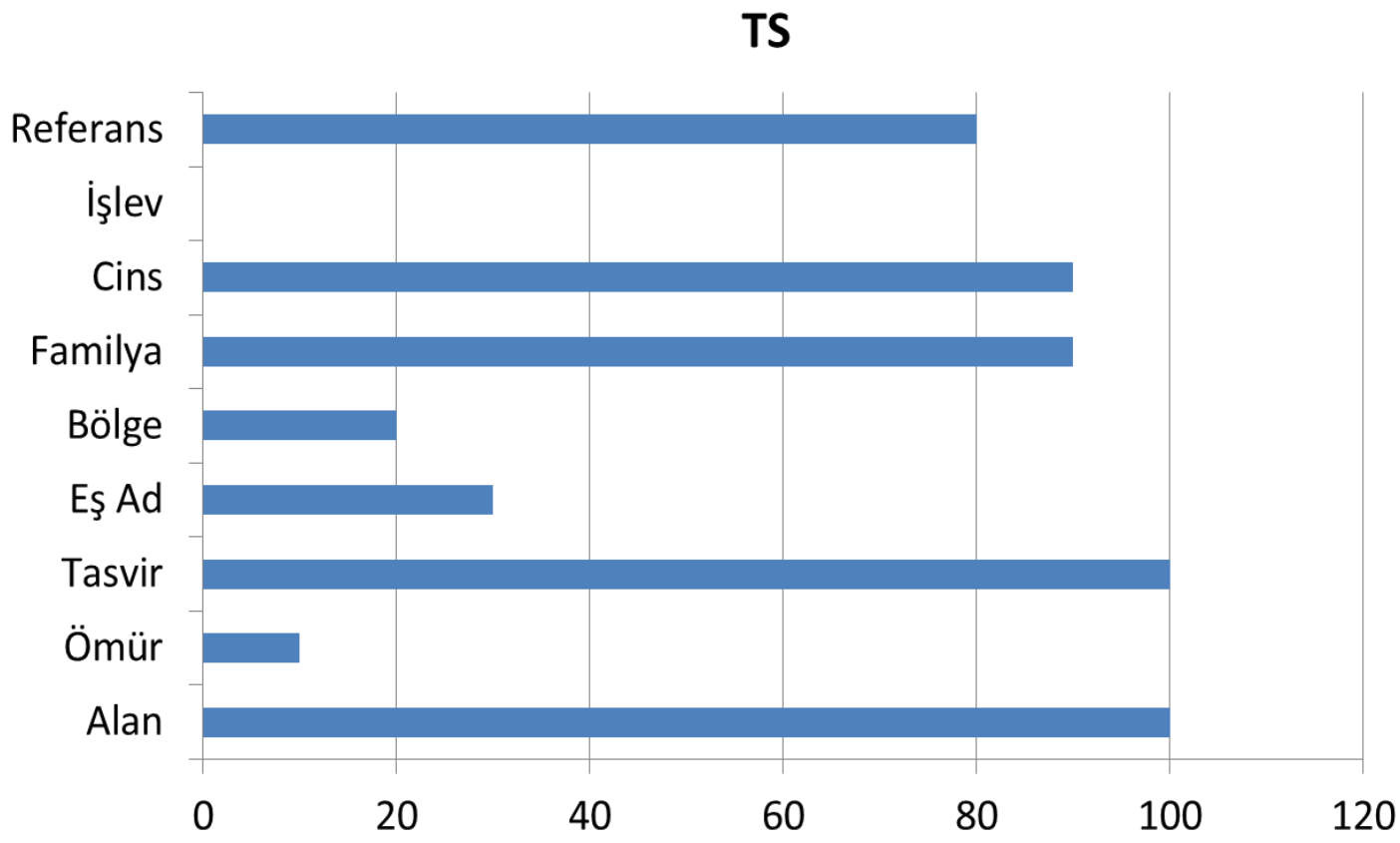

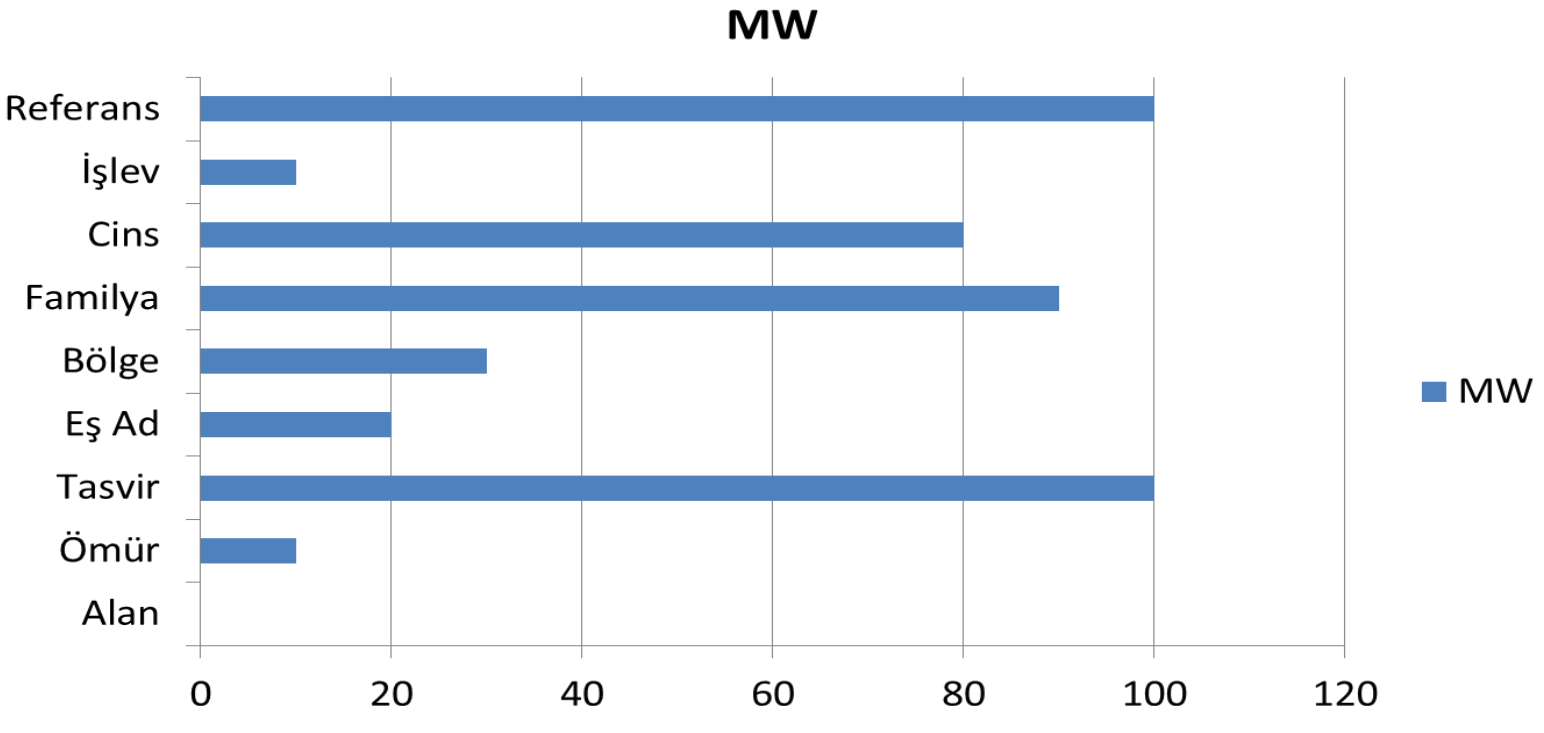
RENK TEMASI VERİ TABLOSU

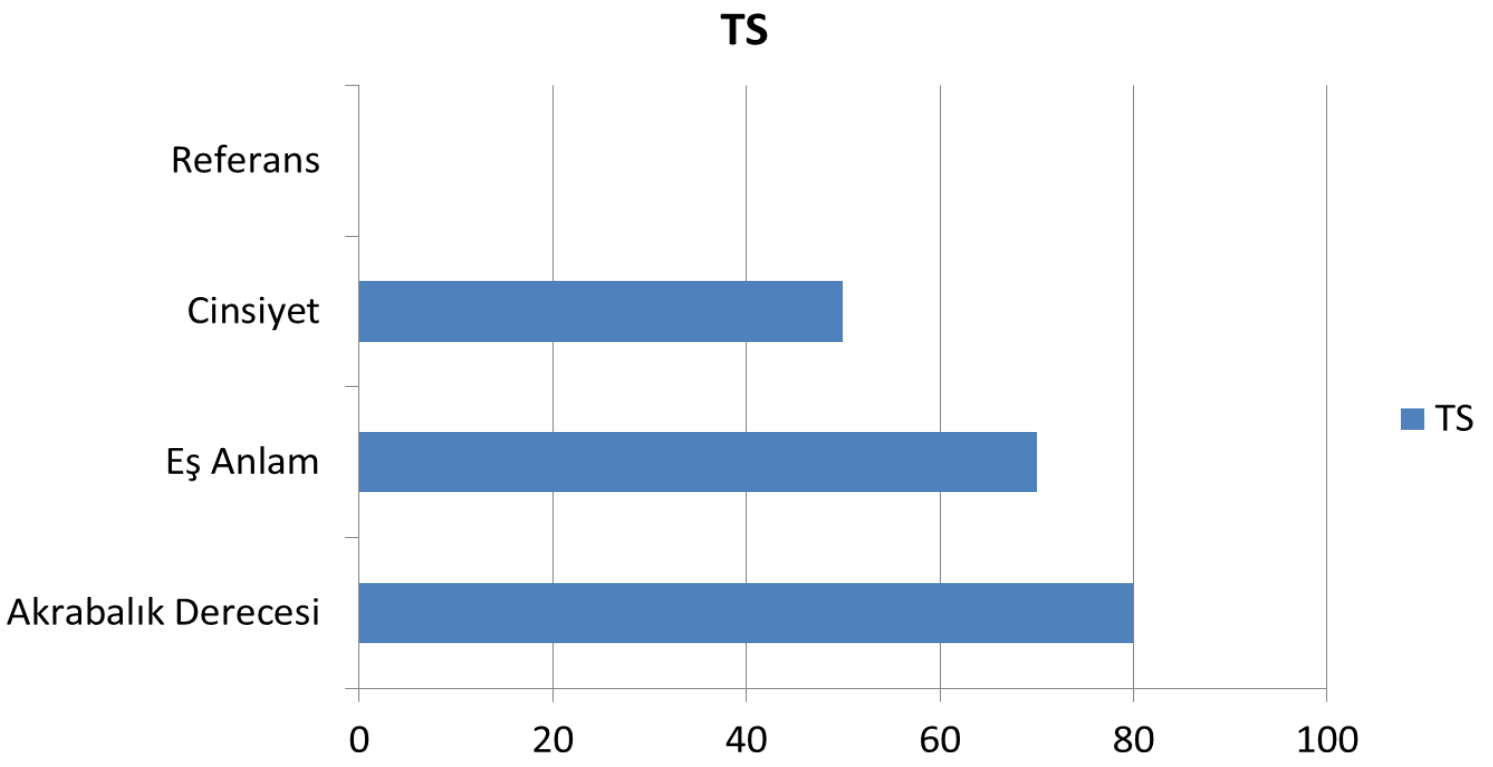

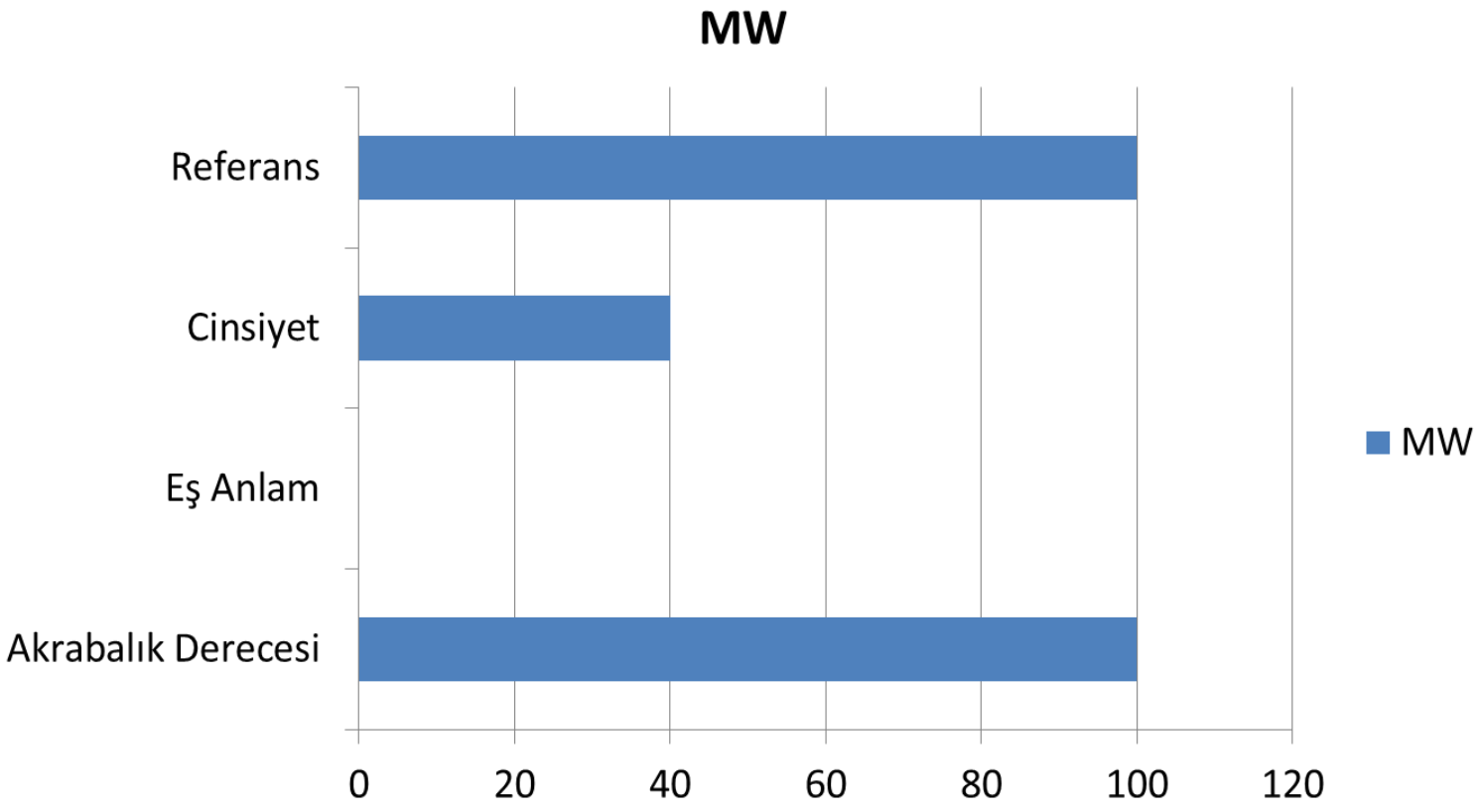
ÇİÇEK TEMASI VERİ TABLOSU

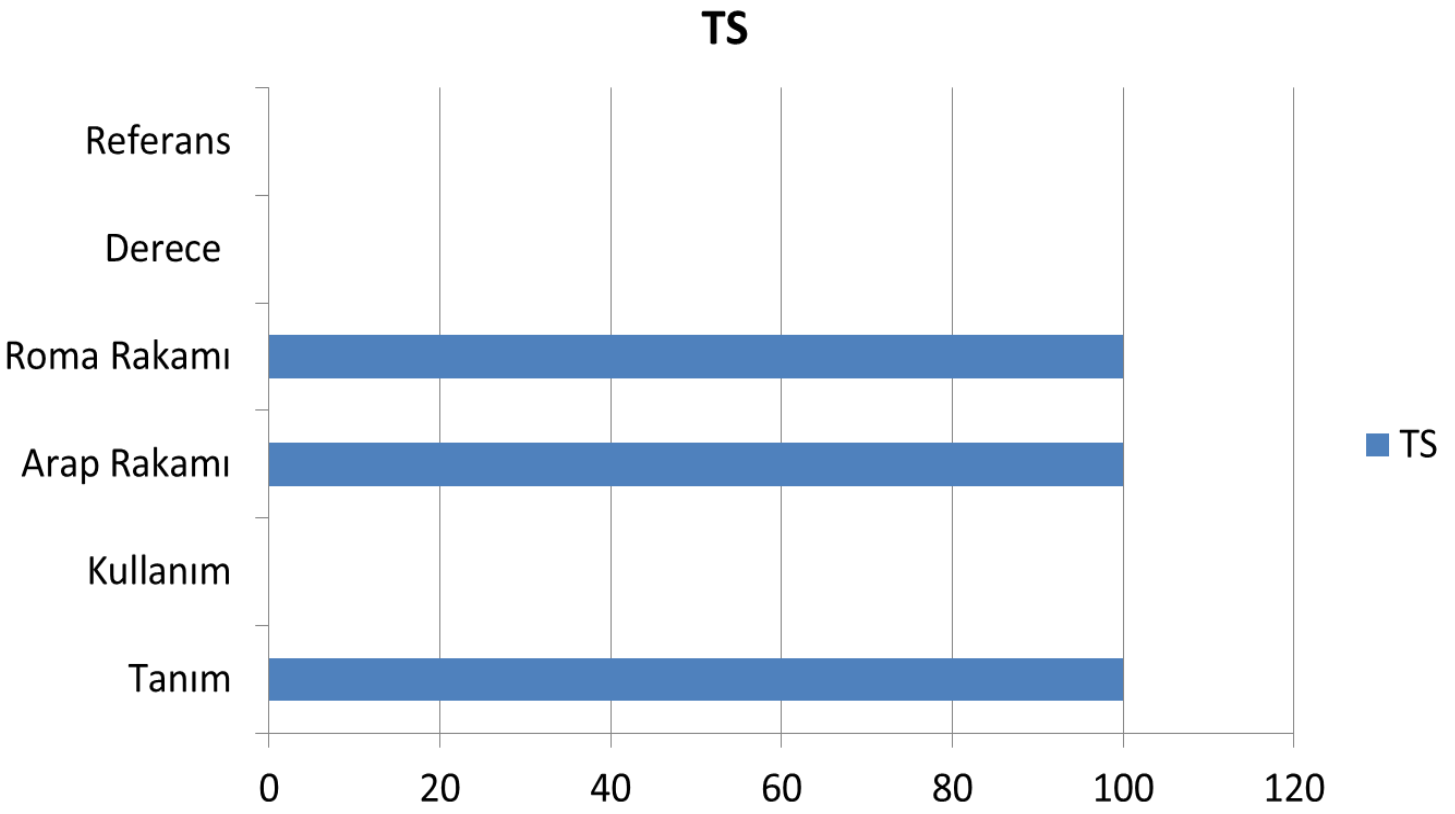

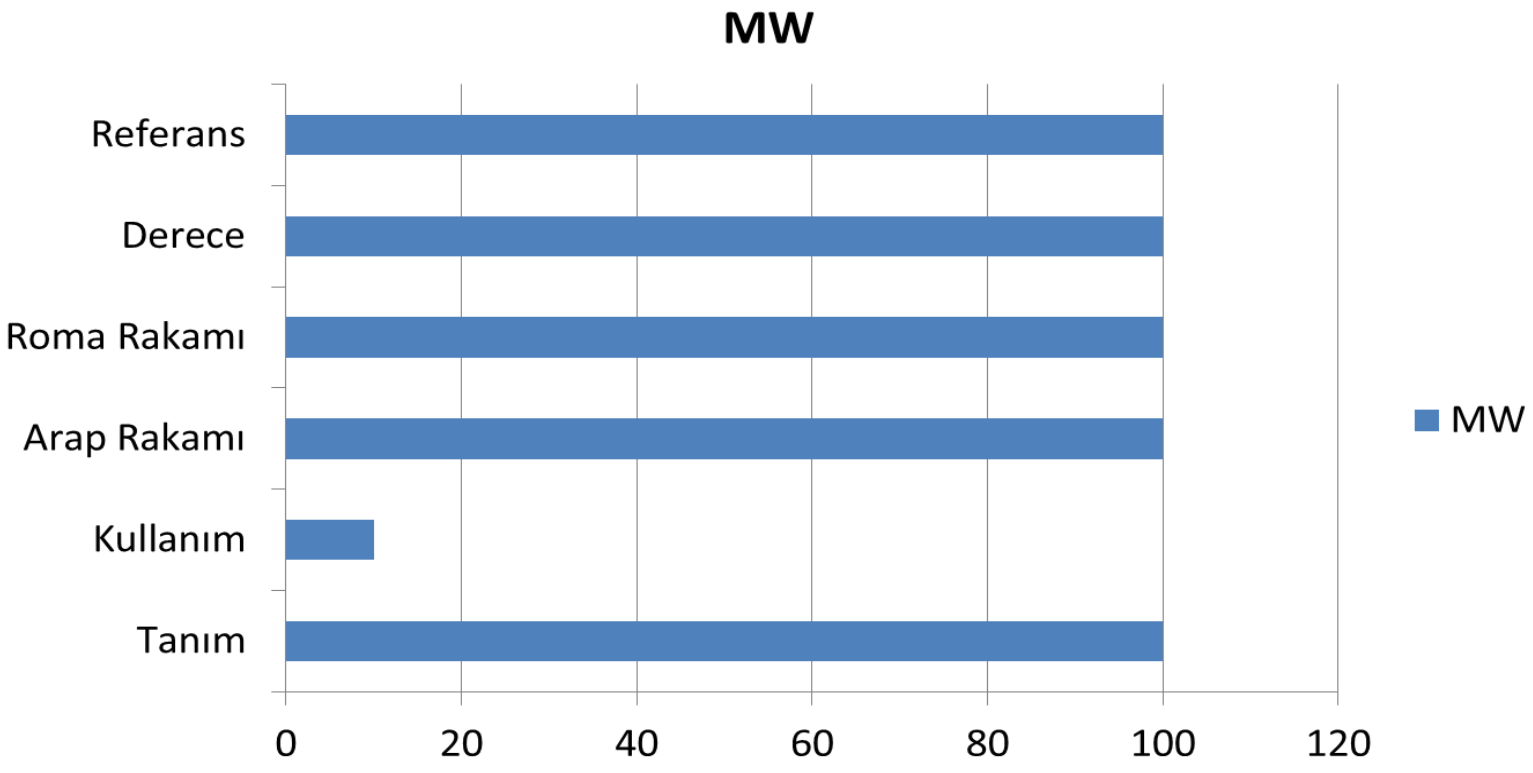
AKRABALIK TEMASI VERİ TABLOSU

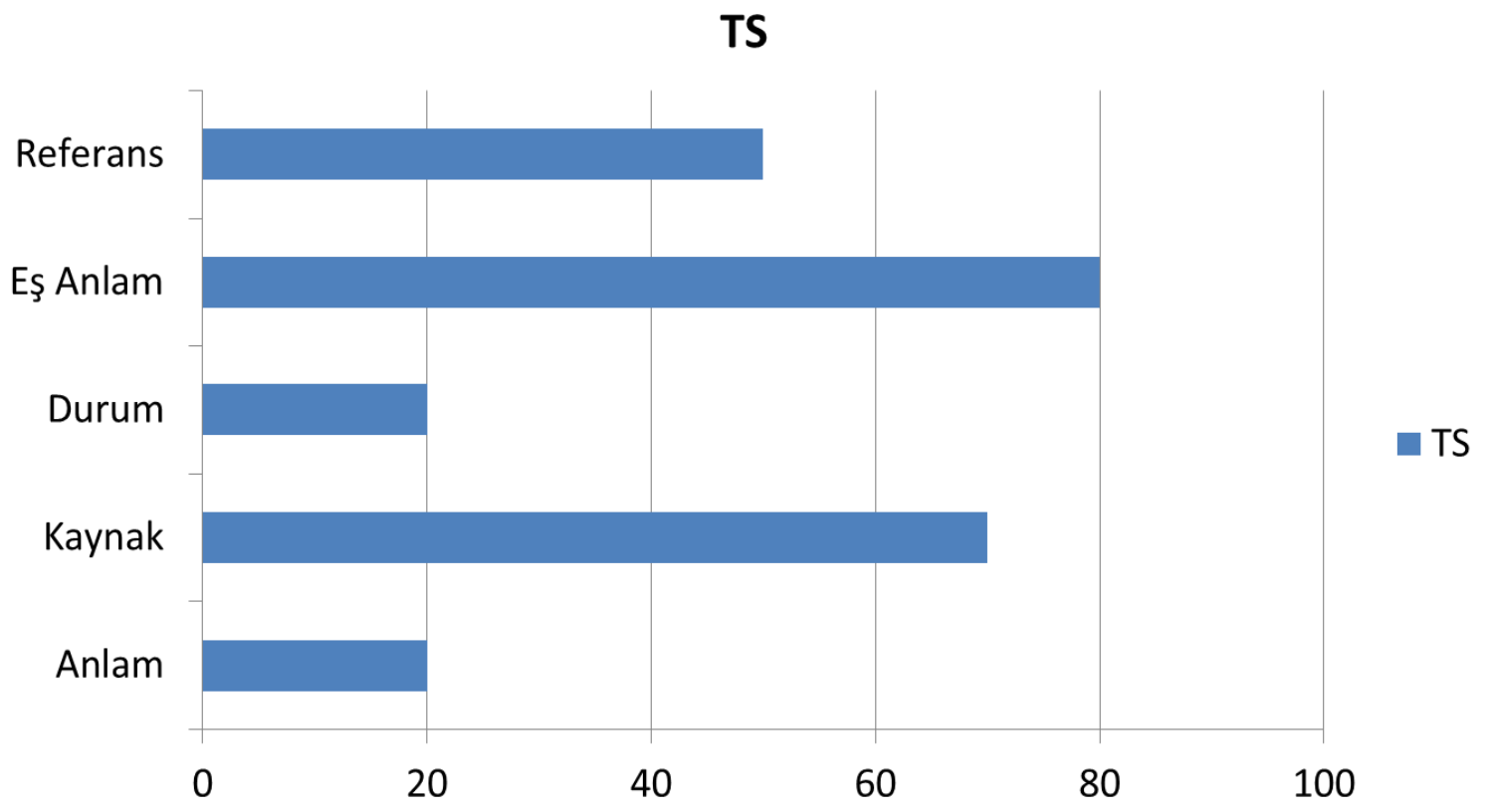

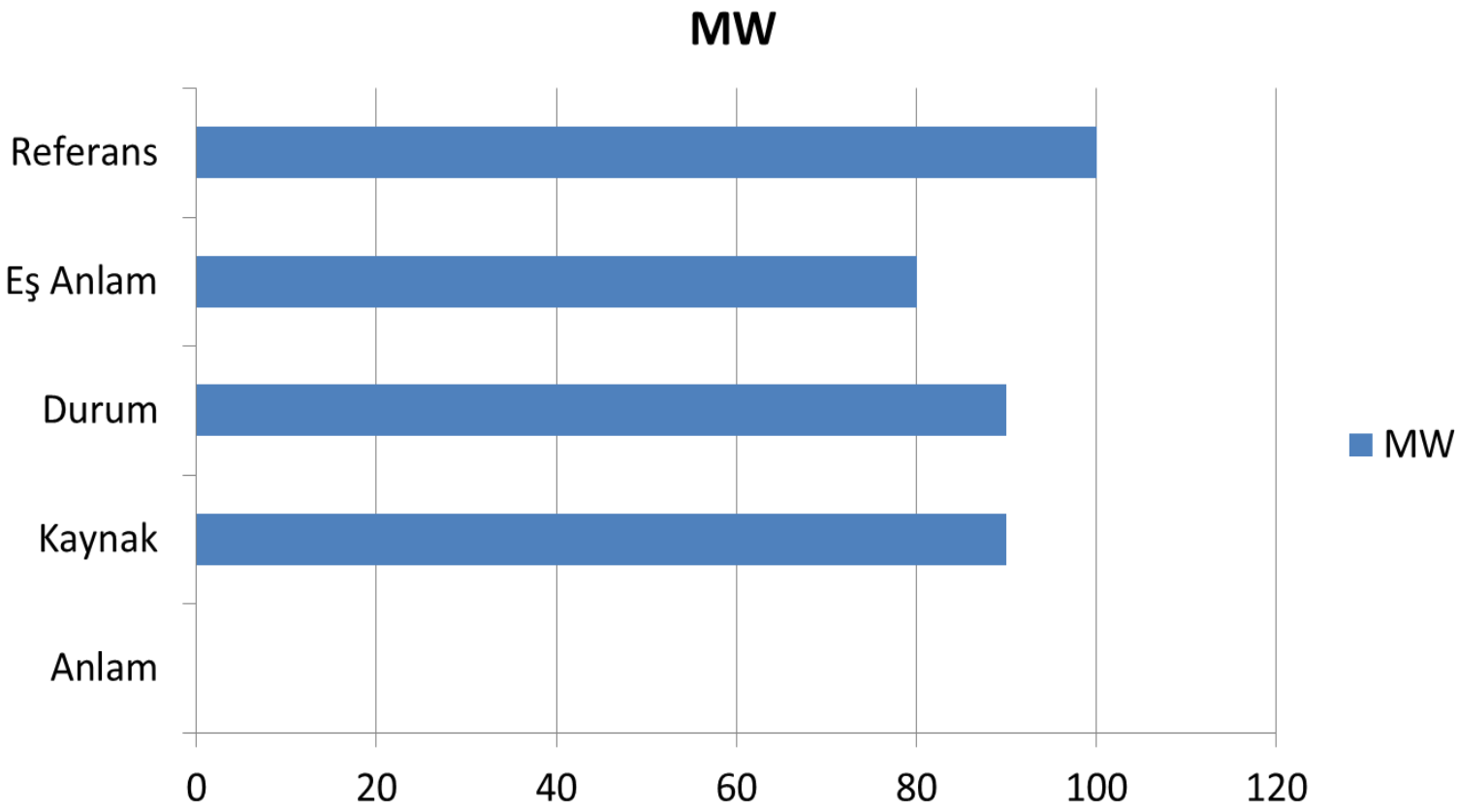
SAYI TEMASI VERİ TABLOSU

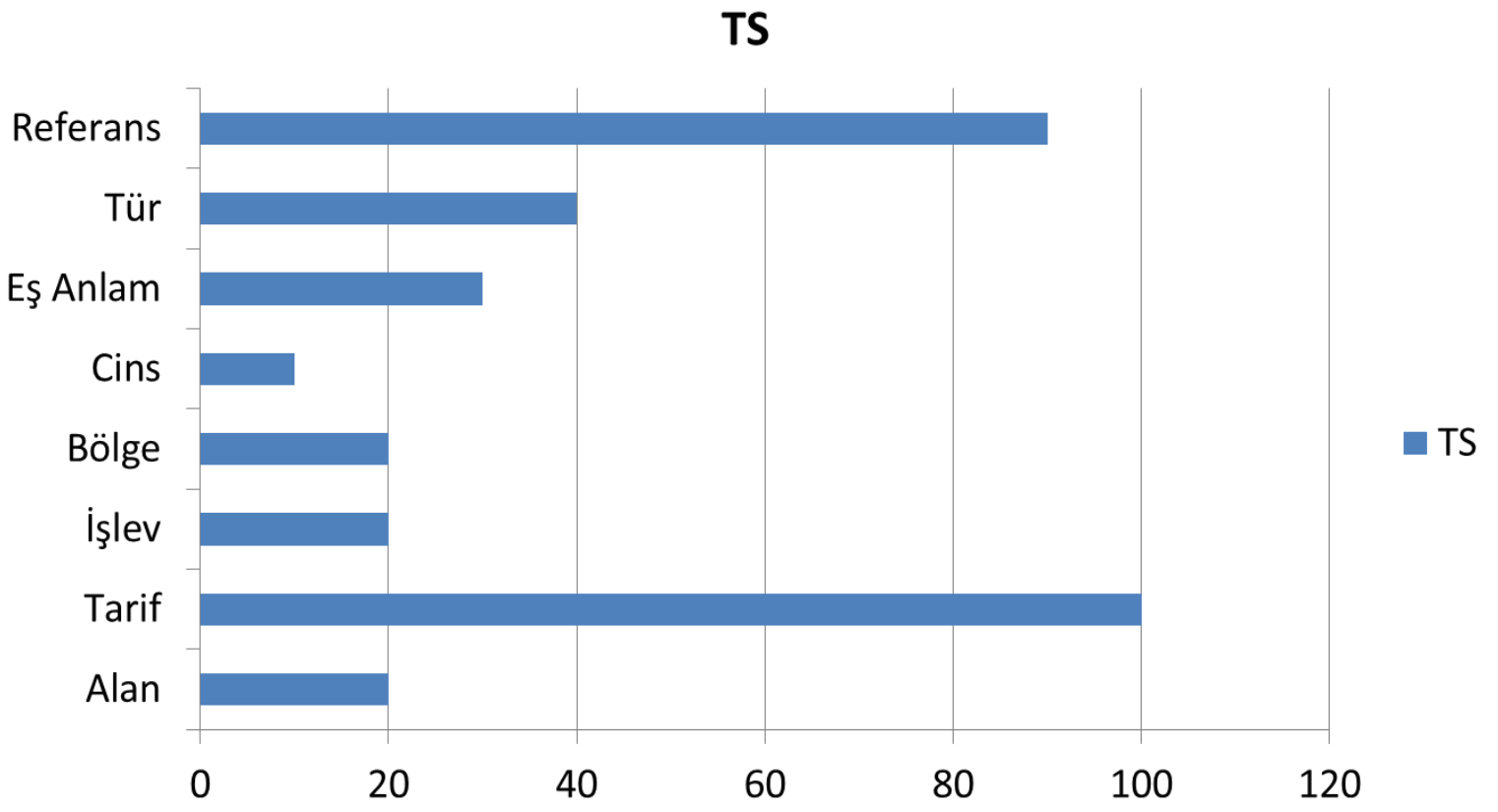

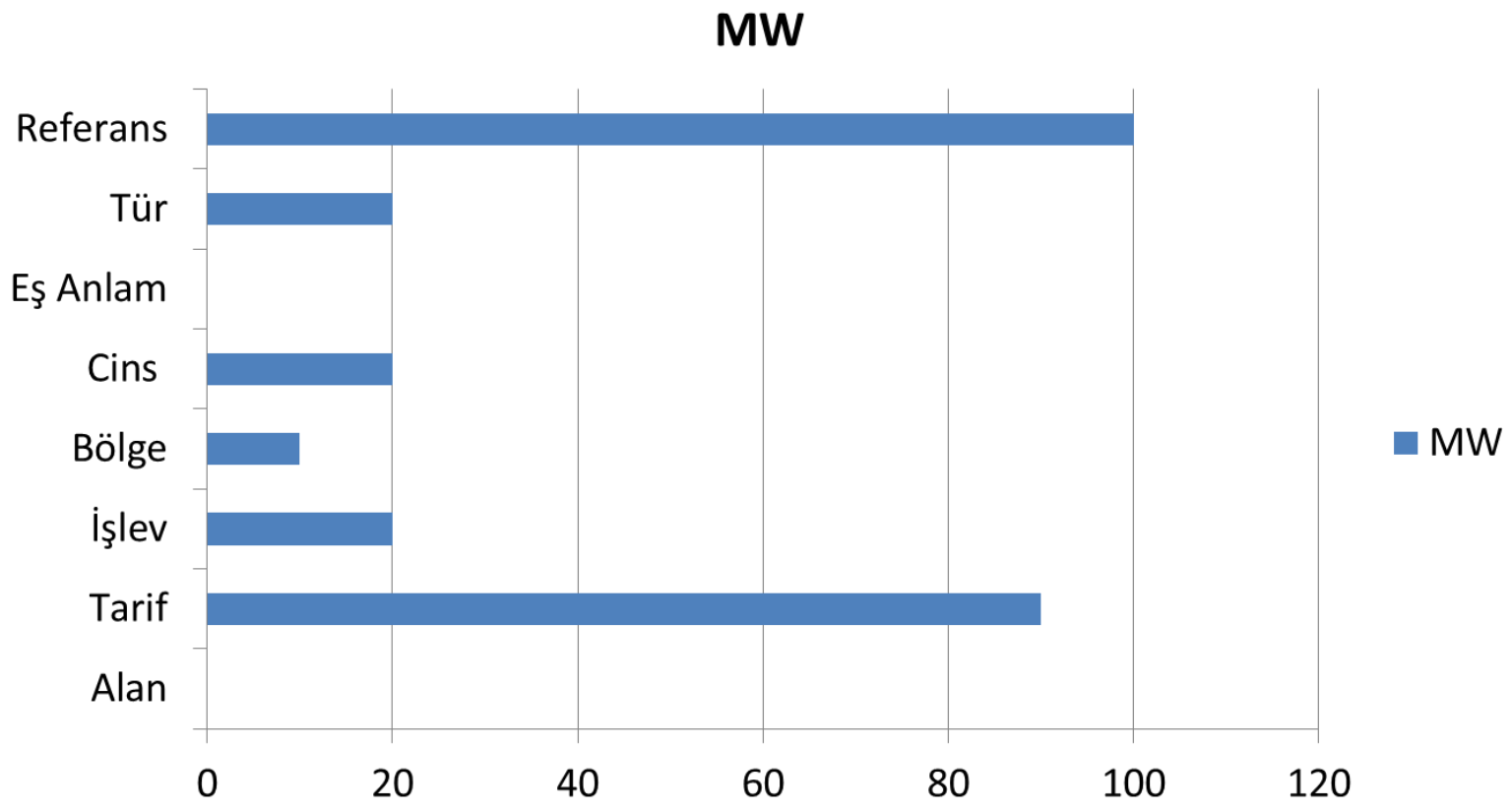
DUYGU TEMASI VERİ TABLOSU

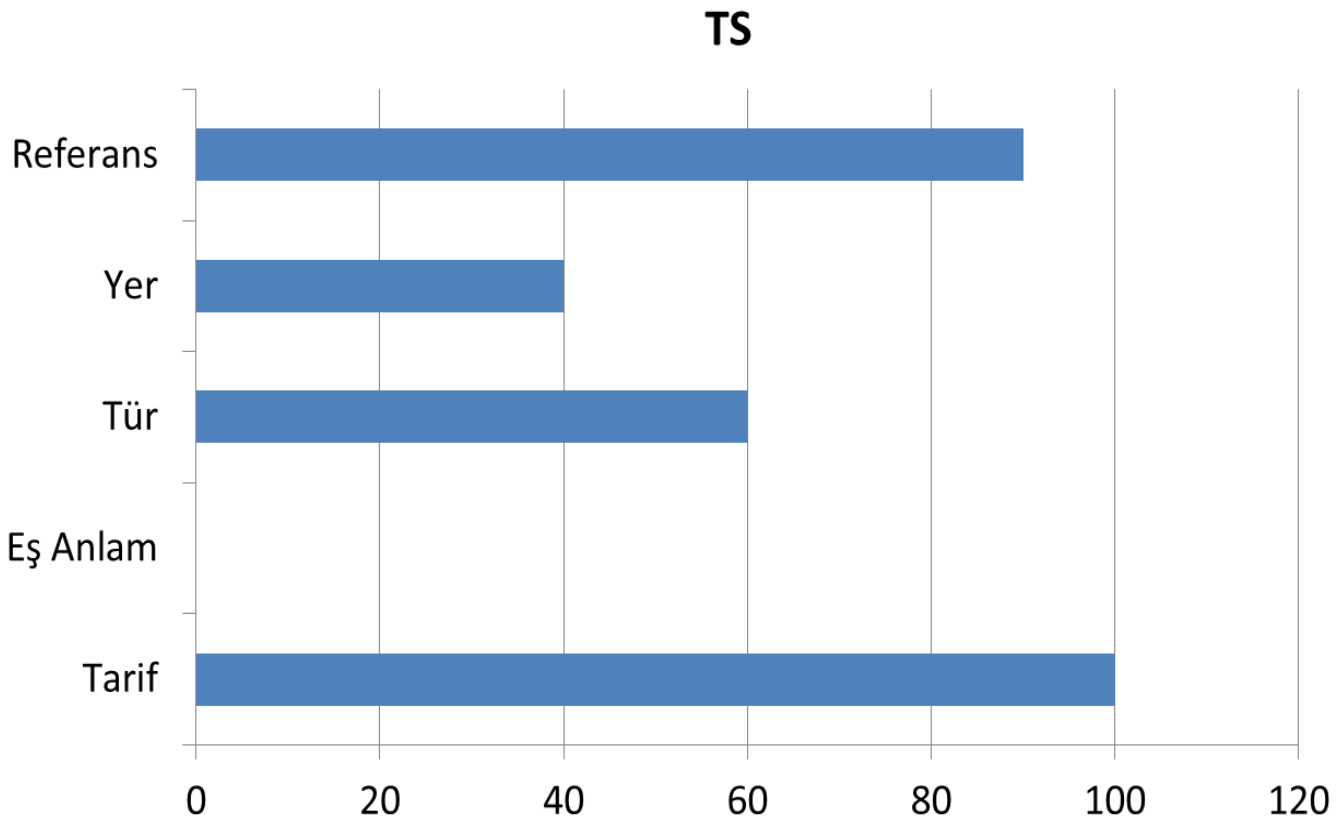

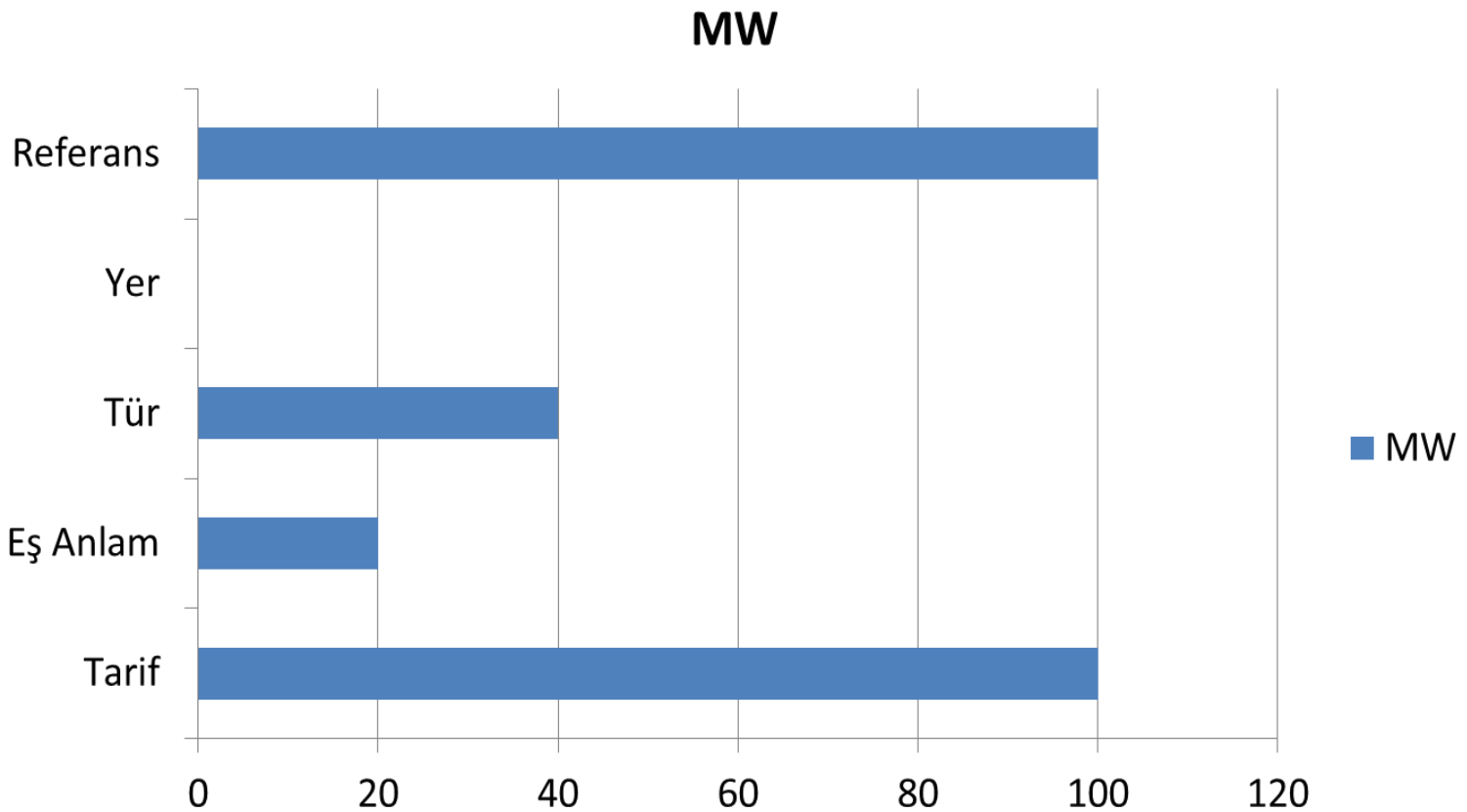
İÇECEK TEMASI VERİ TABLOSU

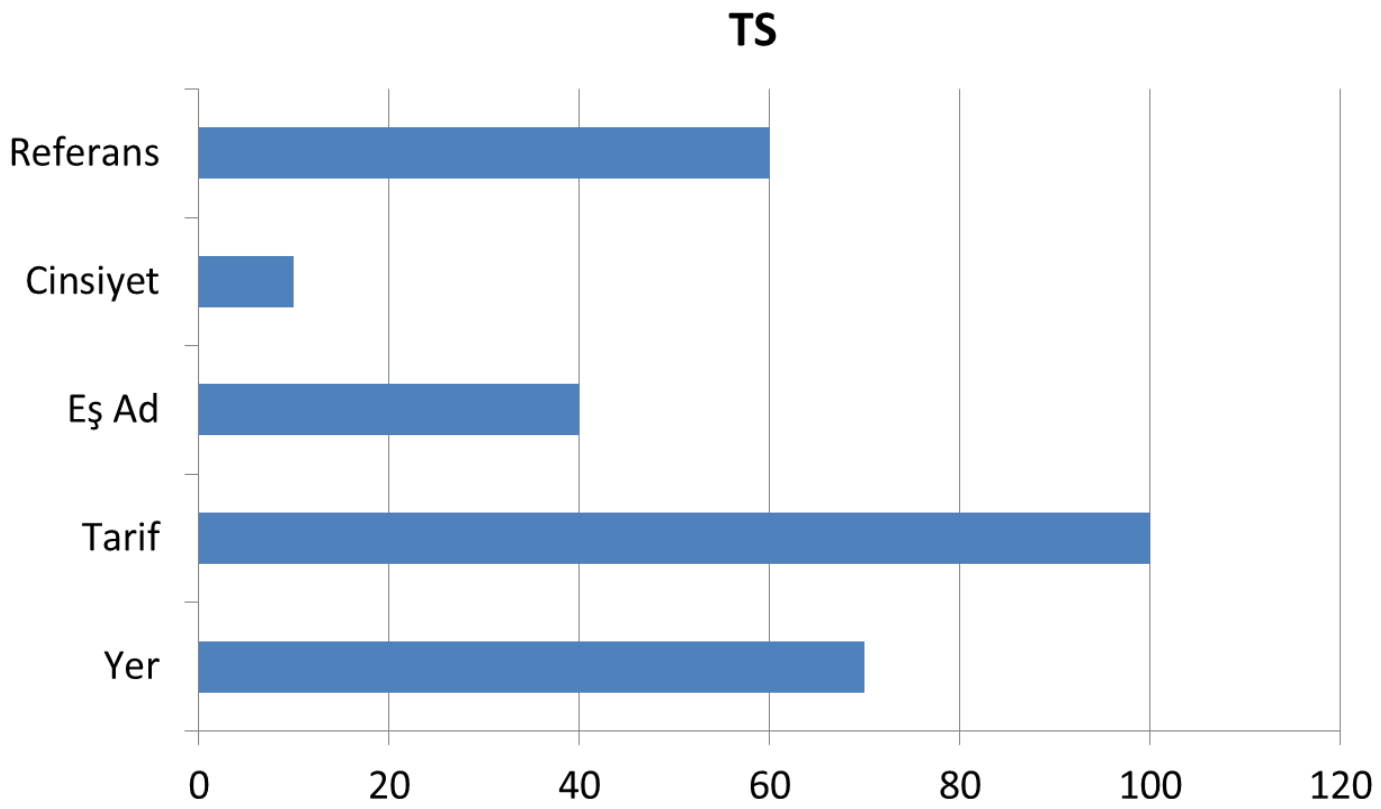

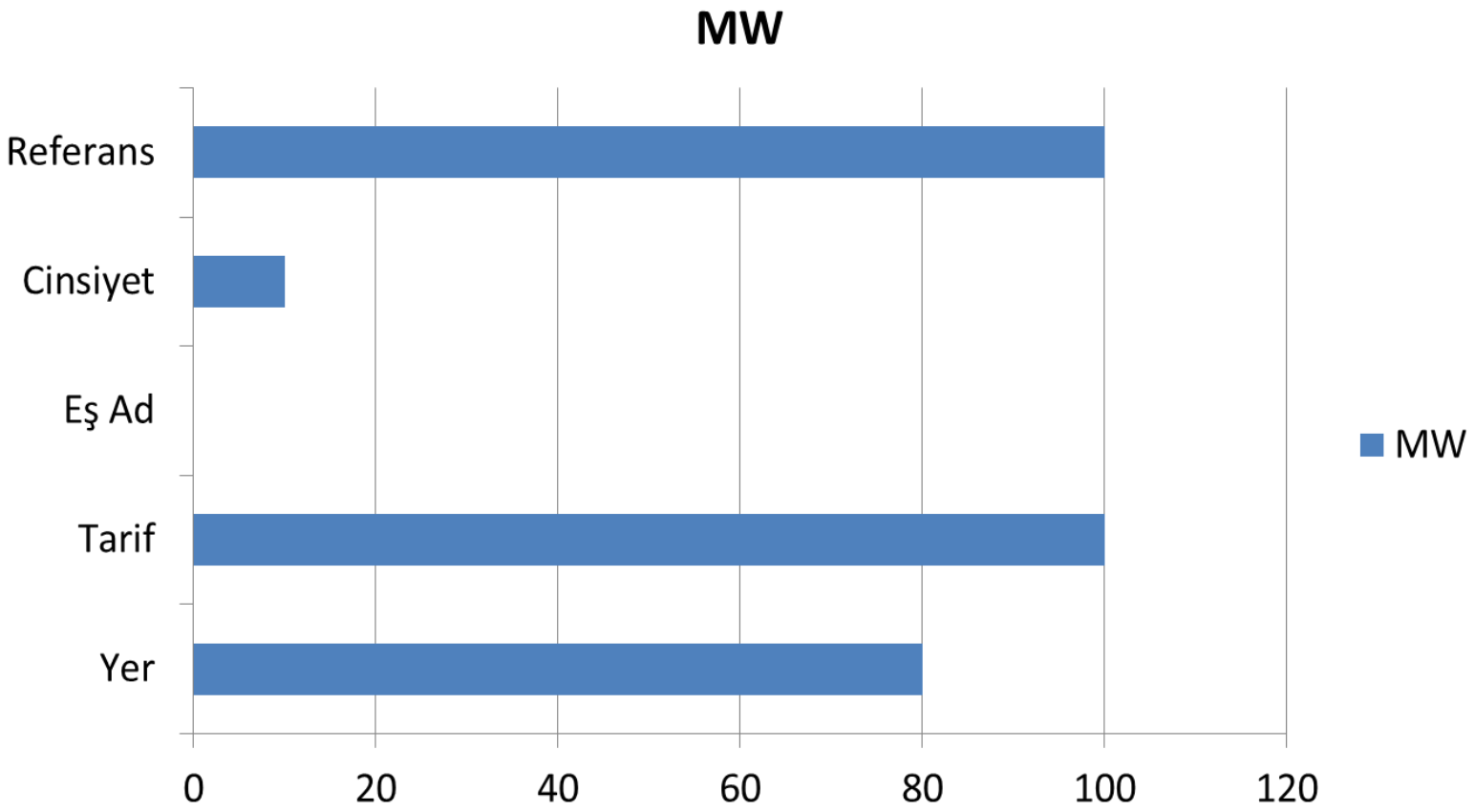
YİYECEK TEMASI VERİ TABLOSU

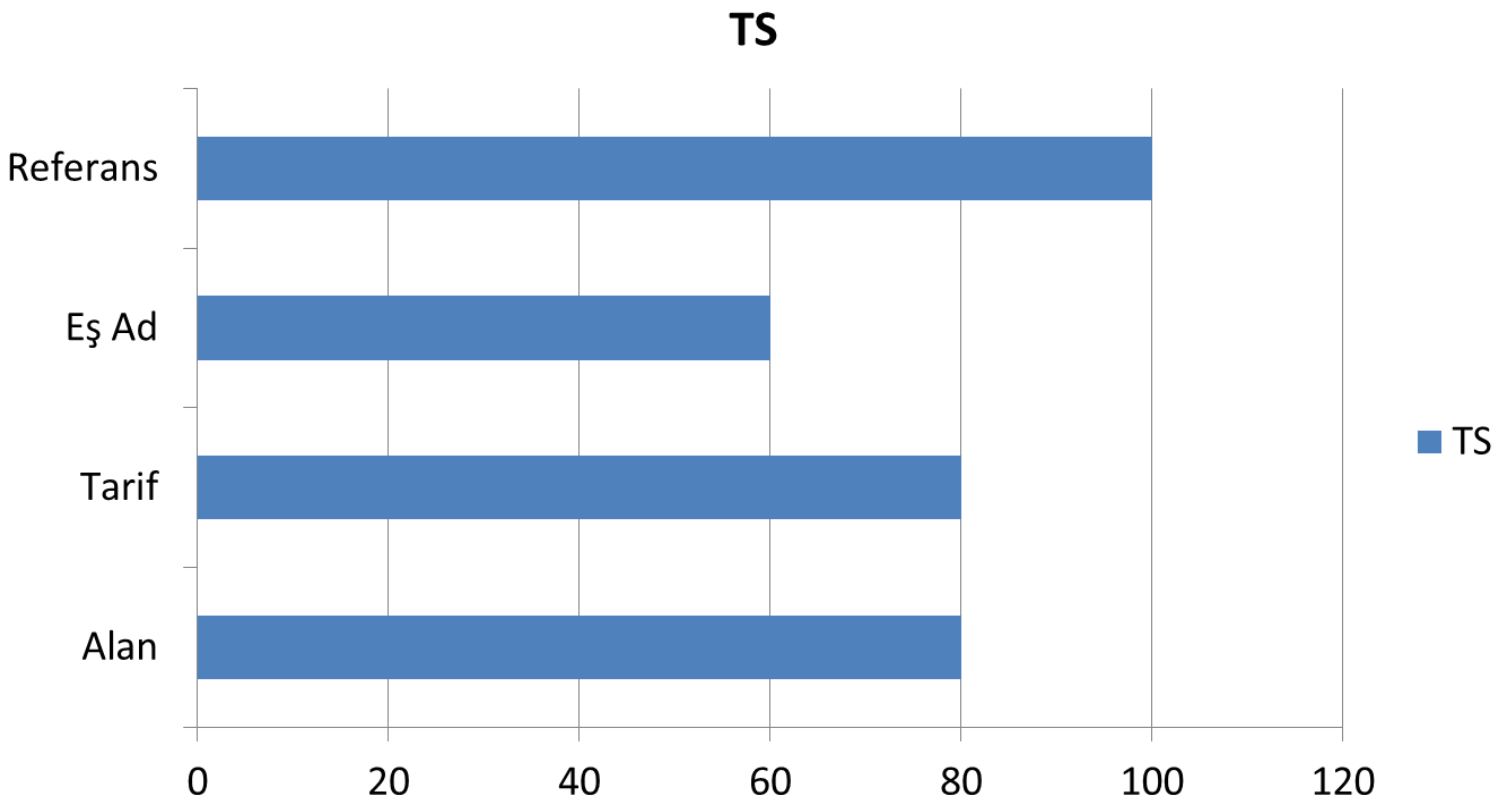

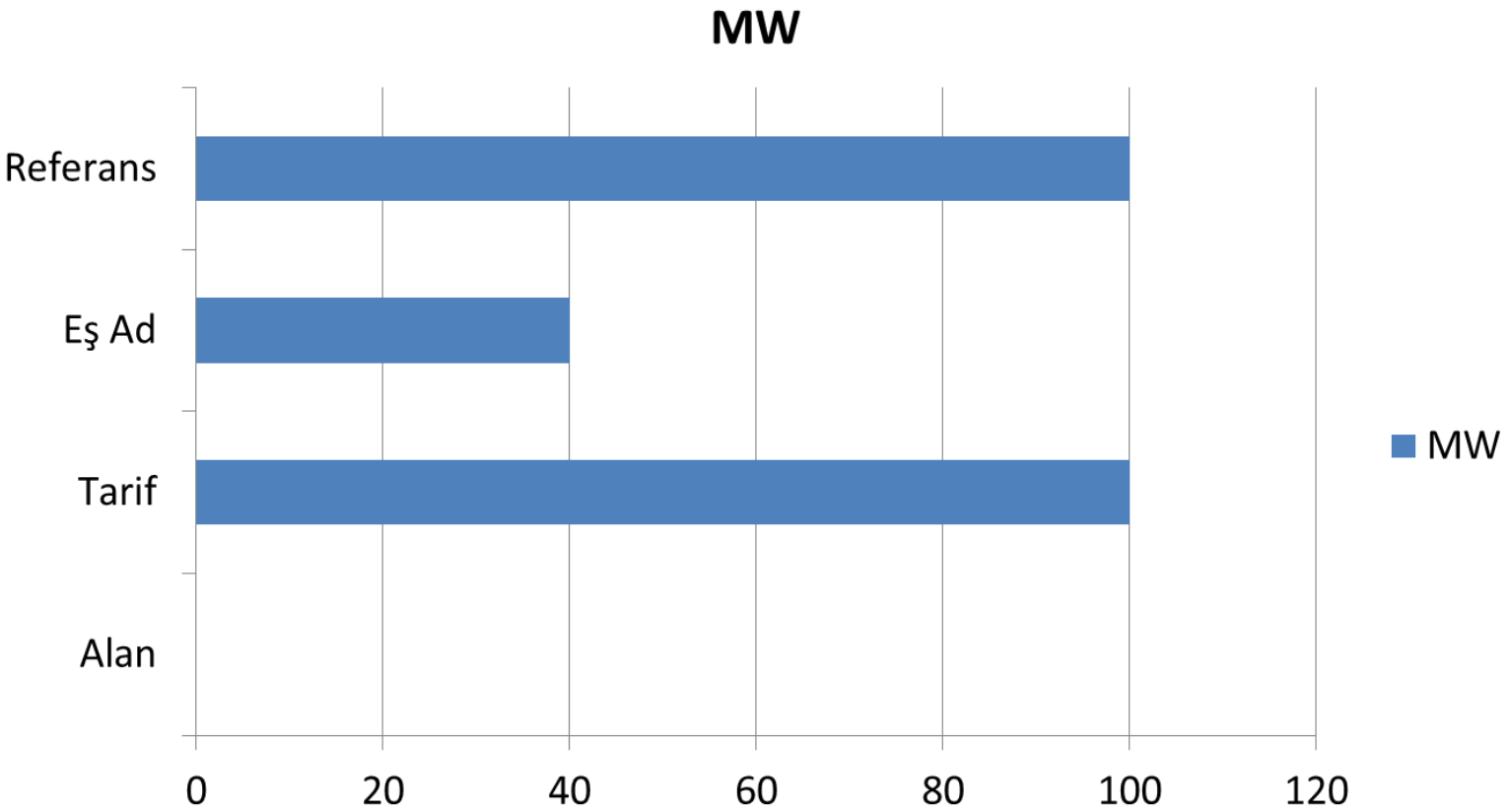
GİYECEK TEMASI VERİ TABLOSU

ŞİİR TERİMLERİ TEMASI VERİ TABLOSU

KAYNAKÇA

Ağakay, M. A. v.d., *Türkçe Sözlük*, 10. baskı, TDK, Ankara, 2005.

Ata, A., *Orhun ve Uygur Türkçesi*, ed. Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Mahur Tulum, T.C. Anadolu Üniversitesi Yay N:2164, Açıköğretim Fakültesi, Yay N: 1191, Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, Eskişehir, 2010.

Ayverdi, İ., *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 4. baskı, MAS Matbaacılık A.Ş., İstanbul, 2011.

Baytop, A., *İngilizce-Türkçe Botanik Kılavuzu*, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, İstanbul, 1998.

Baytop, T., *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yay N:578, Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara, 1994.

Bingöl, Z., 'Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma', Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler e-Dergisi, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgız, Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat, Kırgızistan, S:9, Mayıs 2006.

Cumakunova, G., 'Türk Sözlük Biliminin Etkileşim Alanları', Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, S.4, İstanbul, Yaz 2011.

Demirhan, E. A., *Çağdaş Tıp Sözlüğü*, Alfa/Aktüel Kitapevleri, Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., 1998.

Devellioğu, F., *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 1986.

Ebcioğlu, N., *Bilimsel ve Familya Adlarıyla Türkçe-İngilizce/İngilizce-Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, İnkılap Kitapevi Baskı Tesisleri, İstanbul, 2009.

Eminoğlu, E., 'Sözlükçülük Geleneği İçinde Temel Türkçe Sözlük Düzenleme Yöntemleri' Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, ed.: Dr. Yusuf Akçay, S.4, İstanbul, Yaz 2011.

Emin Eminoğlu, 'Galat Sözlükleri ve Mehmed Hafîd Efendi'nin Galatât Sözlüğündeki Çağatayca Sözcükler', Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 6/1, Ankara, Winter 2011.

Grönbech, K., *Türkçenin Yapısı*, çev.: Mehmet Akalın, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1995.

İlhan, N., *Türk Dili Sözlükleri*, 1. baskı, Manas Yayıncılık, Elazığ, 2007.

Mish, F. C. v.d., *Merriam Webster's Collegiate Dictionary*, Eleventh Edition, Incorporated Springfield, Massachusetts, U.S.A., 2003.

Ölmez, M., "Türk Dillerinin Sözlükleri ve Türk Sözlükçülüğü", Uygulamalı Dilbilim Açısından Türkçenin Görünümü, Dil Derneği Yayınları, Ankara, 1994.

Tekin, T., *Orhon Yazıtları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yay N: 540, Ankara 1998.

Tekin, T., *Orhon Türkçesi Grameri*, yay. Mehmet Ölmez, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 9, İstanbul, 2003.

Thomsen, V., *Orhon Yazıtları Araştırmaları*, çev. ve yay. Vedat Köken, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yay N: 815, Ankara, 2002.

Topaloğlu, A. vd., 'Türkçe'de Genel ve Özel Sözlükler ile Sözlük Yazımı' *Türkiye'de ve Dünya'da Sözlük Yazımı ve Araştırmaları Uluslar Arası Sempozyumu*, 1. baskı, Özal Matbaası, İstanbul, 2010.

Tüzün, G. v.d., *Medicana Genel Sağlık Ansiklopedisi Tıp Sözlüğü*, Cilt N: 12, Doğan Medya Center Tesisleri, İstanbul, 1993.

Usta, H. İ., 'Türkçe Sözlük Hazırlamada Yöntem Sorunları', Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, ed.: Doç. Dr. Ülker Öktem v.d., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 46/1, Ankara.

Willis, J.C., *A Dictionary of the Flowering Plants & Ferns*, Student Edition, 8th Edition, Revised by H. K. Airy Shaw, Cambridge University Press, Cambridge, 1985.

Wehmeier, S., Ashby, M., *Oxford Advanced Learner's Dictionary*, Sixth Edition, Oxford University Press, 2004.

Yavuzarslan, P., 'Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si', Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, ed.: Doç. Dr. Ülker Öktem v.d., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 44/2, Ankara, 2004.